

Miljøgodkendelse

§ 16a stk. 2
miljøgodkendelse af
svineproduktionen på
Glaservej 1, 6541 Bevtoft

Meddelt den 21. december 2022

af

Haderslev Kommune

Sagsnr. 21/21802

Baggrund og læsevejledning

Peter Rostgaard Evald Smith, Glaservej 1, 6541 Bevtøft har ansøgt om § 16a, stk. 2 miljøgodkendelse efter husdyrbrugsloven¹ for at kunne ændre svineproduktionen på Glaservej 1, 6541 Bevtøft.

Med ændringen af lovgivningen i 2017 skal miljøgodkendelser være baseret på antal kvadratmeter produktionsareal og dyretyper. Det maksimale antal dyr på produktionsarealet er fremover reguleret af de til enhver tid gældende dyrevelfærdsregler.

I de første tre afsnit af miljøgodkendelsen kan læses selve afgørelsen (A) herunder begrundelser for de stillede vilkår, dernæst vilkårene, der skal overholdes netop for dette husdyrbrug (B), herefter de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledning (C). Derefter følger kommunens bilag (D). Til sidst ses miljøkonsekvensrapporten (E), der er en vurdering af projektets (husdyrbrugets) påvirkninger på miljøet. Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af en kvalificeret og kompetent ekspert og i dialog med kommunen, og den danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Husdyrbruget har tidligere fået følgende tilladelser og godkendelser:

- 2003. Kapitel 5 miljøgodkendelse.
- 2006. Tillæg til miljøgodkendelse fra 2003.
- 26. august 2011. Afgørelse om ændret dyrehold.
- 3. februar 2012. Revurdering af miljøgodkendelse fra 2003.
- 18. juni 2012. Stadfæstet revurdering med ophævelse af vilkår og ændrede vilkår af Natur- og Miljøklagenævnet.
- 4. august 2015. § 31 afgørelse. Ikke godkendelsespligtig ændring

Ifølge § 31 afgørelse fra den 4. august 2015 har ejendommen tilladelse til en årlig produktion på 14.115 slagtesvin fra 30 til 114 kg.

Der søges nu om at ændre produktionstilladelsen fra antal dyr til godkendt produktionsareal.

---

¹ Husdyrbrugsloven - Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. - - LBK nr 520 af 01/05/2019

Registreringsblad

Husdyrbruget		Konsulent	
Husdyrbrugets CVR-nummer	78141816	Konsulent Cvr	25160428
Husdyrbrugets navn	Glasergården	Konsulent virksomhedsnavn	Landboforening Syd
Beliggingsadresse	Glaservej 1	Konsulent navn	Ulla Refshammer Pallesen
Postnummer	6541	Konsulent adresse	Jens Terp-Nielsens Vej 13
By	Bevtoft	Konsulent postnummer	6200
Ansøger		Konsulent by	Aabenraa
Ansøger navn	Peter Rostgaard Ewald Smith	Konsulent telefon	61558262
Ansøger adresse	Glaservej 1	Konsulent email	upa@landbosyd.dk
Ansøger postnummer	6541	Ejendom	
Ansøger by	Bevtoft	Ejendomsnummer	5100021871
Ansøger telefon	40283014	CHR numre	98804
Ansøger email	ps@glasergaarden.dk		

Godkendelsen er udarbejdet af:

Haderslev Kommune

Landbrugsgruppen

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af: Konsulent

Sagsbehandler:

Sagsnummer:

KS:

Klaudi Andresen Aps

21/21802

Astrid Kjærulff Jepsen

 Ulla Refshammer Pallesen, Jens
Terp-Nielsens Vej 13, 6200
Aabenraa. Tlf. 61558262.
upa@landbosyd.dk

Kortmateriale: Haderslev Kommune / Geodatastyrelsen

Indholdsfortegnelse

Baggrund og læsevejledning	2
Registreringsblad.....	3
Indholdsfortegnelse.....	4
A. Afgørelse.....	6
Godkendt gødningsopbevaringsareal.....	6
Andre anlæg (se bilag 1).....	6
Dispensationer.....	7
Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse.....	7
Historik – Grundlag og forudsætninger for miljøgodkendelsen.....	7
Lugt.....	9
Transporter.....	10
Opbevaringskapacitet	10
Spildevand.....	10
Tag- og overfladevand	10
BAT – Ammoniak.....	11
BAT – Management, fodringsstrategi samt forbrug af vand og energi.....	11
BAT – Opbevaring af husdyrgødning.....	11
Samlet BAT-vurdering.....	11
Affald.....	12
Støv.....	12
Støj og rystelser	12
Døde dyr	12
Alternativer til det ansøgte projekt.....	12
Samlet vurdering for afgørelsen	12
Lovgrundlag.....	12
Særregler for IE- husdyrbrug	12
Miljøledelse (§ 42)	13
Oplæring af personale (§ 43).....	13
Plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab (§ 44)	13
Fodringskrav (§ 46).....	14
Energieffektiv belysning (§ 47).....	14
Støvemissioner fra staldanlæg (§ 48).....	14
Overholdelse af vilkår og krav (§ 49).....	15
Årlig indberetning til kommunalbestyrelsen (§ 50).....	15
Ophør (§ 51).....	15
Følgende skal kontrolleres, når et IE-brug får en miljøgodkendelse (§ 35, nr. 1-7).....	15
Vilkår der skal være i en miljøgodkendelse af et IE-brug (§ 36 stk. 7-13)	16

Andre tilladelser og dispensationer	17
Udnyttelsesfrist.....	17
Revurdering af miljøgodkendelsen.....	17
Retsbeskyttelse	17
B. Vilkår for husdyrbruget.....	18
Generelle vilkår	18
Indretning og drift.....	18
Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem	18
Beliggenhed.....	19
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	19
Vandforbrug	20
Øvrige emissioner (lugt, støj, støv, lys og rystelser)	20
Lugt	20
Støj	21
Lys.....	21
Støv.....	21
Fluer og skadedyr.....	22
Reststoffer, affald og naturressourcer	22
Spildevand.....	22
Affald.....	22
Kemikalier og andre stoffer	23
Ophør	23
Egenkontrol	23
Egenkontrol generelt	23
Egenkontrol af energi- og vandforbrug.....	23
Egenkontrolvilkår fra teknologibladerne - Miljøteknologi.....	23
C. Offentlighed og klagevejledning	24
Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse	24
Høring af parter om udkastet til miljøgodkendelse	24
Annoncering af afgørelse.....	24
Klagevejledning.....	25
Civilt søgsmål.....	25
D. Kommunens bilag	26
Bilag 1. Versionshistorik – Ansøgning.....	26
Bilag 2: Oversigtskort	27
E. Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 2	28

A. Afgørelse

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse til husdyrbruget (IE-bruget) efter husdyrbruglovens § 16a, stk. 2 på Glaservej 1, 6541 Bevtoft til de eksisterende bygninger. Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget.

Godkendt produktionsareal:

Navne på nedenstående bygninger henviser til figur 3 og 4 samt bilag 1.

Smågrisestald

519 m² produktionsareal. Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv.

Slagtesvinestald

351 m² produktionsareal. Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv.

Slagtesvinestald fra 2000

972 m² produktionsareal. Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33%/67%).

Slagtesvinestald fra 2004

826 m² produktionsareal. Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33%/67%).

Sygestald

100 m² produktionsareal. Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv.

De tilladte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

Godkendt gødningsopbevaringsareal

Gyllebeholder på 3,500 m³. Overfladeareal: 796 m².

Gyllebeholder på 3,500 m³ i det åbne land. Overfladeareal: 747 m²

Andre anlæg (se bilag 1)

- Den grønne lade/maskinhus
- Den hvide lade/værksted
- Kornsiloe
- "Ny" fodersilo. Siloen er på 100 m³ og er etableret.
- Lade/maskinhus
- Overdækket udleveringsrum langs hele stalden.
- Foderlade med korngrav.

Når denne miljøgodkendelse tages i brug, annulleres følgende:

- Kapitel 5 miljøgodkendelse fra 2003.
- Tillæg til miljøgodkendelse fra 2006.
- Afgørelse om ændret dyrehold fra den 26. august 2011.
- Revurdering af miljøgodkendelse fra den 3. februar 2012.
- § 31 afgørelse. Ikke godkendelsespligtig ændring fra den 4. august 2015.

Dispensationer

Fravigelse af lugtkrav – 50%-regel

Haderslev Kommune har besluttet, at der kan fraviges fra lugtkrav (via 50 % regel), i den konkrete sag, jf. § 33 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. I afsnittet om lugt er der beskrivelse og begrundelse herfor.

Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelsen, da vurderingen er, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet under hensyntagen til omgivelserne.

Haderslev Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikre at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 228.464 version 1 og miljøkonsekvensrapporten i kapitel E.

Historik – Grundlag og forudsætninger for miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen meddeles på baggrund af 8 års drift, nudrift og ansøgt drift:

8 års drift

Afgørelse om ændret dyrehold fra den 26. august 2011 og revurdering af miljøgodkendelse fra den 2. februar 2012. Revurdering blev stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet den 18. juni 2012.

Tilladt dyrehold i 8 års drift: 13.400 slagtesvin (32-109 kg) og 11.050 smågrise (8,3-32 kg).

Afgørelse om ændret dyrehold fra den 26. august 2011 er afgjort i henhold til skema 79.532 i husdyrgodkendelse.dk. I denne ansøgning er staldene registreret som vist på figur 1. Antal stipladser i hver stald er vist på figur 2.

Sygestald på figur 1 er registreret med nul stipladser i afgørelsen om ændret dyrehold fra den 26. august 2011. Ansøger har i denne miljøgodkendelse skrevet, at der er 100 m² produktionsareal i sygestalden i 8 års drift og i nudrift.

Haderslev Kommune har spurgt Miljøstyrelsen, hvorledes man skal forholde sig til dette. Miljøstyrelsen har ikke kunne svare på, om ansøger må medtage 100 m² produktionsareal i sygestald i 8 års drift og nu drift i dette tilfælde. På denne baggrund vurderer Haderslev Kommune, at tvivlen må komme ansøger til gode. Dermed accepterer Haderslev Kommune, at der er medtaget 100 m² produktionsareal i sygestalden i nudrift og 8 års drift.

Figur 1. Stalde registreret i skema 79.532.

Staldnavn	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årssø*	Antal DE
						Ind	Ud		
Sygestald	Nej	SvSm01	Nudrift	0	0	7,10	31,00		0,00
			Ansøgt	0	0	7,10	31,00		0,00
		SvSl03	Nudrift	0	0	31,00	107,00		0,00
			Ansøgt	0	0	31,00	107,00		0,00
Slagtesvinestald fra 2004	Nej	SvSl04	Nudrift	5079	1200	32,00	109,00		134,74
			Ansøgt	4772	1175	30,00	114,00		139,03
Slagtesvinestald fra 2000	Nej	SvSl04	Nudrift	6179	1460	32,00	109,00		163,92
			Ansøgt	5804	1429	30,00	114,00		169,09
Slagtesvinestald	Nej	SvSl02	Nudrift	2142	506	32,00	109,00		56,82
			Ansøgt	2010	495	30,00	114,00		58,56
Smågrisestald	Nej	SvSm01	Nudrift	11050	1600	8,50	32,00		50,34
			Ansøgt	0	0	7,10	31,00		0,00
		SvSl02	Nudrift	0	0	31,00	107,00		0,00
			Ansøgt	1529	376	30,00	114,00		44,55
Sum			Nudrift						405,82
			Ansøgt						411,22
Ændring alle produktioner:									5,40

Figur 2. Antal stipladser registreret i skema 79.532.

Nudrift

§ 31 afgørelse om ikke godkendelsespligtig ændring fra den 4. august 2015. Tilladt dyrehold: 14.115 producerede slagtesvin fra 30 til 114 kg pr. år.

Ansøgt drift

Ansøger ønsker at udnytte produktionsarealerne i de eksisterende bygninger fuldt ud. Der opføres ikke nye bygninger.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Haderslev Kommune vurderer, at miljøgodkendelse til at udnytte de eksisterende staldes produktionsarealer, er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbrugets fortsatte drift.

Kommunens begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Vilkårene til drift og egenkontrol i kapitel B tager udgangspunkt i det ansøgte projekt, vurderinger i miljøkonsekvensrapporten kapitel E, samt i nedenstående vurderinger og kommunens samlede vurdering.

Landskabelige værdier

Da der ikke etableres nye bygninger, vurderer Haderslev Kommune, at ændringen af produktionen ikke vil påvirke de landskabelige værdier.

Afstandskrav

Alle afstandskrav er overholdt.

Natur

I henhold til beskrivelsen af natur i miljøkonsekvensrapporten i afsnit E, vurderer Haderslev Kommune, at ændringen af produktionen ikke vil have en væsentlig påvirkning af naturen.

Lugt

Lugt stammer fra staldene, samt fra opbevaring, transport og udbringning af husdyrgødning.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes i kommunernes vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug. Dette beskyttelsesniveau er, som udgangspunkt tilstrækkeligt til at sikre omgivelserne imod væsentlige lugtgener.

Ifølge beskyttelsesniveauet skal projektet overholde bestemte lugtgeneafstande, hvis længde afhænger af forskellige områders lugtfølsomhed. Lugtgeneafstandene beregnes i *husdyrgodkendelse.dk* efter to forskellige metoder, henholdsvis den Ny Lugtvejledning og FMK-vejledningen. Det er de længste beregnede lugtgeneafstande, der skal overholdes.

Ved beregning af geneafstanden for lugt indregnes kumulation fra andre husdyrproducenter, såfremt der er:

- husdyrproducenter med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år indenfor en radius af 100 meter fra
- der er husdyrproducenter med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år indenfor en radius af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone.
- én anden ejendom med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år forøges geneafstanden med 10 %.
- to eller flere andre ejendomme med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år forøges geneafstanden med 20 %.

Ifølge beregningerne, udført i *husdyrgodkendelse.dk*, vil geneafstanden i forhold til byzone være 786,8 meter, samlet bebyggelse 575,2 meter og enkeltbolig 258,1 meter. Se tabel 1.

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Hjartbrovej 17	0	NY	322,6	258,1	470,4	Ja	▼
 Hjartbrovej 3	0	NY	639,1	575,2	860,8	Ja	▼
 Hjartbrovej 5	0	NY	639,1	575,2	857,4	Ja	▼
 Bevtoft Ejerslav, Bevtoft	0	NY	828,2	786,8	778,9	Nej	▼
 Bevtoft Ejerslav, Bevtoft	0	NY	828,2	786,8	847	Ja	▼
 Bevtoft Ejerslav, Bevtoft	0	NY	828,2	786,8	839,2	Ja	▼

Tabel 1. Beregnet geneafstand fra husdyrbruget efter planlagt ændring.

Geneafstanden er overholdt til nærmeste bolig uden landbrugspligt og til samlet bebyggelse men ikke til byzone.

Det gælder, at såfremt afstanden til byzone er over 50 % af geneafstanden, så kan kommunen dispensere for geneafstandskravet, såfremt der ikke sker en øget påvirkning. I dette tilfælde gælder, at afstanden til nærmeste byzone ikke er overholdt, men afstanden er over 50 % af geneafstanden og dispensationen er derfor mulig. For at reducere lugtemissionen mest muligt, vil der blive indkørt hyppig udslusning i slagtesvinestaldene med drænet gulv. Det betyder, at gyllen udsluses en gang om ugen, hvilket reducerer lugtemissionen med 20 %. Udslusningen noteres i logbog.

Transporter

Haderslev Kommunes vurderer, at transporten til og fra ejendommen kan foregå uden væsentlig gene for omgivelserne.

Opbevaringskapacitet

Haderslev kommune vurderer, sammenfattende, at der er tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af husdyrgødningen på ejendommen. Det forudsættes, at de til enhver tid gældende krav om opbevaringskapacitet overholdes, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen².

Ansøger har indsendt en kapacitetsberegning.

Spildevand

I henhold til beskrivelsen af spildevand i miljøkonsekvensrapporten i afsnit E, vurderer Haderslev Kommune, at spildevand håndteres korrekt.

Tag- og overfladevand

I henhold til beskrivelsen af spildevand i miljøkonsekvensrapporten i afsnit E, vurderer Haderslev Kommune, at tag- og overfladevand håndteres korrekt.

² Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning – BEK nr. 2243 af 29/11/2021

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Med begrebet "bedste tilgængelige teknik" menes den teknik, der mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, og det samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter. Jævnfør Husdyrbrugslovens § 27 stk. 22 skal kommunen sikre, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

I Haderslev Kommunes vurdering af BAT indgår bl.a.

- BREF-dokumentet (EU-kommissionens referencedokument for BAT vedrørende
- intensivt hold af svin og fjerkræ).
- Miljøstyrelsens Teknologiliste.
- Miljøstyrelsens Teknologiblade.
- Bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

I Haderslev Kommunes BAT-vurdering indgår disse hovedpunkter:

- Ammoniak.
- Management.
- Fodringsstrategi.
- Forbrug af vand og energi.
- Opbevaring af husdyrgødning.

BAT – Ammoniak

Beregninger i husdyrgodkendelse.dk viser, at bedriften opfylder BAT med hensyn til ammoniak. På den baggrund vurderer Haderslev Kommune, at bedriften lever op til BAT med hensyn til ammoniak.

BAT – Management, fodringsstrategi samt forbrug af vand og energi.

Haderslev Kommune vurderer i henhold til ansøgers beskrivelse i miljøkonsekvensrapporten i afsnit E, at besætningen lever op til BAT med hensyn til management, fodringsstrategi samt forbrug af vand og energi.

BAT – Opbevaring af husdyrgødning

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT:

- at tilpasse gødningsmængden arealets størrelse og afgrødernes behov,
- at udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og optag af næringsstoffer forekommer,
- at undgå at sprede gødningen, når markerne er mættet med vand, er oversvømmet, frosne eller dækket af sne,
- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb,
- at sprede gødning, så lugtgener mindskes,
- at opbevare gyllen i stabile beholdere, der er overdækket eller har flydelag.

Samtlige ovenstående punkter er implementeret i dansk lov.

Haderslev Kommune vurderer, at Glaservej 1, 6541 Bevtøft lever op til BAT med hensyn til opbevaring af husdyrgødning.

Samlet BAT-vurdering

Som redegjort for i de foregående punkter lever husdyrbruget op til Haderslev Kommunes BAT-krav. Haderslev Kommune vurderer på den baggrund, at husdyrbruget i henhold til § 27 i Husdyrbrugloven har truffet de

nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Affald

Det vurderes, at opbevaring og bortskaffelse af affald sker i overensstemmelse med Haderslev Kommunes REGULATIV FOR ERHVERVSAFFALD. <https://www.haderslev.dk/service/raadgivning-og-regler-for-erhverv/erhvervsaffald-og-genbrug/saadan-haandterer-du-erhvervsaffald/>

Støv

I henhold til beskrivelsen af støv i miljøkonsekvensrapporten i afsnit E, vurderer Haderslev Kommune, at naboer ikke vil blive væsentlig generet af støv fra anlægget.

Støj og rystelser

I henhold til beskrivelsen af støj og rystelser i miljøkonsekvensrapporten i afsnit E, vurderer Haderslev Kommune, at ejendommen ikke vil give væsentligt problemer med støj og rystelser.

Døde dyr

I henhold til beskrivelsen af døde dyr i miljøkonsekvensrapporten i afsnit E, vurderer Haderslev Kommune, at døde dyr opbevares miljømæssigt forsvarligt.

Alternativer til det ansøgte projekt

Haderslev Kommune accepterer ansøger beskrivelse af alternativer til det ansøgte projekt.

Samlet vurdering for afgørelsen

Haderslev Kommuner vurderer, at der med de stillede vilkår, kan meddeles miljøgodkendelse til husdyrbruget.

På baggrund af de stillede vilkår i kapitel B og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten i kapitel E samt ovenstående begrundelse for husdyrbruget, er det Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. Lov Bek. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, bek.nr. 2225 af 27/11/2021 (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Miljøgodkendelsen er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt.

Husdyrbruget har flere end 2.000 stiplader til slagtesvin og er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16a, stk. 2. Husdyrbruget er godkendelsespligtigt og Haderslev Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Særregler for IE- husdyrbrug

Husdyrbruget er et IE-husdyrbrug, og er derfor underlagt særreglerne i kapitel 17 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (BEK nr. 2225 af 27/11/2021).

Miljøgodkendelsen forudsætter at husdyrbruget ud over at overholde de generelt bindende krav i §§ 36 og 37, også overholder særreglerne for IE-husdyrbrug i §§ 42-44, 46-50, samt 51 stk. 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Særreglerne er beskrevet nedenfor, og omhandler krav til:

- Miljøledelse (§ 42)
- Oplæring af personale (§ 43)
- Planer for kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab (§ 44)
- Øget udnyttelighed af næringsstofferne kvælstof og fosfor (§ 46)
- Energieffektiv belysning (§ 47)
- Støvreduktion fra staldanlæg (§ 48)
- Overholdelse af vilkår og krav (§ 49)
- Dokumentation til kommunen for overholdelse af vilkår (§ 50)
- Ophør af aktiviteter på IE-brug (§ 51 stk. 3)

For husdyrbruget skal der én gang årligt sendes dokumentation til Haderslev Kommune for overholdelse af særreglernes §§ 42, 44 og 46 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Fristen for indsendelse af dokumentationen for overholdelse af kravene det enkelte år, skal senest indsendes 31. december det efterfølgende år og ellers i forbindelse med tilsyn.

Miljøledelse (§ 42)

IE-husdyrbrug skal have et miljøledelsessystem, der opfylder betingelserne i stk. 2.

Stk. 2. Den, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget, skal gennemføre og overholde et miljøledelsessystem, herunder

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold.
- 2) fastsætte miljømål
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

Stk. 3. IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at der gennemføres og overholdes et miljøledelsessystem i overensstemmelse med de krav, der er nævnt i stk. 2, nr. 1-5, f.eks. digitalt eller i form af dokumenter. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Oplæring af personale (§ 43)

IE-husdyrbrug skal oplære personale, hvad angår:

- 1) Relevant lovgivning.
- 2) Transport og udbringning af husdyrgødning.
- 3) Planlægning af aktiviteter.
- 4) Beredskabsplanlægning og -styring.
- 5) Reparation og vedligeholdelse af udstyr.

Stk. 2. IE-husdyrbruget skal udarbejde oplæringsmateriale, der angår de forhold, der følger af ovenstående punkter. Materialet skal være tilgængeligt for personalet og opdateres løbende. Oplæringsmaterialet skal kunne fremvises på forlangende til tilsynsmyndigheden.

Plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab (§ 44)

IE-husdyrbrug skal udarbejde og følge en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget inkl. materiel, herunder med henblik på at forebygge uheld, og beredskab for håndtering af uventede emissioner og hændelser. Planen skal som minimum opfylde betingelserne i stk. 2 og 3.

Stk. 2. Planen for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse, jf. stk. 1, skal omfatte:

- 1) Gyllebeholdere (for tegn på skader, nedbrydning eller utætheder).
- 2) Gyllepumper, -miksere, -separatorer og -spredere.

- 3) Forsyningssystemer til vand og foder.
- 4) Varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf.
- 5) Siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør).
- 6) Luftrensningsystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner).
- 7) Udstyr til drikkevand, herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes og frekvensen for løbende indstilling i så fald fastsættes i planen.
- 8) Maskiner til udbringning af husdyrgødning samt doseringsmekanisme- eller dyse, som begge skal være i god stand.

Stk. 3. Beredskabsplanen, jf. stk. 1, skal omfatte:

- 1) En plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder og spildevandskilder.
- 2) Handlingsplaner for håndtering af visse potentielle hændelser (f.eks. brande, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrolleret afstrømning fra møddinger og olieudslip).
- 3) Tilgængeligt udstyr til håndtering af forureningsulykker (f.eks. udstyr til tilstopning af drænrør og opdæmning af grøfter samt oliesug, absorberingsmætter eller ruller til olieudslip).

Stk. 4. Kontrol, reparation og vedligeholdelse, jf. stk. 1 og 2, skal ske regelmæssigt. Kontrol af gyllebeholdere, jf. stk. 2, nr. 1, skal som minimum gennemføres én gang årligt.

Stk. 5. IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at planen følges ved at føre logbog over gennemførte kontroller. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende sammen med planen omfattet af stk. 1, i forbindelse med tilsyn.

Fodringskrav (§ 46)

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde kvælstof, der udskilles, som minimum enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, reducere indholdet af råprotein ved hjælp af en god aminosyrebalance, eller ved at bruge et eller flere fodertilsætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof, der udskilles og er tilladt i henhold til forordning (EF) nr. 1831/2003 om fodertilsætningsstoffer. IE-husdyrbruget kan anvende en kombination af de nævnte teknikker.

Stk. 2. IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde fosfor, der udskilles, som minimum anvende enten fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, et eller flere fodertilsætningsstoffer som nedsætter den samlede mængde fosfor, der udskilles (f.eks. fytase) og er tilladt i henhold til forordning (EF) nr. 1831/2003 om fodertilsætningsstoffer eller letfordøjeligt uorganisk fosfat som f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder. IE-husdyrbruget kan også anvende en kombination af de nævnte teknikker.

Stk. 3. IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere anvendelse af fodring eller fodringsteknikker som nævnt i stk. 1 og stk. 2. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Energieffektiv belysning (§ 47)

IE-husdyrbrug er forpligtet til at anvende energieffektiv belysning i overensstemmelse med reglerne i det til enhver tid gældende bygningsreglement, jf. byggelovens § 5.

Stk. 2. Kravet efter stk. 1, indtræder ved ændring eller udskiftning af eksisterende belysningsystem eller belysningsanlæg.

Stk. 3. IE-husdyrbrugene skal opbevare fakturaer for gennemførte udskiftninger, jf. stk. 1 og 2, i fem år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Støvemissioner fra staldanlæg (§ 48)

IE-husdyrbrug skal for at reducere støvemissioner fra staldanlæg enten reducere støvproduktionen fra foder og strøelse, anvende en metode til at binde støv i staldanlæggene eller behandle afgangsluft fra staldanlæggene ved hjælp af et luftrensningsystem.

Overholdelse af vilkår og krav (§ 49)

Den, som er ansvarlig for et IE-husdyrbrug, underretter straks kommunalbestyrelsen ved manglende overholdelse af godkendelsesvilkår samt de umiddelbart bindende krav i §§ 37-38, §§ 42-48 og § 50 og træffer straks de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene og kravene igen overholdes.

Årlig indberetning til kommunalbestyrelsen (§ 50)

IE-husdyrbrug skal en gang årligt indsende følgende informationer til kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 3:

- 1) Logbøger for eventuel miljøteknologi.
- 2) Dokumentation for miljøledelsessystem, jf. § 42, stk. 3.
- 3) Logbog over gennemførte kontroller, jf. § 44, stk. 5.
- 4) Dokumentation for overholdelse af fodringskrav, jf. § 46.

Stk. 2. IE-husdyrbrug skal hvert år senest den 31. december indsende informationer, jf. stk. 1, til kommunalbestyrelsen. Informationerne, jf. stk. 1, skal angå det forudgående kalenderår og skal sendes samlet til kommunalbestyrelsen.

Stk. 3. IE-husdyrbruget skal dog ikke indsende informationer, jf. stk. 1 og 2, hvis kommunalbestyrelsen har modtaget de pågældende oplysninger i forbindelse med tilsyn, jf. reglerne i den til enhver tid gældende miljøtilsynsbekendtgørelse.

Ophør (§ 51)

Ved ophør af aktiviteter på IE-husdyrbrug finder kapitel 4 b i lov om forurennet jord anvendelse.

Stk. 2. Ved ophør forstås

- 1) ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget,
- 2) når et IE-husdyrbrug har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 16a, stk. 2, i husdyrbrugloven, eller stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug,
- 3) situationer omfattet af § 59 a, stk. 2, i husdyrbrugloven, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 16a, stk. 2, i husdyrbrugloven, eller
- 4) situationer omfattet af § 53, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Stk. 3. IE-husdyrbrug skal senest 4 uger efter driftsophør anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurennet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Følgende skal kontrolleres, når et IE-brug får en miljøgodkendelse (§ 35, nr. 1-7)

Ved miljøgodkendelse af IE-brug skal det sikres, at kravene i § 35 overholdes. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet nedenfor.

1) Der ud over iagttagelse af kravet i § 25 er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

I henhold til beskrivelsen i afsnittet om den bedste tilgængelige teknik vurderer Haderslev Kommune, at Glaservej 1, 6541 Bevtøft har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

2) Energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt.

I henhold til beskrivelsen i afsnit om den bedste tilgængelige teknik vurderer Haderslev Kommune, at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt.

3) Mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet.

Glaservej 1, 6541 Bevtoft oplyser, at de løbende udnytter mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer.

På baggrund af ovenstående vurderer Haderslev Kommune, at Glaservej 1, 6541 Bevtoft har udnyttet muligheden for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer.

4) Produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt.

Glaservej 1, 6541 Bevtoft oplyser følgende:

- Der køres "Alt ind – alt ud" på sektionsniveau.
- Når en sektion er tomt, bliver sektionen rengjort og udtørret.

Haderslev Kommune vurderer, at Glaservej 1, 6541 Bevtoft har optimeret produktionsprocesserne, i det omfang det er muligt.

5) Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages.

I § 6 b i lov om miljøbeskyttelse står følgende:

Udarbejdelse af politikker og udstedelse af regler om affaldsforebyggelse og -håndtering skal, jf. dog stk. 2, ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Sammen med Glaservej 1, 6541 Bevtoft har Haderslev Kommune gennemgået affaldshierarkiet. Glaservej 1, 6541 Bevtoft oplyser, at de følger affaldshierarkiet.

Haderslev Kommune vurderer, at Glaservej 1, 6541 Bevtoft har iagttaget affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse.

6) Der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik.

Glaservej 1, 6541 Bevtoft oplyser, at de renser staldene på følgende måde:

Når de forskellige staldafsnit er tomt, bliver de vasket med højtryksrensere og udtørret.

Haderslev Kommune vurderer, at Glaservej 1, 6541 Bevtoft i det omfang forurening ikke kan undgås, har anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik.

7) Der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Se vilkår 44.

Når vilkår 44 er overholdt, vurderer Haderslev Kommune, at Glaservej 1, 6541 Bevtoft har truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Vilkår der skal være i en miljøgodkendelse af et IE-brug (§ 36 stk. 7-13)

1) Placering af husdyrbruget og aktiviteterne med henblik på at begrænse transport af dyr, materialer og husdyrgødning og at tage hensyn til den mulige fremtidige udvikling af husdyrbruget.

Ikke relevant da der ikke bygges nye bygninger.

2) Indretning af husdyrbruget, så de forurenede områder uden om staldanlæg samt husdyrgødnings- og ensilageopbevaringsanlæg begrænses med henblik på at reducere produktion af spildevand.

Der indsættes følgende vilkår:

Glaservej 1, 6541 Bevtoft skal indrette husdyrbruget, således at produktion af spildevand begrænses mest muligt.

3) Tilrettelæggelse af husdyrbruget og driften heraf, så vandforbruget minimeres mest muligt.

Der indsættes følgende vilkår:

Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således, at vandforbrug og vandspild minimeres.

4) Grænseværdier, tekniske foranstaltninger eller tilsvarende parametre.

Se vilkår 3, 5 og 14.

5) Regelmæssig vedligeholdelse og overvågning af de foranstaltninger, der træffes for at forebygge og begrænse emissionerne fra husdyrbruget.

Se vilkår 13.

6) Hvordan der ved ophør af driften skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand.

Se vilkår 35.

7) Begrænsning af anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med husdyrproduktionen med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger³.

Haderslev Kommune indsætter følgende vilkår:

Bedriften skal begrænse anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med husdyrproduktionen med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

Andre tilladelser og dispensationer

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet i miljølovgivningen.

Udnyttelsesfrist

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som fuldt udnyttet, når den ansøgte ændring faktisk er gennemført. Hvis godkendelsen eller tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2030.

Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 2030.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Generelle vilkår

1. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet husdyrgodkendelse.dk skema nr. 228.464 version 1 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.
2. Miljøgodkendelse og beredskabsplan skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøgodkendelse samt beredskabsplanen skal være ejer og medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

3. Husdyrbrugets anlæg, stalde og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 1, og placeret som vist på figur 3 og bilag 2.

Stalde og produktioner							Areal i procent (%)
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)	
Ansøgt drift							
Smågrisestald	676	Mekanisk ventilation	6 m	(#438725) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	519	76,8%
Slagtesvinestald	420	Mekanisk ventilation	6 m	(#438727) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	351	83,6%
Slagtesvinestald fra 2000	1216	Mekanisk ventilation	6 m	(#438729) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	972	79,9 %
Slagtesvinestald fra 2004	994	Mekanisk ventilation	6 m	(#438731) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	826	83,1 %
Sygestald	110	Mekanisk ventilation	6 m	(#438735) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	100	90,9 %

Tabel 2: Stalde og produktioner på ejendommen. Produktionsareal i procent og staldbygningens størrelse er vejledende

Figur 3: Oversigt over produktionsarealer.

Beliggenhed

4. Beplantning omkring gyllebeholder i åbent land skal til stadighed etableres og vedligeholdes af landmand/ejer. Ejer skal etablere og vedligeholde et minimum 3 rækker afskærmende beplantning/levende hegn af ask, eg, elm og sargentsæbler.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

5. Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 3 og placeret som vist på figur 4.

Lagre med flydende husdyrgødning				
Lagernavn	Overfladeareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission for lager (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift				
Gyllebeholder på 3.500 m ³	796	318,3	0,0	318,3
Gyllebeholder på 3.500 m ³ i det åbne land	747	298,6	0,0	298,6

Tabel 3 Opbevaring af husdyrgødning.

Figur 4: Opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

6. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevognene foregå på støbt plads med afløb til beholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.
7. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
8. Al indkørsel til markerne omkring gyllebeholderen ved vandløbet Valsbæk skal ske via indkørsel nord for gyllebeholderen.

Vandforbrug

9. Staldanlæggets vandinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.
10. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således, at vandforbrug og vandspild minimeres.

Øvrige emissioner (lugt, støj, støv, lys og rystelser)

Lugt

11. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Stalde inklusive ventilationssystemet skal rengøres minimum én gang årligt.

Lugt og hyppig udslusning

12. Gyllen i gyllekanalerne i stalde benævnt "Slagtesvinestald fra 2000" og "Slagtesvinestald fra 2004" på figur 3 skal udsluses mindst hver 7. dag.
13. Udslusning skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.
14. Der skal føres logbog over, at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 11. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Støj

15. Bidraget fra landbruget med adressen Glaservej 1, 6541 Bevtoft til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

Tidspunkt	Støjgrænser Det åbne land dB(A)	Støjgrænser Byzone dB(A)	Støjgrænser Samlet bebyggelse dB(A)	Reference tidsrum (Midlingstid)
Hverdage kl. 07-18	55	45	45	8 timer
Lørdag kl. 07-14	55	45	45	7 timer
Lørdag kl. 14-18	45	40	40	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07-18	45	40	40	8 timer
Aften, alle dage kl. 18-22	45	40	40	1 time
Nat, alle dage kl. 22-07	40	35	35	½ time

Tabel 4. Støjgrænser.

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A)

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. Der er den samlede støj fra ejendommen og ikke enkelt støjkluder, der skal overholde støjgrænserne.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkår 14 fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne /beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lys

16. Ved evt. ny belysning eller renovering af eksisterende udendørs belysning ved staldanlægget, skal belysningen forsynes med en bevægelsessensor, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time, eller så lang tid der arbejdes på pladserne udenfor bygningerne.
17. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Støv

18. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.
19. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning undgås.

Fluer og skadedyr

20. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.
21. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv [flue- og skadedyrsbekæmpelse efter de nyeste retningslinjer fra Miljøstyrelsen](#).

Reststoffer, affald og naturressourcer

Spildevand

22. På befæstede arealer må der ikke ske oplag af tilskudsfoder m.v., der med evt. regnvand kan tilføres overflade- eller grundvand. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.
23. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer der er græsdækkende.
24. Der må ikke være dræn tættere end 15 meter fra stalde.
25. Glaservej 1, 6541 Bevtøft skal indrette husdyrbruget, således at produktion af spildevand begrænses mest muligt.

Affald

26. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
27. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.
28. Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på husdyrbruget. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.
29. Pesticidrester skal opbevares og håndteres som farligt affald. Tømt og rengjort (skyllet) pesticidemballage kan bortskaffes som dagrenovation.
30. Udleveringsramper skal være konstrueret med tætte sider og bund, der forhindrer, at der trækker gylle eller vaskevand ud i det omliggende areal. Der skal etableres afløb, der fører til opsamling i gyllekanalerne.
31. Tankning af brændstof skal ske under opsyn.
32. Tanke skal være sikret mod påkørsel.
33. Døde dyr skal opbevares overdækket og på betonspalter eller andet tilsvarende underlag. Opbevaringen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

Kemikalier og andre stoffer

34. Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.
35. Medicin og medicinaffald skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende.
36. Flydende handelsgødning skal opbevares i tanke på fat plads med afløb til gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder.

Ophør

37. Ved hel eller delvis ophør af husdyrbruget skal Haderslev Kommune kontaktes med henblik på vejledning om nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.
38. Ved fuldstændigt ophør af husdyrbruget skal det anmeldes til kommunen senest 4 uger efter ophør, og der skal på husdyrbruget foretages følgende:
  - Affald, foder, husdyrgødning og husdyrbesætning fjernes
  - Stalde-, foder – og husdyrgødningsopbevaringsanlæg rengøres
  - Rørføringer i husdyrgødning eller foder afblændes eller graves op
  - Pumpeudstyr i forbindelse med gyllebeholdere afmonteres
39. Bedriften skal begrænse anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med husdyrproduktionen med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

Egenkontrol

Egenkontrol generelt

40. Som led i at dokumentere egenkontrollen på bedriften skal følgende dokumentation opbevares i fem år og forevises Haderslev Kommune på forlangende:
  - kvitteringer for aflevering af farligt affald,
  - opgørelse af produktionsareal i stalde på skitser eller tegninger,
  - Opdateret beredskabsplan

Egenkontrol af energi- og vandforbrug

41. El-, vand- og fyringsolieforbrug skal registreres mindst en gang om året. El-, vand- og fyringsolieforbrug skal kunne dokumenteres i mindst fem år.
42. Belysningen skal udskiftes til LED-armaturer, efterhånden som der er behov for udskiftning.

Egenkontrollvilkår fra teknologibladene - Miljøteknologi.

43. Der skal altid forefindes en beredskabsplan på husdyrbruget. Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne. Beredskabsplanen skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen. Medarbejderne skal være bekendt med beredskabsplanen.

C. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret i 2 uger fra den 15. september 2022 til den 29. september 2022 på Haderslev Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen (jf. husdyrbruglovens § 55 stk.3).

Der indkom ingen bemærkninger til høringen.

Høring af parter om udkastet til miljøgodkendelse

Udkast til miljøgodkendelse blev sendt i partshøring den 9. november 2022.

Udkast til miljøgodkendelse blev sendt til dem, som har anmodet herom, og sendt til naboer og andre berørte med oplysning om en frist på 30 dage til at kommentere udkastet (jf. husdyrbruglovens § 55. stk. 4)

Haderslev Kommune har vurderet, at parter i denne sag er ansøger og ejer selv, andre berørte myndigheder, og eventuelle nabobeboelser, som ligger indenfor lugtkonsekvenszonen på 833 meter, samt ejere af de ejendomme, som matrikulært støder op til ejendommen, hvor husdyrbrugets anlæg er placeret.

Der er ikke kommet høringssvar i høringsperioden.

Annoncering af afgørelse

Miljøgodkendelsen er meddelt den 21. december 2022.

Miljøgodkendelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på DMA.mst.dk den 21. december 2022.

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-mail eller brev med vedhæftet fil:

- Ansøger: Peter Rostgaard Evald Smith, Glaservej 1, 6541 Bevtoft. E-mail: ps@glasergaaden.dk

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Ansøgers konsulent: Ulla Refshammer Pallesen, Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa.
e-mail: upa@landbosyd.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dnhaderslev-sager@dn.dk
- Rådet for Grøn Omstilling, Kompagnistræde 22, 3. forh. 1208 København K
e-mail: info@rgo.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding
e-mail: sesyd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1 1651 København V
e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk

- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
e-mail: Bent.Karlsson1@outlook.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive
e-mail: mri@fleggaard.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune.

Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb den 25. januar 2023.

Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbruglovens § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Når Haderslev Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i husdyrbrugloven, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

D. Kommunens bilag

Bilag 1. Versionshistorik – Ansøgning

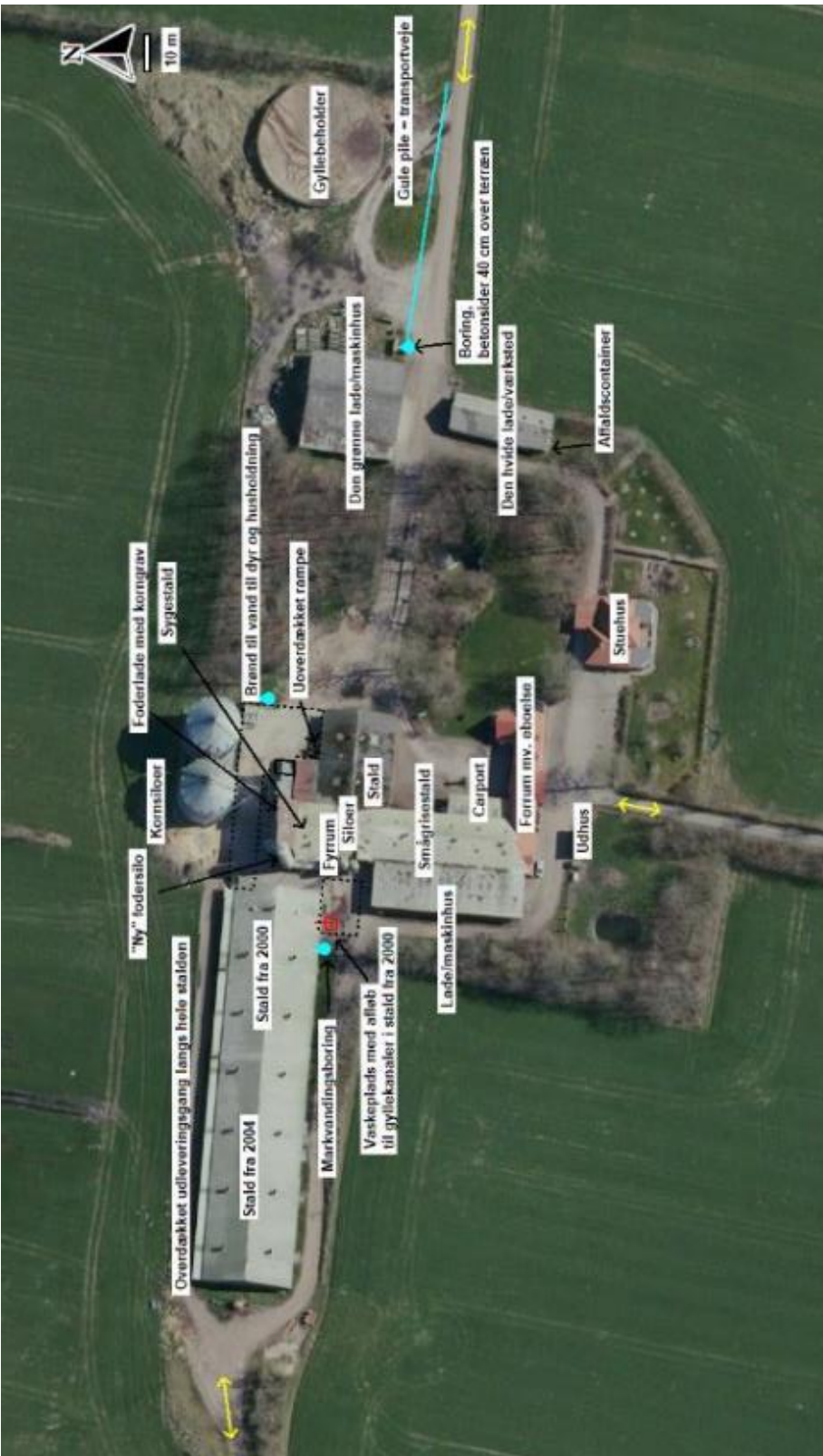
Ansøgning (228464) | Sagsbehandling

Sagsbehandling **Versionshistorik**

Version

Ingen versionshistorik tilgængelig

Bilag 2: Oversigtskort

E. Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 2

Haderslev Kommune har gennemgået ansøgers miljøkonsekvensrapport af 25. oktober 2022 og har vurderet, at rapporten opfylder kravene i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 4.

Det vurderes, at projektet hverken i sig selv eller i forbindelse med andre projekter vil påvirke internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt.

Kravet om anvendelse af BAT vurderes at være overholdt, fordi kravene om emissionsgrænser for ammoniak og krav om begrænsning af anden forurening overholdes., jf. miljøkonsekvensrapporten.

Miljøkonsekvensrapporten er offentliggjort og kan ses på [Miljøstyrelsens hjemmeside DMA](#), sammen med denne afgørelse.

Astrid Kjærulff Jepsen

Sagsbehandler
Haderslev Kommune

Miljøkonsekvensrapport til § 16a

Glaservej 1
6541 Bevtoft

Ansøgning om godkendelse af produktionsarealer i
eksisterende slagtesvinestalde
skema 228464 i Husdyrgodkendelse.dk

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)

Ansøger og ejer	Peter Rostgaard Evald Smit Glaservej 1 6541 Bevtoft glasergaarden-eu@mail.tele.dk
Husdyrbrugets adresse	Glaservej 1 6541 Bevtoft
CVR-nummer	78141816
CHR-nummer	98804
Kommune	Haderslev Kommune
Ejendomsnummer	5100021871
Matrikel-nr.	Matrikel: 4 – Hjartbro, Bevtoft m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Hyrupvej 20, 6541 Bevtoft CHR-nr. 51329
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningskema	228464
Konsulent	Ulla Refshammer Pallesen LandboSyd, CVR-nr. 25160428 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: upa@landbosyd.dk Tlf.: 6155 8262

Forord / læsevejledning

Denne rapport er en miljøkonsekvensrapport, som beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Glaservej 1, 6541 Bevtøft. Husdyrbruget er et IE-brug, da der er mere end 2.000 stipladser til slagtesvin.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion og de ansøgte ændringer. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget efter Husdyrbrugloven³.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁴ og er en videreudvikling af Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. Det er valgt at samle beskrivelserne og vurderingerne i samme afsnit. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen. I afsnit, hvor der er behov for at foretage en vurdering af påvirkningen af det omgivende miljø, afsluttes afsnittet med en vurdering heraf. I afsnit hvor der kun står faktuelle oplysninger og der ikke er behov for en vurdering, er dette udeladt.

Tabeller og figurer (skærmdumps fra Husdyrgodkendelse.dk) samt kort tegnet af LandboSyd i AgroGIS er angivet uden kildehenvisning. Øvrige figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

Til miljøkonsekvensrapporten er der ud over de indsatte bilag sidst i dokumentet indsendt bilag til kommunen i form af regneark for kapacitetsberegning og opgørelse over produktionsarealer. Det antages, at det er tilstrækkeligt at offentliggøre selve miljøkonsekvensrapporten med indbyggede bilag i forbindelse med offentliggørelsen af ansøgningen og miljøgodkendelsen.

---

³ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr 520 af 01/05/2019

⁴ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 2225 af 27/11/2021

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)80

Forord / læsevejledning 81

1. Indledning84

1.1 Metode og manglende viden (F6) 84

2. Ikke-teknisk resume (C3, E3, F9) 85

3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø 87

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c) 87

3.1.1 Produktionsarealer 88

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning 89

3.1.3 Drift af anlægget 89

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a) 90

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3) 90

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4) 90

3.4.1 Landskab 90

3.4.2 Kulturarv 91

3.4.3 Materielle goder 92

3.4.4 Afstandskrav 93

3.4.5 Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv. 95

3.4.6 Jordarealer og jordbund 95

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d) 96

3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c) 100

3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c) 102

3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8) 105

3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c) 105

3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c) 106

3.8.3 Støv (B7, E1b) 106

3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c) 107

3.8.5 Skadedyr (B7, E1b) 107

3.8.6 Transporter (B7, E1b) 107

3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b) 108

3.9.1 Døde dyr (B8) 108

3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c) 108

3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8) 109

3.9.4 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4) 109

3.10 BAT ammoniakemission (B9, C2, F5g) 110

3.11 Forslag til vilkår om bl.a. egenkontrol (B7) 111

3.12 Klima (F4, F5f) 111

3.13 Risiko for ulykker og katastrofer (B7, F5d, E1c, F7, F8) 114

3.14 Overvågning (F7) 114

3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d) 115

3.16 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e) 115

3.17	Alternative løsninger og o-alternativet (E1d, F2, F3)	115
3.18	Erhvervsmæssig nødvendighed	116
4.	Oplysninger om IE-husdyrbruget (C)	116
4.1	Ophør af IE-husdyrbruget (C1)	117
4.2	BAT: Råvarer, energi, vand og management (C2)	117
4.2.1	BAT råvarer (C2)	117
4.2.2	Energiforbrug (B8, F1c.) og BAT-energi (C2)	117
4.2.3	Vandressourcen og vandforbrug (B8) samt BAT-vand (C2)	118
4.2.4	Management og forholdet til BAT-konklusionen (C2)	119
5.	Oplysninger om konsulenten (A4)	121
6.	Konklusion	121
7.	Referenceliste	122
8.	Bilag	122
	Bilag 1: Oversigtskort	123
	Bilag 2: Staldtegning for slagtesvinestald fra 2000	124
	Bilag 3: Staldtegning for slagtesvinestald fra 2004	125
	Bilag 4: Opgørelse af produktionsarealer	126
	Bilag 5: Afløbsplan	127

1. Indledning

Husdyrbruget har en kapitel 5 miljøgodkendelse fra 2003 efter Miljøbeskyttelsesloven samt et tillæg til godkendelsen fra 2006, der er revurderet efter Husdyrbrugloven fra d. 6. februar 2012. Revurderingen er stadfæstet med ophævelse af vilkår og ændrede påbud af Natur- og Miljøklagenævnet d. 18. juni 2012. Haderslev Kommune har meddelt at godkendelsen skal revurderes. Efterfølgende er der meddelt 2 anmeldeafgørelser til ændringer af dyreholdet.

Den nuværende produktionstilladelse er til 14.115 slagtesvin 30-114 kg. Den slagtevægt, der i dag efterspørges af slagteriet, ligger væsentligt højere end 109 kg. Husdyrbruget ønsker derfor at overgå til en ny godkendelse, hvor der ikke stilles vilkår til et maksimalt antal producerede dyr og ind- og udgangsvægte, men hvor der i stedet godkendes produktionsarealer. Den maksimale produktion forventes at blive på maksimalt 15.500 slagtesvin ca. 30-120 kg.

Ansøgningen kan betragtes som en delvis lovliggørelse, idet slagtevægten er steget løbende over de senere år, som følge af at Danish Crown ikke har kunnet følge med på slagterierne. Samtidigt anmeldes opsætning af en fodersilo opsat i 2019. Årsagen til, at siloen er opsat er, at den eksisterende silo var af begrænset størrelse. Med den nye silo kan der modtages hele læs med soja, hvorved antallet af transporter kan reduceres.

Ny faglig viden om ammoniak- og lugtemission fra stalde har vist, at der er en større sammenhæng mellem emissionerne og produktionsarealernes størrelser end det årligt antal producerede dyr. Fra 1. august 2017 er Husdyrloven således ændret, så emissionerne beregnes på grundlag af produktionsarealer.

Husdyrbruget ligger forholdsvis tæt på Bevtøft By, hvorfor husdyrbruget ikke ville kunne få tilladelse til den nuværende placering, hvis husdyrbruget skulle etableres i dag. Kommunen har dog mulighed for at meddele miljøgodkendelse til husdyrbrug, der minimum kan overholde 50 % af den geneafstand et tilsvarende nyt husdyrbrug skal overholde efter nugældende regler. Denne regel kaldes undtagelsesreglen for lugt. For at reducere lugtemissionen vil der fremadrettet blive foretaget ugentlig udslusning af gylle fra staldene.

Forud for indsendelsen af miljøgodkendelsesansøgningen har der været fremsendt en forespørgsel til kommunen sammen med beregninger for lugtemissionen fra husdyrbruget. Plan og Miljø udvalget har behandlet forespørgslen, og har besluttet at undtagelsesreglen kan benyttes.

Rapporten er udarbejdet på baggrund af oplysninger og staldskitser modtaget fra Peter Smith, som indestår for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

1.1 Metode og manglende viden (F6)

Til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten er beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk anvendt. Forudsætningen for beregningen af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager, tager afsæt i emissionsfaktorerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Husdyrgodkendelse.dk beregner lugtgeneafstande ud fra standardiserede kurver udarbejdet på baggrund af OML-beregninger (OML = Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller). De standardiserede kurver tager udgangspunkt i standardstalde, normal ventilation og standardomgivelser.

Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver beregnet med OML-DEP, som er en variant af OML-modellen).

I forhold til drivhusgasemissioner så foreligger der for landbrug ikke præcise redskaber til kvantificering af drivhusgasemissioner, specielt ikke for metan og lattergas. Der arbejdes i landbruget på at lave redskaber til klimaregnskaber, men disse er endnu ikke færdigudviklede. Der er derfor ikke udarbejdet et CO₂-regnskab.

2. Ikke-teknisk resume (C3, E3, F9)

Definitioner mv.

Husdyrbrugloven: Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Husdyrgodkendelse.dk: Et elektronisk ansøgningssystem som miljøgodkendelse af husdyrbrug skal ansøges gennem, som bl.a. beregner udledning og nedfald fra ammoniak og lugt.

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Glaservej 1, 6541 Bevtøft. Husdyrbruget består af en konventionel slagtesvinebesætning. Den nuværende tilladte husdyrproduktion på husdyrbruget er på 14.115 slagtesvin fra 30 til 114 kg.

Ansøgningen er indsendt for at få godkendt de eksisterende produktionsarealer til fri produktion. Den fremtidige maksimale slagtesvineproduktion på husdyrbruget forventes at blive på op til maks. 15.500 slagtesvin 30-120 kg.

Samtidigt anmeldes opsætning af en fodersilo (lovliggørelse).

Landskabelige forhold

Husdyrbruget ligger godt 750 m nord for Bevtøft i Haderslev kommune. Terrænet ved Glaservej 1 er forholdsvis fladt. Ifølge kommuneplanen ligger husdyrbruget uden for sårbare landskabsudpegninger.

Husdyrbruget er delvist afskærmet af levende hegn og beplantninger, hvorfor husdyrbruget ikke er specielt synligt i landskabet.

Der sker intet nyt byggeri eller ændringer af bygningsmassen eller beplantningen. Der ansøges dog om lovliggørelse af en allerede opsat fodersilo. Da siloen er opsat i tilknytning til eksisterende bygninger og tæt på andre foder- og kornsiloer, er der ikke sket en ændring, der kan påvirke det omgivende landskab negativt, herunder fredede fund eller fortidsminder.

Potentielle gener

Beregningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget kan godkendes under undtagelsesreglen for lugt, hvis der fremadrettet sker ugentlig udslusning af gylle fra alle stalde med fulddrænede gulve, hvilket reducerer lugten fra staldene med 20 %.

Støj, rystelser og vibrationer fra husdyrbrugets bygninger og faste installationer vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer pga. typen af kilderne og afstanden til naboerne.

Pga. placeringen og arten af lyskilder vil naboer ikke kunne blive generet af lysgener.

Fluer og skadedyr bekæmpes og døde dyr opbevares overdækket ind til afhentning.

Støv vil primært være fra transport. Transport til og fra husdyrbruget sker via Glaservej og Hjartbrovej. Veje fejles efter kørsel, når der er behov for det.

Samlet set vurderes husdyrbruget i forhold til omgivelserne ikke at medføre væsentlige gener i form af støj, rystelser, vibrationer, støv, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport. Selv om husdyrbruget ikke kan overholde den afstand, et tilsvarende nyt staldanlæg skal overholde, så antages det, at omgivelserne til en vis grad har vænnet sig til husdyrbruget. Da lugten fra de fleste af staldene samtidigt reduceres, vurderes det forsvarligt at meddele en miljøgodkendelse efter de nye regler om godkendelse af produktionsarealerne. Produktionsarealerne på husdyrbruget forbliver således uændrede.

Husdyrgødning

Der produceres gylle som afsættes til forpagter af markerne.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med. Kravene er fastsat som maksimale mængder kvælstof (kvælstof er en bestanddel af ammoniak).

Ammoniaknedfald kaldes deposition og beregnes som kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1, kategori 2 og kategori 3 natur overholdes. Kategori 1 og 2 natur er de mest sårbare naturtyper, hvor der er totaldepositionskrav til. Kravene ligger på maksimalt 0,2-1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne viser, at der er 0,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år til både kategori 1 natur og kategori 2 natur.

I forhold til kategori 3 natur, som er mindre heder, moser og overdrev, er der en maksimal forøgelse af ammoniakdepositionen (merdeposition) på 0,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år i nudrift, men i forhold til en mose mod nord er der en merdeposition på 0,1 kg kvælstof pr. hektar pr. år i forhold til driften for 8 år siden. Dette skyldes den daværende anmeldte ændring fra smågrise til slagtesvin i stalden navngivet Smågrisestald. Til øvrige naturtyper er der en maksimal merdeposition på 0,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år både i forhold til nudrift og driften for 8 år siden. Den almindelige betragtning er, at en merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt naturområde. Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er en maksimalt merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år.

Da der kun kommer en merdeposition på maksimalt 0,1 kg kvælstof pr. hektar pr. år og totaldepositionskravene overholdes, vurderes ammoniakdeposition til natur ikke at kunne medføre en væsentlig negativ påvirkning.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget er et IE-brug, er der krav til at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til at minimere miljøbelastninger. Et IE-brug er et husdyrbrug, der er omfattet af EU's direktiv fra 2010 om Industrielle Emissioner. Der er dels faste krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrloven og tilhørende Husdyrgodkendelsesbekendtgørelse, og dels har EU fastsat såkaldte BAT-konklusioner for IE-brug.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT for ammoniak.

Der er i ansøgningen redegjort for BAT med hensyn til godt landmandskab, ernæringsmæssig styring, vand, energi, støj, støv, lugt, emissioner fra gødning, forarbejdning af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, ammoniakemission og beregning af N- og P indhold i gødning.

Husdyrbruget skal desuden udarbejde et miljøledelsessystem, et oplæringsmateriale til ansatte samt en plan for kontrol, reparation og vedligehold.

Da der er tale om et eksisterende husdyrbrug, hvor der i forhold til den nuværende drift ikke sker udvidelse, ændringer eller gennemgribende renoveringer, overholdes BAT uden brug af miljøteknologi.

Forurenings- og genebegrænsende tiltag

Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, hvor der er instrukser for, hvad man skal foretages sig i forbindelse med uheld med olie, kemikalier og gylle eller brand. Beredskabsplanen indeholder relevante kontaktoplysninger samt oversigtskort over husdyrbruget med angivelse af relevante oplag, flugtveje, slukningsmateriel mv.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Der er overvejet, om der kan etableres andre lugtreducerende teknologier end ugentlig udslusning af gylle, som fx gyllekøling eller luftrenningsanlæg. Disse teknologier er fravalgt af praktiske og økonomiske årsager.

0-alternativet er, at husdyrbruget drives videre efter vilkårene fastsat i den reviderede miljøgodkendelse fra 2012, som kommunen så skal foretage en fornyet revurdering af.

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af affald vil blive bortskaffet i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition og eventuelle gener i forbindelse med støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr og transport. Endvidere beskrives forbrug af naturressourcer og affaldsproduktion.

Hvor det er relevant efterfølges emnerne af en vurdering af det ansørgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)

Det eksisterende bygningsæt ligger forholdsvis samlet, dog ligger den ene gyllebeholder knap 1 km nordøst for de øvrige bygninger mv. Bygninger og gyllebeholdere ses af kortudsnittene i figur 1 og 2 samt bilag 1.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde og opbevaringsanlæg i forbindelse med stuehuset

Figur 2: Husdyrbrugets stalde og opbevaringsanlæg inklusiv gyllebeholderen i det åbne land

3.1.1 Produktionsarealer

Det følger af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden. Produktionsarealerne har været uændrede de seneste 8 år, hvorfor produktionsarealerne er ens i alle tre drifter, dog var der for 8 år siden smågrise i smågrise-stalden.

Produktionsarealerne er beregnet ud fra oplysninger fra ansøger om stimål samt mål på foderautomater. Se bilag 4.

Produktionsarealerne i 8-års drift fremgår af tabel 1 og produktionsarealerne i nudrift og ansøgt drift fremgår af tabel 2.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Smågrise-stald	676	Mekanisk ventilation	6 m	(#438725) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	519
Slagtesvine-stald	420	Mekanisk ventilation	6 m	(#438727) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	351
Slagtesvine-stald fra 2000	1216	Mekanisk ventilation	6 m	(#438729) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	972
Slagtesvine-stald fra 2004	994	Mekanisk ventilation	6 m	(#438731) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	826
Sygestald	110	Mekanisk ventilation	6 m	(#438735) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	100
Sum						2768

Tabel 1: Stalde, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i 8 års drift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Smågrise-stald	676	Mekanisk ventilation	6 m	(#438726) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	519
Slagtesvine-stald	420	Mekanisk ventilation	6 m	(#440206) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	351
Slagtesvine-stald fra 2000	1216	Mekanisk ventilation	6 m	(#440208) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	972
Slagtesvine-stald fra 2004	994	Mekanisk ventilation	6 m	(#438732) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	826
Sygestald	110	Mekanisk ventilation	6 m	(#438736) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	100
Sum						2768

Tabel 2: Stalde, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i nudrift og ansøgt drift

Smågrisestald er opdelt i 4 sektioner, Slagtesvinestald er opdelt i 2 sektioner, Slagtesvinestald fra 2000 er opdelt i 4 sektioner og Slagtesvinestald fra 2004 er opdelt i 3 sektioner og Sygestald er en sektion. Da sektionerne i de enkelte stalde er stort set ens indrettet inden for den enkelte stald, er staldene indtegnet samlet i stedet for opdelt på sektioner, da dette letter beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk. Da der endvidere ikke sker ændringer af produktionsarealerne, får den manglende opdeling ingen betydning for konklusionen af beregningerne.

Udleveringsgangen nord for stalden fra 2000 og 2004 benyttes ikke til produktionsarealer, hvorfor denne ikke er indtegnet.

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbruget har to gyllebeholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning (se tabel 3). Gyllebeholderne er opført i årene 1998 og 2007 og indgår dermed i alle tre drifter. Ingen af gyllebeholderne er på nuværende tidspunkt teltoverdækkede. Da det er muligt, at gyllebeholderne på et tidspunkt vil blive teltoverdækkede, ønskes mulighed for at kunne opsætte teltoverdækninger.

Opbevaringslagre				
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension Areal [m ²]
Ansøgt drift				
Gyllebeholder på 3.500 m ³	Flydende			796
Gyllebeholder på 3.500 m ³ i det åbne land	Flydende			747
Nudrift				
Gyllebeholder på 3.500 m ³	Flydende			796
Gyllebeholder på 3.500 m ³ i det åbne land	Flydende			747
8 års drift				
Gyllebeholder på 3.500 m ³	Flydende			796
Gyllebeholder på 3.500 m ³ i det åbne land	Flydende			747

Tabel 3: Opbevaringsanlæg, lagertype og areal i m²

Alle stalde er med træk og slip-system. Fremadrettet vil der blive trukket propper og udsluset gylle en gang om ugen på en hverdag i alle stalde. Kravet er at alle stalde med drænet gulv og spalter (Slagtesvinestald fra 2000 og Slagtesvinestald fra 2004) skal udsluses ugentligt, men i praksis vil der blive udsluset ugentligt fra alle stalde. Gyllen i gyllebeholdere omrøres kun forud for flytning eller udbringning.

Der er endnu ikke færdigetableret en ny gylleledning fra gyllebeholderen ved staldanlægget til gyllebeholderen ved Valsbæk. Ind til denne er færdigetableret flyttes gylle med lastbil. Det er forpagter af markerne, der står for denne del. Gyllen flyttes løbende.

Det er forpagter af arealer, der står for udbringningen af husdyrgødningen.

Den eksisterende rampe nord for Slagtesvinestald er for smal. Rampen vil blive ændret, så den bliver bredere, så den kommer til at passe til bredden af lastbilerne, der transporterer dyr (ca. 2,5 m i bredden).

Med en forventet fremtidig maksimal produktion på op til maks. 15.500 slagtesvin 30-120 kg er den årlige gylleproduktion, vaskevand samt regnvand fra ud- og indleveringsrampe og vaskeplads på ca. 9.832 m³ (beregnet ud fra normalt). Ved fuld produktion af 15.500 slagtesvin 30-120 kg er der behov for en opbevaringsaftale på 400 m³, når der udsluses gylle ugentligt, idet kanalkapacitet så ikke kan indgå som opbevaringskapacitet. Ved fx maks. 15.200 slagtesvin 30-117,5 kg er der tilstrækkelig opbevaringskapacitet i husdyrbrugets 2 gyllebeholdere.

Der er indsendt kapacitetsberegning til kommunen, der viser, hvordan opbevaringskapaciteten overholdes.

3.1.3 Drift af anlægget

Det er ejer og en ansat, der står for driften af staldene og foderanlægget på husdyrbruget. Da markerne er bortforpagtede sker der ingen markdrift med udgangspunkt i husdyrbruget. Kornsiloeerne benyttes til indkøbt korn, som benyttes til foder. Driften af anlægget er beskrevet i de følgende afsnit i denne rapport, men derudover kan der nævnes at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- Der registreres dyr i CHR
- Der registreres antal dyr bortskaffet til DAKA og dyr sendt til slagting (svineflyttedatabasen)

- Der føres E-kontrol
- Der er gyllebeholderkontrol af gyllebeholderne via beholderkontrolordningen
- Der føres logbog over flydelag på gyllebeholderne
- Før pumpning af gylle fra forbeholder bliver det tjekket, om der er plads til mere gylle i gyllebeholdere
- Gyllepumpning til gyllevogn/lastbil sker med automatisk afbrydning ved fuld tank samt returløbsrør (forpagters maskinstation)
- Der føres journal over medicinforbrug
- Der gennemføres kontrol af elinstallationerne af autoriseret el-installatør hvert 5. år
- Pulverslukkere tjekkes og/eller udskiftes efter behov
- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres i regnskabet
- Der udarbejdes mark- og gødningsplaner (forpagter)
- Der føres ikke sprøjtejournale (forpagter driver markerne økologisk)

3.2 Bygningmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a)

Ansøgningen omhandler en miljøgodkendelse efter de nugældende regler til fri produktion i de eksisterende lovligt etablerede stalde. Ansøgningen er samtidig en anmeldelse af en fodersilo opsat i 2019. Siloen er en gråhvid 100 m³ glasfiber Tunetank på ca. 11 m i højden. Siloen er opsat på betonfundament. Betonfundamentet er etableret oven på et eksisterende betonareal. Der er ikke planlagt nedrivning/fjernelse af eksisterende bygninger eller anlæg, og der sker ingen godkendelsespligtige ændringer af stalde eller anlæg.

Såfremt der senere ønskes etableret teltoverdækninger på gyllebeholderne forventes disse etableret i grå pvc-duge med ca. 20 graders hældning og teltop i maks. 8,5 meters højde over terræn.

Placeringer af stalde og anlæg mv. fremgår af oversigtskortet i bilag 1.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

Ansøger har desuden slagtesvinehold i lejet stald på Hyrupvej 20, 6541 Bevtøft, hvor der er slagtesvin.

Markerne tilhørende ejendommen Glaservej 1 er bortforpagtede.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4)

3.4.1 Landskab

Husdyrbruget ligger godt ca. 750 m nord for Bevtøft by i Haderslev Kommune. Husdyrbruget ligger i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder.

Husdyrbruget ligger på en hedeslette nord for Gels Å. Bygningssættet på Glaservej 1 ligger i et forholdsvist fladt område. Staldanlægget er delvist afskærmet af beplantninger ved bygningssættet levende hegn langs markerne. Pga. det flade landskab, beplantningen og de forholdsvis lave bygninger på husdyrbruget er husdyrbruget kun synligt på en kortere strækning på Hjartbrovej. De højeste anlæg på husdyrbruget er kornsiloerne, der er ca. 15 m høje.

Ved gyllebeholderen i det åbne land knap 1 km nordøst for staldanlægget er der beplantet rundt på den parcel på ca. 0,9 ha, hvor gyllebeholderen er placeret i den nordlige del. Beplantningen har været en del år om at komme i

god vækst, men er nu på vej op. I skel mod nord er tjørnehegnet skåret ned for at foryngre hegnet, og det skyder allerede godt igen.

Ifølge kortmaterialet på Plandata⁵ ligger husdyrbruget inden for udpegningen Særlig værdifuldt landbrugsområde men uden for udpegningerne Kulturhistoriske bevaringsværdier, Større sammenhængende landskaber, Bevaringsværdige landskaber, Specifik geologisk bevaringsværdi samt Kystnærhedszonen. Husdyrbruget ligger dog lige på kanten et område udpeget med Kulturhistoriske bevaringsværdier, som må være kirkeomgivelser i forbindelse med Bedsted Kirke.

Ifølge Haderslev Kommunes retningslinjer i Kommuneplan 2017 gælder følgende retningslinjer for Særlig værdifuldt landbrugsområde og Kirkelandskaber:

Særligt værdifulde landbrugsområder

I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder, skal landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt.

Kulturhistoriske værdier, Kirkeomgivelser

Inden for kirkeomgivelserne må der kun planlægges for og udføres aktiviteter inden for byggeri, anlæg, råstofgravning m.v., hvis der tages hensyn til kirkernes landskabelige beliggenhed, samspil med det nære bebyggelsesmiljø eller udsigten til og fra kirken, og det kan godtgøres, at de beskyttelsesmæssige og bevaringsmæssige interesser ikke tilsidesættes.

Bygningerne på husdyrbruget er opført i hvide, røde, grå, gule og blå farver i mursten, stålplader og elementer med tage i grå og røde farver (eternit, blik og tegl). De mindre udendørs siloer er gråhvide glasfibersiloer og de to store kornsiloer er ufarvede gastætte stålsiloer. Gyllebeholderne er etableret i betonelementer. Som beskrevet vil eventuelle teltoverdækninger blive etableret i lys grå pvc-dug.

De højeste anlæg på husdyrbruget er de to kornsiloer på ca. 15 m i højden.

Vurdering af landskab

I forhold til udpegningen Særligt værdifulde landbrugsområder må husdyrproduktion betragtes som jordbrugsformål. Da husdyrbruget ikke ligger inden for landskabelige udpegninger og den nye fodersilo er opstillet i tilknytning til det eksisterende byggeri og ikke overstiger højden på de to store gastætte siloer, vurderes opsætningen af siloen ikke at kunne påvirke landskabet negativt. Siloen er desuden opsat uden for udpegningen for Kirkeomgivelser til Bevtoft Kirke. Husdyrbruget vil fortsat ligge delvis afskærmet af den eksisterende beplantning og områdets levende hegn, hvorfor påvirkningen af landskabet fortsat vil være begrænset.

3.4.2 Kulturarv

Ifølge Slots- og Kulturarvsstyrelsens hjemmeside er der i omegnen af husdyrbruget fundet en række fortidsminder. På kortudsnittet herunder angiver de blå markeringer ikke-fredede fund. Der er ingen fortidsminder i nærheden af husdyrbruget, der afkaster fortidsmindebeskyttelseslinjer.

---

⁵ <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>

Figur 3: Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til fund og fortidsminder

De ikke-fredede fund nordvest for husdyrbruget er en række rundhøje fra oldtiden.

Vurdering af kulturarv

Da der ikke skal ske bygningsmæssige udvidelser eller ændringer, skal der ikke ske jordarbejde, og der er derfor ingen risiko for at påvirke kulturarv. Der er ikke sket gravearbejde i forbindelse med opsætningen af den nye fodersilo. Som beskrevet ligger husdyrbruget lige uden for udpegningen for kirkeomgivelser i forbindelse med Bevtøft Kirke.

3.4.3 Materielle goder

Begrebet materielle goder er et begreb, der ikke benyttes i det daglige sprog. Med materielle goder menes materielle ting og ejendom. Ud fra denne betragtning skal der redegøres for, om ting og ejendomme kan blive væsentligt påvirket af husdyrbruget og dets udvidelse. Som beskrevet i det efterfølgende punkt, overholdes stort set alle afstandskrav, idet der ikke sker ændringer af produktionsarealernes størrelser eller dyretyper.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i flere sager afgjort, at værditab som følge af godkendelse af husdyrbrug efter nævnets opfattelse ikke er et hensyn, der skal indgå i vurderingen af en ansøgning efter Husdyrbrugloven.

Vurdering af materielle goder

Med ca. 180 m fra nærmeste bygning/anlæg på husdyrbruget til nærmeste nabobeboelse, og overholdelse af lugtgeneafstande til nabobeboelse (se punkt 3.7), vurderes husdyrbruget ikke at kunne påvirke naboers materielle ting og ejendomme væsentligt. Forholdet til kulturarven er beskrevet og vurderet under punkt 3.4.2.

3.4.4 Afstandskrav

Husdyrbruglovens § 6 og § 8 fastsætter krav til minimumafstande fra husdyrbruget til omgivelserne. Afstandskravene jf. Husdyrbruglovens § 6 overholdes, idet husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

I tabellen herunder er afstande jf. Husdyrlovens § 8 vist:

Nærmeste vandløb (gyllebeholder) - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	966
Staldbygning	Slagtesvinestald	947
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³ i det åbne land	65

Nærmeste naboskel (stald) - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	244
Staldbygning	Slagtesvinestald fra 2004	136
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³	414

Nærmeste naboskel (gyllebeholder) - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	1055
Staldbygning	Slagtesvinestald	1037
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³ i det åbne land	11

Tabel 4: Afstande jf. Husdyrlovens § 8 stk. 1.

Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed? - Levnedsmiddelvirksomhed		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	891
Staldbygning	Smågrisestald	828
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³	850

Nærmeste nabobeboelse - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	296
Staldbygning	Slagtesvinestald fra 2004	188
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³	464

Nærmeste aktive boring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	23
Staldbygning	Slagtesvinestald fra 2000	2
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³	193

Nærmeste aktive vandværksboring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	5176
Staldbygning	Slagtesvinestald	5166
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³ i det åbne land	4163

Nærmeste vej (stalde, vejskel til Hjartbrovej) - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	244
Staldbygning	Slagtesvinestald fra 2004	136
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³	414

Nærmeste vej (gyllebeholder, vejskel til Glaservej) - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	1012
Staldbygning	Slagtesvinestald	995
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³ i det åbne land	19

Stuehus - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	91
Staldbygning	Smågrisestald	43
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³	136

Tabel 4: Afstande jf. Husdyrlovens § 8 stk. 1 - fortsat.

Husdyrgodkendelse.dk måler fra den/det stald/gødningslager, der ligger tættest på de udpegede punkter. Punkterne er udpeget, så de ligger tættest muligt på de eksisterende stalde og gyllebeholdere.

Afstandskravene til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej, og beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning er på 50 m.

På kortudsnittene herunder er vist nærmeste vandløb, sø, naboskel, nabobeboelse, ikke almene vandforsyningsboring (egen boring), offentlig vej og stuehus. Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed og vandværksboring ligger så langt væk, at de nærmeste øvrige punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnittet, hvis der zoomes så langt ud, så de alle er med på kortudsnittet.

Figur 4: Kortudsnit over afstande

Som det fremgår er afstanden fra gyllebeholderen i det åbne land på 11 m til naboskel og afstanden fra Slatgesvinestald fra 2000 er på 2 m til egen boring. Da der ikke sker ændringer, skal der ikke ansøges eller meddeles nye dispensationer. Ansøger er medejer af arealet nord for gyllebeholderen, der tilhører en bygningsløs ejendom (Glaservej 0 med ejendomsnummer 21873).

3.4.5 Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.

Gyllebeholderen i det åbne land og Slatgesvinestald fra 2004 ligger helt eller delvist inden for skovbeskyttelseslinjen.

Vurdering af afstandskrav og andre beskyttelseslinjer (3.4.4 og 3.4.5)

Da der ikke bygges nyt eller sker ændringer inden for nogle af beskyttelseslinjerne, er der ikke behov for at foretage en vurdering af afstandskrav eller beskyttelseslinjer.

3.4.6 Jordarealer og jordbund

Alle stalde, kanaler, gyllerør, forbeholder og gyllebeholdere er udført i tætte og stabile materialer.

Der er ikke registreret jordforureninger på husdyrbruget. Husdyrbruget ligger uden for kortlagte råstofgraveområder (råstofplan 2020). Der er ikke anvendt slagter på husdyrbruget. Jordbundstypen i området er angivet som grovsandet jord. Hvor gyllebeholderen i det åbne land ligger, er jordbundstypen dog angivet til at være humusjord.

Vurdering

Da stalde, kanaler, gyllerør, forbeholder og gyllebeholdere er i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer eller jordbund.

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gultype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre fremgår af tabel 5. Den totale ammoniakemission fra husdyrbruget er i nudrift og ansøgt drift på 6.545,4 kg NH₃-N/år, mens den er på 5.849,9 kg NH₃-N/år i 8 års drift. Dette skyldes, at der for 8 år siden var smågrise i Smågrisestald. Smågrisene er i 2015 anmeldt ændret til slagtesvin samtidigt med, at der blev ændret i vægtgrænserne for slagtesvinene.

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	5928,4	617,0	6545,4
Nudrift	5928,4	617,0	6545,4
8 års-drift	5232,9	617,0	5849,9

Tabel 5: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kategoriserer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer, som fremgår af tabel 6.

Naturområder i nærheden af husdyrbruget er udpeget og fremgår af figur 5 og 6 og beregningerne af ammoniak til disse områder fremgår af tabel 7.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL ⁶ (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. totaldeposition (stald og lager) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden ¹⁾ : 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år

⁶ Naturbeskyttelsesloven, Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 1986 af 27/10/2021

	<p>gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller</p> <p>3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskogsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.</p>	
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniak-følsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
<p>* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1.000 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m</p>		

Tabel 6: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak til natur

Figur 5: Husdyrbrugets placering i forhold til de nærmeste naturområder

Figur 6: Husdyrbrugets placering i forhold til alle udpegede naturområder

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Nærmeste kategori 3 skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2
Eng mod syd - OBS: ikke kategori 3 natur!	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2
Mose mod nord	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,9
Overdrev mod nordøst	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Nærmeste punkt i Natura 2000 område	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Overdrev mod syd i Bevtoft	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Sø mod nord - OBS: ikke kategori 3 natur!	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,6

Tabel 7: Total og merdeposition af ammoniak til udpegede naturområder

Alle punkter er sat i den afstand og retning, der giver den største totaldeposition.

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde er et rigkær i Natura 2000 habitatområdet Pamhule Skov og Stevning Dam, som ligger ca. 9 km nordøst for husdyrbruget.

Da der er mere end 4 km til nærmeste kategori 1 natur, er der ikke brugt tid på at vurdere, om der er andre husdyrbrug der påvirker kategori 1 naturen, idet Husdyrgodkendelse.dk altid beregner en deposition til punkter længere væk end 4 km til 0,0 kg N/ha/år. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav på 0,2-0,7 kg N/ha/år til kategori 1 natur er således overholdt.

Kategori 2 natur

Det nærmeste kategori 2 naturareal er jf. Husdyrgodkendelse.dk et overdrev ca. 5 km nordøst for husdyrbruget. Da der er mere end 4 km til overdrevet beregner Husdyrgodkendelse.dk 0,0 kg N/ha/år i totaldeposition. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav til kategori 2 natur på maksimalt 1,0 kg N/ha/år overholdes således.

Kategori 3 natur og § 3 områder

De nærmeste kategori 3 naturområder er en mose ca. 450 m nord for husdyrbruget samt et overdrev godt 800 m syd for husdyrbruget. Der er desuden udpeget ammoniakfølsom skov ca. 1,3 km sydvest for husdyrbruget.

Ud over de ovenfor beskrevne naturpunkter er der desuden foretaget depositionsregninger til de nærmeste § 3 registrerede naturområder, som er en sø inde i mosen mod nord samt et engareal ved Gels Å syd for husdyrbruget.

Som det fremgår af beregningerne, så er det eneste naturområde, der modtager en merbelastning mosen mod nord. Pga. ændringen i Smågrisestald fra smågrise til slagtesvineproduktion kommer der en merbelastning på 0,1 kg N/ha/år til mosen.

Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er maksimalt 1 kg N/ha/år i merdeposition.

Der er ikke udspecificeret tålegrænser for alle naturtyper. DCE under Aarhus Universitet har fastsat empirisk baserede tålegrænser for forskellige naturtyper (se tabel 8 herunder).

Tabel 2. Empirisk baserede tålegrænser for naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper samt for klit, løv- og nåleskov baseret på de seneste anbefalinger fra UNECE, 2011.		
Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	10-25	¹ sure overdrev 10-15, kalkholdige overdrev 15-25
Klit	8-20	grå klit og grønsværklit 8-15, øvrig klit 10-20
Hede	10-20	der kan være klit kortlagt som § 3 hede
Fersk eng	15-25	^{1,2}
Strandeng	30-40	^{1,2}
Mose (og kær)	5-30	højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-30
Løvskov	10-20	Skovbevoksede tørvemoser 10-15
Nåleskov	10-20	

¹ Bør ikke anvendes for arealer med kulturgræsland / hvor den væsentligste påvirkning er en hidtil lovlig landbrugsmæssig. Dette vil primært gælde engarealer og bør ses over en længere tidsperiode. Intervallet dækker således som udgangspunkt 'naturenge'. Se også note 2.

² Den atmosfæriske afsætning skal ses i sammenhæng med andre tilførsler, fx med overfladenær afstrømning.

Tabel 8: Tålegrænser for terrestriske naturtyper⁷.

Ifølge klagenævnets praksis skal der ved vurderingen benyttes et 3-års gennemsnittet for ammoniakdepositionen. Gennemsnittet af ammoniakdepositionen for 2017-2019 er for det 5,6 km x 5,6 km grid som husdyrbruget ligger i på 16,121 N/ha/år ((16,886+14,495+16,983)/3). Husdyrbruget ligger i koordinat 513;6118 (xutm;yutm). Tallene stammer fra regneark modtaget fra Aarhus Universitet. Siden indsendelsen af ansøgningen kan samlet ammoniakdepositionen for 2018-2020 aflæses via Danmarks Miljøportal. Ammoniakdepositionen er her angivet til 15,2 kg N/ha/år i gennemsnit.

Som beskrevet er mosen mod nord den eneste, der modtager en merbelastning og kun i forhold til 8 års driften. Mosen er i Danmarks Naturdata⁸ angivet som mose og kær.

Vurdering af ammoniakdeposition til naturområder

Da Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til total- og merdeposition af ammoniak til kategori 1, 2 og 3 natur overholdes, vurderes ammoniakdepositionen til de nærliggende naturområder ikke at kunne påvirke naturarealerne væsentligt negativt.

Mosen mod nord vil være påvirket af markdriften på de tilstødende arealer syd for mosen. Da mosen endvidere er af meget begrænset størrelse, og baggrundsbelastningen er forholdsvis høj, vurderes en merbelastning på 0,1 kg

⁷ http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taalegraenser.pdf

⁸ <https://naturdata.miljoportal.dk/>

N/ha/år ikke kunne medføre en tilstandsændring af mosen. Det vurderes derfor unødvendigt at foretage en konkret vurdering af mosens tålegrænseinterval.

3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c)

Som vi læser Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, så er det den nærliggende biodiversitet, der kan forventes at blive berørt af projektet, der skal beskrives, herunder biodiversitetens relative rigdom, forekomst, kvalitet og regenereringskapacitet i området og dets undergrund.

FN definerer biodiversitet som: "*Mangfoldigheden af levende organismer i alle miljøer, både på land og i vand, samt de økologiske samspil, som organismene indgår i. Biodiversitet omfatter såvel variationen indenfor og mellem arterne som mangfoldigheden af økosystemer.*" Med andre ord er biodiversitet alt liv på jordkloden, herunder dyr, planter, svampe, bakterier og andet levende både på land og i vand.

Et traditionelt husdyrbrug, vil kunne påvirke biodiversiteten med ammoniak, der udledes gennem luften, udslip af forurenende stoffer i form af næringsstoffer eller kemikalier, afdrift eller afstrømning af bekæmpelsesmidler anvendt i marken eller ved direkte fysisk påvirkning, fx hvis der fjernes natur, leve-, yngle- eller opholdssteder.

Påvirkningen med ammoniak på naturtyper er beskrevet i det foregående punkt. I et efterfølgende afsnit under dette punkt beskrives bilag IV-arter og eventuel påvirkning heraf.

Gyllebeholderen i det åbne land ligger lige uden for et område udpeget som økologisk forbindelse og helt uden for områder med naturbeskyttelsesinteresser eller potentielle naturbeskyttelsesinteresser.

I Kommuneplan 2017 står følgende i retningslinjen om økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser:

Økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser

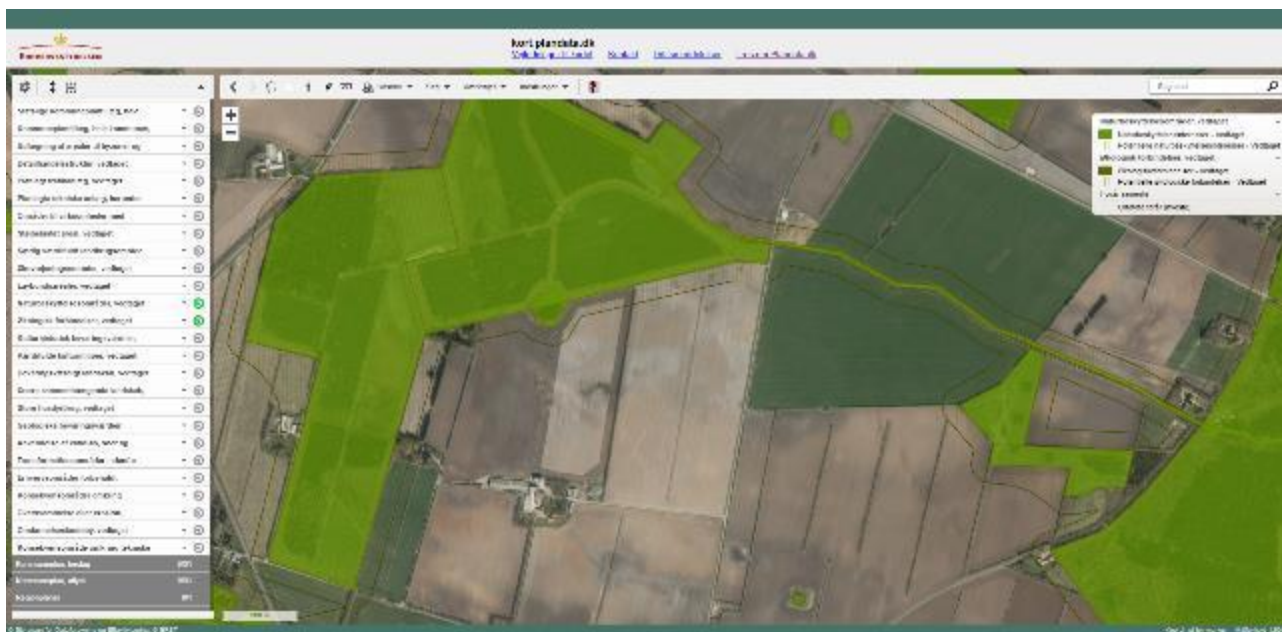
I de økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser skal dyr og planters naturlige bevægelsesveje styrkes. Her må ændringer i arealanvendelsen, bl.a. etablering af nye, større anlæg, ikke i væsentlig grad forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder.

Ved byggeri, anlæg eller ombygning af veje, jernbaner eller lignende, der vil afskære en økologisk forbindelse, skal der stilles krav om tiltag, der sikrer hensynet til en mere sammenhængende natur, eller der skal etableres faunapassager, hvor der er behov for det. *

Økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser inden for byzone skal styrke byernes rekreative og naturlige miljøer og indgå og friholdes som rekreative forbindelser ud til det omkringliggende åbne land.

* I Billund og Haderslev Kommuner er bebyggelse, der er erhvervsmæssigt nødvendig for driften af landbrugsejendommen undtaget.

Udpegningen af økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser fremgår af nedenstående kortudsnit.

Figur 7: Kort over økologiske forbindelser mv. fra Plandata.dk

Bilag IV-arter mv.

Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁹ fremgår udbredelsen af forskellige arter i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter¹⁰. Af rapporterne fremgår, at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget.

Dansk navn:	Videnskabeligt artsnavn:
Vandflagermus	<i>Myotis daubentonii</i>
Sydflagermus	<i>Eptesicus serotinus</i>
Markfirben	<i>Lacerta agilis</i>
Stor vandsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Løgfrø	<i>Pelobates fuscus</i>
Spidssnudet frø	<i>Rana arvalis</i>

Tabel 9: Liste over bilag IV-arter

Ifølge kortene på Danmarks Miljøportal over registrerede bilag IV-arter, er der registreret bilag IV-arten odder inden for 1.000 m fra husdyrbruget. Registreringen er sket ved Gelså ca. 1 km sydvest for staldanlægget.

⁹ Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>

¹⁰ AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www2.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>

Figur 8: Kort over registreringer af bilag IV-arter.

Gamle bygninger og træer *kan* fungere som dagskjul og overvintringssteder for flagermus.

Flere af området søer og vådområder *kan* være yngle- og levesteder for padder.

Som beskrevet sker der ingen nyetableringer eller ændringer, og der er ingen planer om at nedrive bygninger.

Samlet vurdering

Den generelle vurdering er, at en merdeposition på 1,0 kg N/ha/år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt § 3 beskyttet naturareal. Ammoniak er så vidt vides ikke direkte skadelig for bilag IV-arter eller for andre arter. Den største effekt af ammoniakdepositionen vil være risiko for tilgroning af lysåbne naturarealer.

Selv om gyllebeholderen i det åbne land ligger på kanten af et område udpeget som økologisk forbindelse, kan dyre- og plantelivet spredes som hidtil.

Da der kun kommer en merdeposition af ammoniak i forhold til 8 års drift på 0,1 kg N/ha/år til et enkelt naturareal, og der ikke fjernes ældre beplantninger, stenbunker, jorddiger eller gamle bygninger, som vurderes at kunne være mulige opholdssteder for bilag IV-arter, vurderes det, at husdyrbruget ikke kan påvirke bilag IV-arters eller andre arters yngle- eller levesteder negativt. Pga. afstanden til Gelså vurderes husdyrbruget heller ikke at kunne have en negativ påvirkning på oddere i forbindelse med Gelså.

Når de generelle udbringningsregler for husdyrgødning, samt anvendelse af bekæmpelsesmidler overholdes, vurderes der ikke at kunne ske væsentlig påvirkning af biodiversiteten ved markdriften, der som beskrevet varetages af forpagter.

3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c)

Husdyrbruget ligger tæt på Bevtoft by, hvorfor husdyrbruget ikke ville kunne få tilladelse til den nuværende placering, hvis husdyrbruget skulle etableres i dag. Kommunen har dog mulighed for at meddele miljøgodkendelse til husdyrbrug, der minimum kan overholde 50 % af den geneafstand et tilsvarende nyt husdyrbrug skal overholde efter nugældende regler. Denne regel kaldes undtagelsesreglen for lugt. For at reducere lugtemissionen vil der fremadrettet blive foretaget ugentlig udslusning af gylle fra alle staldene. Virkemidlet ugentlig udslusning af gylle er kun godkendt til stalde med fulddrænede gulve, hvor virkemidlet nedsætter lugtemissionen med 20 %. Af praktiske årsager vil udslusningen ske ugentlig for alle stalde.

Forud for indsendelsen af miljøgodkendelsesansøgningen har der været fremsendt en forespørgsel til kommunen sammen med beregninger for lugtemissionen fra husdyrbruget. Beregningerne viser, at der med ugentlig udslusning kan overholde 99 % af den korrigerede lugtgeneafstande. Hvis ikke der foretages ugentlig udslusning kan kun 87 % af lugtgeneafstanden til punktet i byzonen overholdes.

Kommunen har meddelt, at de ser positivt på en ansøgning under undtagelsesreglen for lugt.

De nærmeste lugtberegningspunkter er udpeget i skema 228464 i Husdyrgodkendelse.dk og ses i figur 9.

Nærmeste enkelt beboelse uden landbrugspligt er Hjartbrovej 17. Nærmeste samlede bebyggelse udløses af Hjartbrovej 3 og 5. Nærmeste byzone er byzoneafgrænsningen til Bedsted. Der er udpeget i alt 3 punkter i grænsen til byzonen.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i forhold til lugt til hverken enkelt beboelse, samlet bebyggelse eller byzone, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for henholdsvis 100 m fra nærmeste enkelt bolig eller 300 m fra den nærmeste samlede bebyggelse eller byzone/sommerhusområde.

De beregnede lugtgeneafstande fremgår af tabel 10. Det ses, at geneafstandene til enkelt beboelser og samlet bebyggelse kan overholdes fuldt ud, mens geneafstanden til et af de 3 udpegede punkter ved byzonen kan overholdes under undtagelsesreglen for lugt.

Det fremgår, at 99 % af lugtgeneafstanden til det ene punkt i byzonen kan overholdes i forhold til den korrigerede geneafstand samt at 94 % af lugtgeneafstanden til det ene punkt i byzonen kan overholdes i forhold til den ukorrigerede geneafstand.

Der sker korrigering af geneafstanden som følge af, at husdyrbruget på Glaservej ligger nord for alle de udpegede punkter (inden for intervallet 300° til 60°). Dette betyder at geneafstanden reduceres med % 5 i forhold til byzonen, 10 % i forhold til samlet bebyggelse og 20 % i forhold til enkelt beboelse.

Figur 9: Nærmeste nabo, samlede bebyggelse og byzone

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Hjartbrovej 17	0	NY	322,6	258,1	470,4	Ja
 Hjartbrovej 3	0	NY	639,1	575,2	860,8	Ja
 Hjartbrovej 5	0	NY	639,1	575,2	857,4	Ja
 Bevtoft Ejerlav, Bevtoft	0	NY	828,2	786,8	778,9	Nej
 Bevtoft Ejerlav, Bevtoft	0	NY	828,2	786,8	847	Ja
 Bevtoft Ejerlav, Bevtoft	0	NY	828,2	786,8	839,2	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

Gul: Genekriterie er ikke overholdt, men der kan søges om dispensation jf. § 33 ("50 % reglen").

Konsekvenszone: 833 m

Tabel 10: Beregning af lugtgeneafstande til nærmeste naboer, samlet bebyggelse og byzoner

Geneniveauerne for lugt beregnes efter Miljøstyrelsens lugtmodel i odour units (OU_E) og efter FMK-modellen i lugtenheder (LE). Geneniveauerne må maksimalt være 5 OU_E pr. m³ og 1 LE pr. m³ til områder, der ifølge kommuneplanens rammedel er udlagt til eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde, 7 OU_E pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende samt 15 OU_E pr. m³ og 10 LE pr. m³ til enkelt beboelser uden landbrugspligt.

Som beskrevet er ansøgningen om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Glaservej 1 omfattet af undtagelsesreglen for lugt, hvor kommunen har mulighed for at meddele miljøgodkendelse til husdyrbrug, der ikke kan overholde lugtgeneafstandene. Jf. § 33 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kan en lugtgeneafstand fraviges, hvis følgende kriterier er opfyldt:

1. Den vægtede gennemsnitsafstand er mere end 50% af geneafstanden for alle kombinationer af staldafsnit på husdyrbruget.
2. Lugtemissionen i det enkelte staldafsnit ikke forøges medmindre
  - lugtemissionen samtidig reduceres tilsvarende eller mere i staldafsnit, der ligger nærmere det område, hvor lugtgeneafstande ikke kan overholdes, eller
  - afstanden fra det staldafsnit hvor lugten øges er mindst 200 % af den ukorrigerede lugtgeneafstand i forhold til det område, hvor lugtgeneafstande ikke kan overholdes beregnet på baggrund af alle staldafsnit på husdyrbruget

Lugtemissionen i de enkelte staldafsnit er uændrede eller mindre, hvorfor der kan ses bort fra punkt 2. Lugtemissionen fra staldene Slagtesvinestald fra 2000 og Slagtesvinestald fra 2004 med drænet gulv og spalter reduceres med 20 % som følge af, at der fremadrettet udsluses gylle en gang om ugen.

Husdyrgodkendelse.dk beregner udelukkende lugt fra stalde. Ud over lugt fra staldene, kan der være lugt fra gyllebeholdere. Fra gyllebeholderne kan der være lugtafgivelse i sær i forbindelse med omrøring og pumpning. Der vil også kunne forekomme lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på marker. Der er generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af gylle op til byzoneområder og

lokalplanlagte områder, hvor lokalplanen udlægger området til boligformål. Dette betyder, at der ikke må udbringes husdyrgødning inden for 200 m fra disse områder på lørdage, søndage og helligdage.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

Vurdering

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgeneafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstandene. Lugt fra fx gyllebeholdere indgår ikke i lugtberegningerne i Husdyrgodkendelse.dk. Det vurderes, at en afstand på 180 m fra nærmeste stald eller gyllebeholder til nærmeste nabo på Hjartbrovej 4 (ejendom med landbrugspligt) er tilstrækkelig til at undgå væsentlige lugtgener.

Da lugtreduktionen i forbindelse med det nuværende luftrensingsanlæg ikke kan dokumenteres, vurderes det rimeligt at tage luftrensingsanlægget ud af drift og dermed spare en masse strøm, mod at der samtidigt stilles vilkår om, at der fortages ugentlig udslusning af gylle.

3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)

I de efterfølgende underpunkter beskrives potentielle gener fra støj, rystelser og vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter. Husdyrbruget på Glaservej 1 ligger generelt godt placeret i forhold til omkringboende. Der er som tidligere nævnt 180 m fra nærmeste stald til nabobeboelse (Hjartbrovej 4), og der er 75-100 m fra nærmeste benyttede kørevej på ejendommen til nærmeste nabobeboelse (Hjartbrovej 4 og Hjartbrovej 17).

Nærmeste større husdyrbrug er et blandet smågrise- og slagtesvinehold på Pionervej 8 knap 1,6 km vest for husdyrbruget på Glaservej 1.

Der forekommer ingen stråling fra husdyrbrug. Der vil være emission af varme fra dyrene og gødningen. Det er ikke fundet nødvendigt at kvantificere varmeemissionen.

3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)

De største støjgener vil forekomme i forbindelse med ventilation, gylleomrøring og -pumpning, tipping af korn i korngrav i foderladen, indblæsning af træpiller i silo, mølleri og fodringsanlæg samt transport af dyr, foder og gylle mv. Se kort over støjkilder herunder.

Foderfremstillingen sker automatisk hele døgnet rundt.

Alle stationære pumper er støjsvage elektriske pumper. Gyllebeholderne tømmes vha. gyllevogn med indbygget pumpesystem, som er meget lidt støjende

Figur 10: Støjkilder (og udvendig belysning) Glaservej 1

Ventilationsanlæggene i slagtesvinestaldene fra 2000 og 2004 har fået udskiftet ventilationsanlæggene for ca. 10 år siden til nye støjsvage typer. De øvrige motorer er fra ca. 1998, men er ikke specielt støjende. Ventilationsanlæggene kører hele døgnet.

Transporter forbi naboer vil kunne høres, men adskiller sig ikke fra anden vejtransport.

Ansøger oplyser, at der aldrig er indkommet klager fra naboer over støj fra husdyrbruget.

Der sker ingen ændringer i støjklagerne fra husdyrbruget med det ansøgte.

Vurdering

Med husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste nabobeboelser, vurderes støj, herunder lavfrekvent støj, at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, samt at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes.

Vurdering af støj i forhold til transport er beskrevet under punkt 3.8.6.

Det vurderes, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes, og det forslås, at der fastsættes vilkår for støj i overensstemmelse med Miljøstyrelsens støjvejledninger.

3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c)

Der kan eventuelt forekomme mindre rystelser i forbindelse med transport til og fra husdyrbruget og internt på husdyrbruget. Der sker ingen ændringer i de eksisterende kilder til rystelser og vibrationer fra husdyrbruget med det ansøgte. Kilder kan fx være ventilationsanlæg, foderanlæg, gyllepumper og diverse maskiner.

Vurdering

De typer stationære anlæg, der benyttes på traditionelle husdyrbrug, giver ikke anledning til rystelser og vibrationer, der kan mærkes, andet end hvis man opholder sig klods op ad anlæggene. De eneste rystelser, der eventuelt vil kunne opleves af omgivelserne, vil være, hvis beboelser ligger meget tæt på overkørsler, hvor der foregår trafik af gyllevogne, transport af foder og dyr mv. Der ligger ingen nabobeboelser i umiddelbar tilknytning til overkørslerne til husdyrbruget.

Se yderligere om transport under punkt 3.8.6.

Med afstanden til naboer fra stationære og mobile kilder på selve husdyrbruget, vurderes det, at rystelser og vibrationer fra husdyrbruget ikke vil kunne medføre væsentlige gener for omgivelserne.

3.8.3 Støv (B7, E1b)

Kørearealerne rundt omkring bygningerne og gyllebeholderne er primært grusbelagte. Støv vil primært forekomme ved transport på husdyrbrugets kørearealer samt i forbindelse med markdriften i meget tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejlet efter udkørsel af husdyrgødning mv., når der er behov for det.

Støv fra aftipning af foder er meget begrænset. Foder læsses af inde i foderladen, hvorfra det ledes til siloer. Korn og soja ledes til foderrummet via redlere, hvor males og blandes, og ledes ud i staldene gennem rørsystemer.

Der er overbrusningsanlæg i alle stalde til brug ved behov for køling af dyrene. Når disse benyttes, medvirker de også til at reducere støvemissioner fra staldene.

Der sker ingen ændringer i støvkilderne fra husdyrbruget i forbindelse med det ansøgte.

Vurdering

Det vurderes, at afstanden til nabobeboelser er så stor, at der ikke vil kunne forekomme støvgener fra kørslen på de grusbelagte kørearealer.

Det vurderes endvidere, at der ikke er problemer med støv i forbindelse med håndteringen af foderet, idet foder håndteres i foderladen og foderrummet og ledes ud i staldene gennem lukkede rørsystemer. Overbrusning i staldene medvirker endvidere til at binde eventuelt støv fra foder.

3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c)

Udendørs belysning fremgår af figur 10. Der er opsat lysstandere ved betonpladsen ved kornsiloerne og brovægten samt en lampe på maskinhuset vest for gyllebeholderen ved staldanlægget. Der er desuden pyntebelysning i forbindelse med stuehuset og carporten. Der er bevægelsessensor i forbindelse med lysstanderne og lampen på maskinhuset.

Lyspåvirkning af omgivelserne fra belysning inde i staldene eller de øvrige driftsbygninger, vil kun kunne oplyse nærområdet. Som beskrevet under 3.4.1 er indsynet til husdyrbruget delvist afskærmet af levende hegn og andre beplantninger, og husdyrbruget ligger i et relativt fladt landskab.

Ud over lyspåvirkning fra udvendig og indvendig belysning vil der forekomme lyspåvirkning fra køretøjer. Lastbiler og traktorer med lys holder kortvarigt ved stalde, foderlade, siloerne og gylleholdere i forbindelse med af- og pålæsning.

Vurdering

Hverken lysudslip via vinduer eller udvendig belysning vurderes at kunne genere naboer eller vejtrafik, dels pga. kildernes lysstyrke og placering, beplantninger samt afstanden til nærmeste naboer og veje. Lyspåvirkningerne vurderes ligeledes ikke at kunne påvirke det landskabsopfattelsen væsentligt negativt.

3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)

Ansøger oplever ikke problemer med skadedyr. Skadedyr og fluer bekæmpes efter gældende regler. Opbevaring af foder sker som beskrevet i siloer og der fejles op ved eventuelt spild, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter og mus m.v.).

Fluebekæmpelse er ind til videre sket ved indsættelse af rovfluelarver. Rottebekæmpelse sker via den kommunale ordning. Rotter bekæmpes med klapfælder og rottegift udlagt i kasser. Der er pt opsat ca. 6 fælder/kasser fordelt rundt på husdyrbruget. Der er desuden en del katte i forbindelse med husdyrbruget.

Vurdering

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr. Med effektiv rottebekæmpelse vil der være begrænset fare for menneskers sundhed, da overførsel af smitte med bakterier, vira og proto-zoer dermed begrænses mest muligt.

3.8.6 Transporter (B7, E1b)

Transporter sker både ad den vestlige indkørselsvej fra Hjartbrovej og ad den østlige indkørselsvej fra Glaservej afhængigt af hvor der transporteres fra/til og hvor på husdyrbruget, der skal leveres til/fra.

Når forpagter kører gylle ud, køres der så vidt muligt over så få dage som muligt, for at holde eventuelle gener begrænset til så kort en periode som muligt. Forpagter benytter maskinstation til udbringningen af gylle.

Så vidt muligt sker tunge transporter på hverdage og dagtimerne. Ansøger er dog ikke herre over, hvornår slagteriet afhenter slagtesvin og forpagter udbringer gylle.

Tunge transporter (ind og ud tælles som en transport)	Tilladt drift Antal/år	Ansøgt drift Antal/år
Indkørsel af korn og soja (lastbil, kapacitet ca. 37 ton eller traktor og vogn, ca. 20 ton)	ca. 123	ca. 145
Levering af smågrise (lastbil, kapacitet ca. 750 stk.)	ca. 26	ca. 26
Afhentning af slagtesvin (lastbil, kapacitet ca. 210 stk.)	ca. 67	ca. 74
Afhentning af døde dyr (lastbil)	ca. 52	ca. 52
Udkørsel og flytning af gylle (gyllevogn, kapacitet 25 ton, lastbil ca. 40 ton)	ca. 340	ca. 400
Levering af dieselolie (lastbil)	ca. 12	ca. 12
Træpiller (lastbil)	ca. 6	ca. 6

Tømning af erhvervsaffaldscontainer (lastbil)	ca. 26	ca. 26
Afhentning af dagrenovation (lastbil)	ca. 26	ca. 26
Maksimalt i alt	ca. 678	ca. 767

Tabel 11: Skønnede antal transporter

Gylletransporter er skønnet ud fra normtalsproduktion af gylle (normtal 2021). En del af transporterne sker direkte fra gyllebeholder til tilstødende arealer uden transport ad offentlig vej.

Vurdering

Transporterne stiger beregningsmæssigt med ca. 13 % som følge af udvidelsen fra 14.115 slagtesvin 30-114 kg til maks. 15.500 slagtesvin 30-120 kg. Stigningen i antallet af transporter på offentlig vej vurderes at være proportionalt med udvidelsens størrelse.

Som nævnt sker transporter både fra øst ad Hjartbrovej og fra vest ad Glaservej. Der er ingen nabobeboelser i umiddelbar nærhed af overkørslerne til Hjartbrovej eller Glaservej. Husdyrbruget vedligeholder den sydligste del af Hjartbrovej, der tilhører Hjartbrovej 4. Det vurderes således, at ingen naboer vil blive generet af opbremsninger i forbindelse med kørsler til og fra husdyrbruget, samt at transporterne ikke vil adskille sig fra øvrige tunge transporter på vejene med hensyn til støj, vibrationer, rystelser mv. Som udgangspunkt sker der udelukkende de nødvendige transporter.

Trafik på veje reguleres af færdselsreglerne (regulering af akseltryk, hastighedsbegrænsninger mv.). I forhold til husdyrbrug er der jf. Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis kun hjemmel i Husdyrbrugloven til at stille vilkår om brug af bestemte overkørsler eller tidspunkter for ind- og udkørsel. Med husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naboer, vurderes det ikke relevant at begrænse husdyrbrugets transporter.

Samlet set, vurderes transporter til og fra husdyrbruget ikke at kunne medføre væsentlige gener for naboer.

3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)

3.9.1 Døde dyr (B8)

Døde dyr placeres nord for den vestlige ende af Slagtesvinestald fra 2004 på betonspalter og under kadaverkappe. DAKA afhenter efter behov. Dyr til afhentning tilmeldes via app på mobiltelefonen. Daka genanvender de døde dyr som råvarer i biodiesel og kød- og benmelsproduktion.

Vurdering

Pga. opsamlingspladsens placering kan ingen naboer eller forbipasserende bliver generet i forbindelse med opbevaring og afhentning af døde dyr. Opbevaringen af døde dyr vurderes derfor at være forsvarlig.

3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c)

Da der er tale om et IE-brug, så skal affaldshåndteringen leve op til affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, hvilket betyder at affald skal behandles efter følgende hierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Der er fokus på at producere så lidt affald som muligt. Som udgangspunkt benyttes ikke mere foder, end der er behov for, husdyrgødning anvendes til gødskning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald.

Herunder er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører, modtageanlæg samt skønnede årlige affaldsmængder. Der sker ingen ændringer i affaldstyper og mængder med det ansøgte.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder
Olie- og kemikalieaffald:				
Spildolie	Maskinhus	U.L. Petersens Eftf.	Kendes ikke	ca. 30 l
Olie- og brændstoffiltre	Maskinhus	U.L. Petersens Eftf.	Kendes ikke	ca. 3 stk.
Blyakkumulatorer	Maskinhus	U.L. Petersens Eftf.	Kendes ikke	ca. 1 stk.
Spraydåser	Affaldscontainer	Marius Pedersen A/S	Kendes ikke	ca. 200 stk.
Medicinrester	Køleskab i stald	Dyrlæge	Kendes ikke	normal intet
Kanyler i særlig beholder	Stald	Dyrlæge	Kendes ikke	1 boks
Fast affald:				
Lysstofrør og LED-rør	I fyrrum	Transporterer selv	Vojens Genbrugsplads	ca. 20 stk.
Jern og metal	Ved maskinhuset vest for gyllebeholderen	U.L. Petersens Eftf.	Kendes ikke	0-1 ton
Diverse brændbart	Syd for den hvide lade/værksted	Marius Pedersen A/S	Kendes ikke	ca. 800 l hver 2. uge

Tablet 12: Affaldshåndtering og mængder

Da markerne er bortforpagtede er der ikke længere oplag af bekæmpelsesmidler på husdyrbruget.

Maskiner serviceres normalt på eksternt værksted, hvorfor spildolie og andet farligt affald er af meget begrænsede mængder.

Eventuelle mindre fraktioner af rent genbrugeligt papir, pap og plast kommer i dagrenovationens genbrugsfraktioner.

Der vil normalt aldrig være medicinrester, da alt medicin bruges op.

Der sker ingen genvinding af affald på husdyrbruget.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget gør en indsats for at leve op til affaldshierarkiet og at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Haderslev Kommunes affaldsregulativ. Det vurderes desuden at affald fra husdyrbruget ikke udgør væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer og jordbund, samt at der ikke vil opstå gener i forbindelse med bortskaffelse af affald.

3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

Der er opstillet en 1.800 l dieselolietank i maskinhuset. Oletanken er anmeldt og registreret i BBR. I maskinhuset er der endvidere oplag af olieråvarer. Det maksimale oplag i dunke med olie er på ca. 50 liter.

Spildolie opbevares i en spildbakke, der kan opsamle volumen tilsvarende den største beholder, der opbevares på spildbakken.

Der benyttes hverken vaske eller desinfektionsmidler i forbindelse med staldene.

Hvis der skulle opstå uheld på husdyrbruget, har husdyrbruget udarbejdet en beredskabsplan, hvori det er en instruks ved uheld med olie og kemikalier.

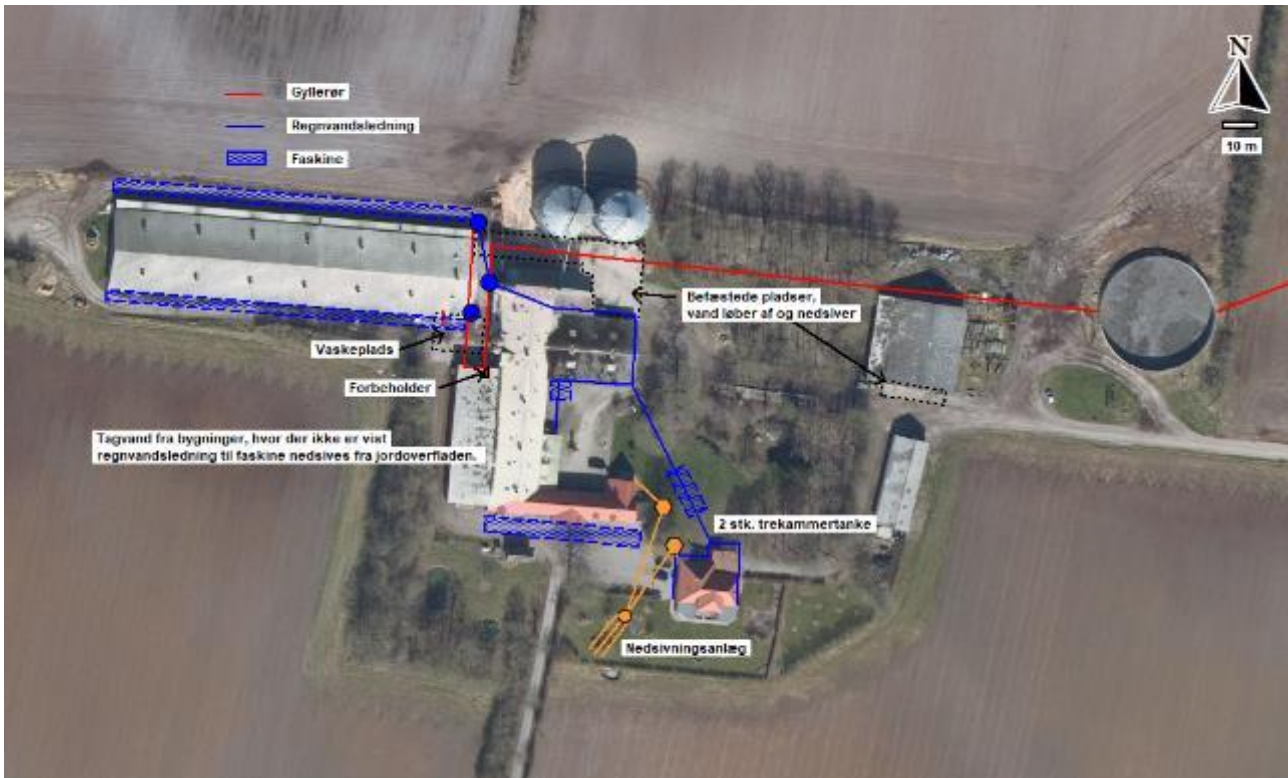
3.9.4 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)

Afløbsforholdene på husdyrbruget fremgår af ledningsplanen, se bilag 5 og figur 11.

Alt tagvand nedsives genne faskiner eller direkte fra jordoverfladen. Der er ingen afløbsriste i forbindelse med kørearealerne på husdyrbruget. Der sker ingen ændringer af udledningen af spildevand fra husdyrbruget.

Spildevand fra husdyrproduktionen og regnvand fra udleveringsrampen ledes til gyllekanal og videre til gyllebeholder. Spildevand og regnvand fra vaskepladsen ledes til gyllekanal og videre til gyllebeholder.

Sanitært spildevand fra beboelserne afledes til trekammertanke og herefter til nedsivningsanlæg.

Figur 11: Ledningsplan

Der er redegjort for mængder af spildevand og overfladevand til gyllebeholdere under punkt 3.1.2.

Der er ikke kendskab til, at husdyrbruget skulle ligge inden for et område, hvor det ikke er lykkedes at opfylde miljøkvalitetsnormer fastsat i EU-lovgivning. Husdyrbruget afleder som beskrevet ikke overfladevand til vandløb. Markerne nord for husdyrbruget dræner til vandløbet Valsbæk. Valsbæk er på kort (MiljøGIS for vandområdeplanerne 2015-2021¹¹) registreret som havende en samlet moderat økologisk tilstand. Den økologiske tilstandsklasse for smådyr er moderat, og ukendt for fisk og makrofytter. Vandløbets kemiske tilstand er ligeledes ukendt.

Vurdering

Da der ikke sker ændringer eller udvidelse af husdyrproduktionen med det ansøgte, og der desuden ikke sker direkte udledning til vandløb, da alt overfladevand nedslives, vurderes der ikke at kunne ske en væsentlig negativ påvirkning af Valsbæk.

3.10 BAT ammoniakemission (B9, C2, F5g)

BAT-kravet, som er den maksimalt tilladte ammoniakemission fra stalde og lagre, beregnes i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-beregningen tager afsæt i, at der allerede foreligger en miljøgodkendelse, som omfatter de eksisterende stalde og opbevaringsanlæg.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet for ammoniak overholdes, da der ikke sker godkendelsespligtige ændringer eller udvidelser. BAT-kravet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologier blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

¹¹ <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=vandrammedirektiv2-bek-2019>

Der har tidligere været stillet vilkår til foder, men da fodringstiltag ikke er medtaget i Miljøstyrelsens Teknologiliste, skal vilkårene ikke videreføres.

BAT-beregninger i Husdyrgodkendelse.dk er indsat i efterfølgende tabeller.

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	5928	617	6545
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5928	617	6545
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 13: Samlet BAT-beregning

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde ? i				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Smågrisestald	Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	1,90
Slagtesvinestald	Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	1,90
Slagtesvinestald fra 2000	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	2,30
Slagtesvinestald fra 2004	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	2,30
Sygestald	Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	1,40

^b BAT-kravet ved ny stald er progressivt og afhænger af det samlede areal for husdyrtypen i nye staldafsnit

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 14: Tabel med oplysninger om forudsætning for BAT-beregning

Vurdering

Da BAT-kravet overholdes, vurderes det, at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

3.11 Forslag til vilkår om bl.a. egenkontrol (B7)

Det forslås, at der fastsættes vilkår til ugentlig udslusning i overensstemmelse med standardvilkårene i Miljøstyrelsens Teknologiliste¹².

Vilkårsforslag:

1. Gyllen i gyllekanalerne i stald B, stald C og stald D skal udsluses mindst hver 7. dag.
2. Udslusning skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.
3. Der skal føres logbog over hyppigheden af udslusningen i overensstemmelse med vilkår 1. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

3.12 Klima (F4, F5f)

Husdyrbrug med slagtesvin bidrager til udledning af klimagasser som metan, lattergas og CO₂. Det er især dyrenes omsætning af foder, der bidrager til metanudskillelsen, og husdyrgødningen der bidrager til lattergas- og metan udskillelsen, mens CO₂-udledningen primært stammer fra strøm- og dieselforbruget.

¹² <https://mst.dk/erhverv/landbrug/miljoeteknologi-og-bat/teknologilisten/gaa-til-teknologilisten/staldindretning/vilkaarsforslag-hyppig-gylleudslusning/>

Som det beskrives under punkt 4.2.2 har husdyrbruget udskiftet det meste af belysninger til LED-belysning, en del af ventilatorerne er udskiftet til lavenergiventilatorer og cirkulationspumper udskiftes løbende til nye strømbesparende typer.

Der udarbejdes på nuværende tidspunkt intet klimaregnskab. Det er muligt, at der fremadrettet vil blive udarbejdet et klimaregnskab via Danish Crowns bæredygtighedsprogram, Klimavejen.

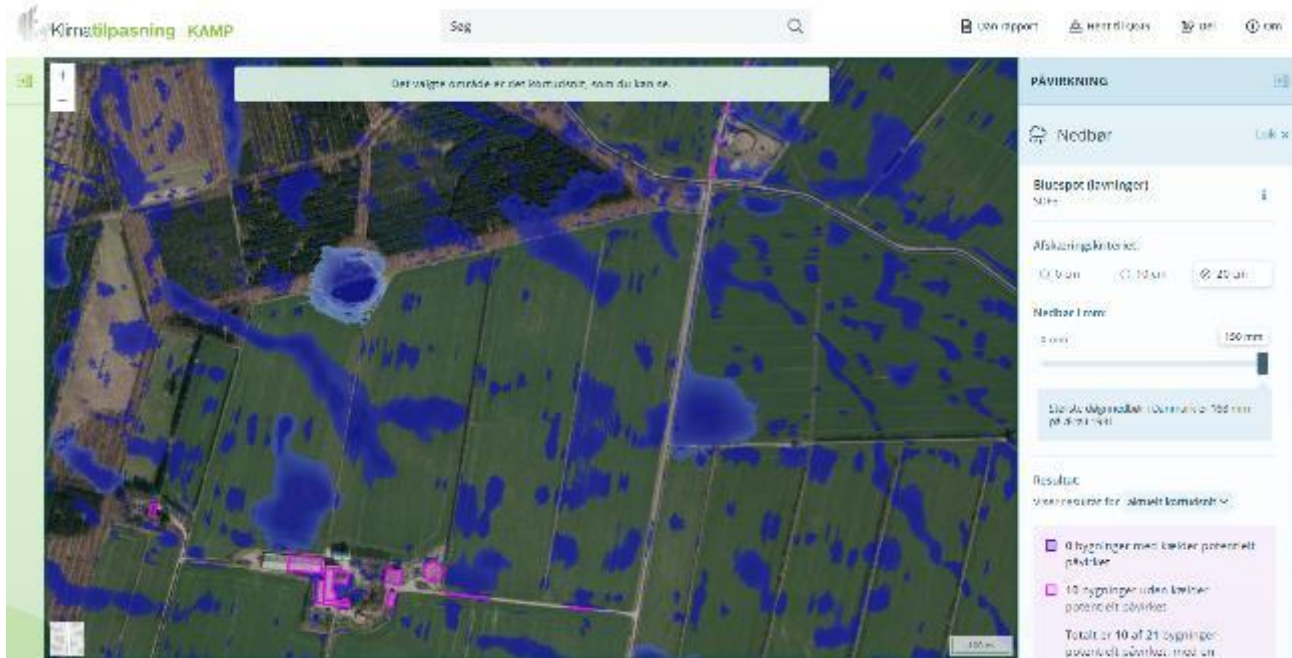
I forhold til klimaændringer er det især et ændret nedbørsmønster eller grundvandsstigninger, der kan tænkes at påvirke husdyrbruget. Over de seneste 8 år har nedbøren svinget med et gennemsnit på 866 mm om året¹³. Da husdyrbruget ligger ca. 34 m over havoverfladen, vil stigende havvandstigninger ikke kunne påvirke husdyrbruget i dets forventede levetid.

Nedenfor fremgår husdyrbrugets sårbarhed i forhold til nedbør, vandstandsstigning fra vandløb, grundvandsstigning samt havvandsstigning.

Nedbør

Af figur 12 herunder fremgår de områder og bygninger, der kan blive påvirket ved værste tænkelige nedbørsmængde.

Der har ikke tidligere været problemer med oversvømmelser på husdyrbruget eller forurening som følge af store nedbørsmængder.

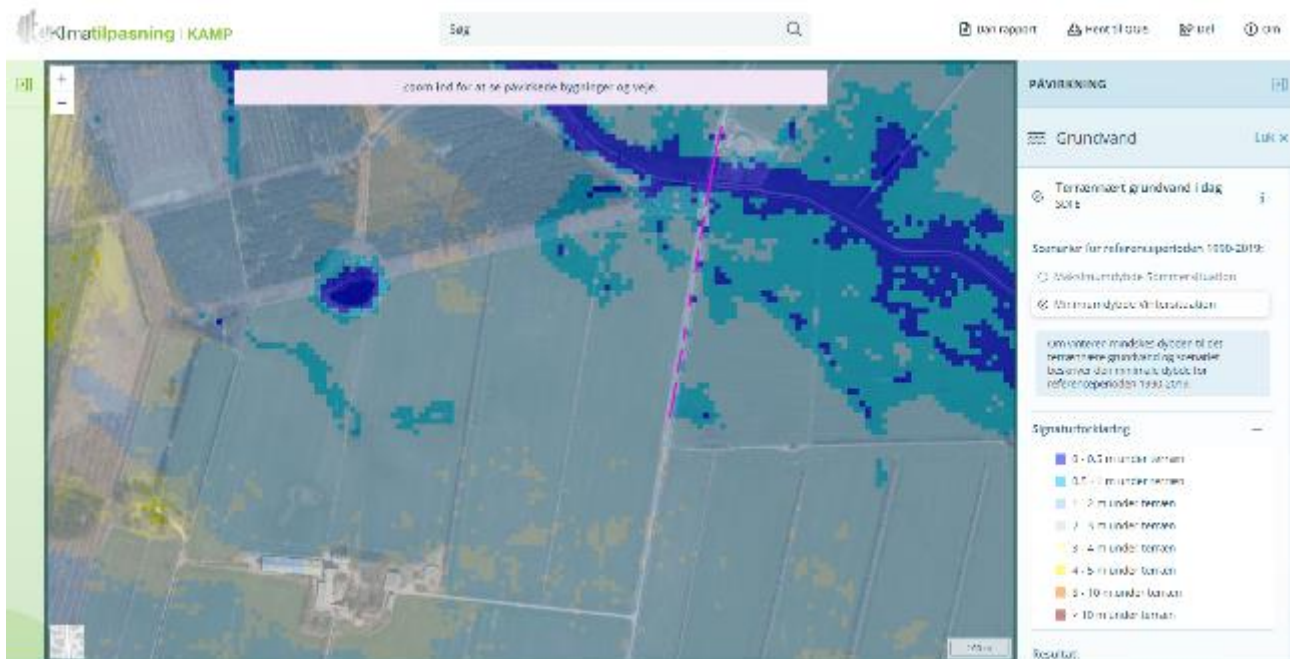

Figur 12: Områder der kan blive påvirket af nedbør. Kilde: kamp.miljoportal.dk

Grundvand

Af figur 13 fremgår det, at grundvandet omkring ejendommen står forholdsvis højt, med en højde på 1-4 meter under terræn. Dette kan have betydning i forbindelse med tømninger af gyllebeholderne, hvorfor bundtømning af beholderne kun sker, når der ikke er risiko for at grundvandet står så højt, at det kan presse gyllebeholderens bund op og medføre utætheder i gyllebeholderne. Gyllebeholderne er gravet ca. 1,3 m - 2 m ned under terræn, for at sikre at det højtliggende grundvand ikke presser på gyllebeholderens bunde. Der er endvidere etableret omfangsdræn og pejlebrønd i forbindelse med gyllebeholderen ved staldanlægget, så grundvands højde kan tjekkes forud for bundtømning.

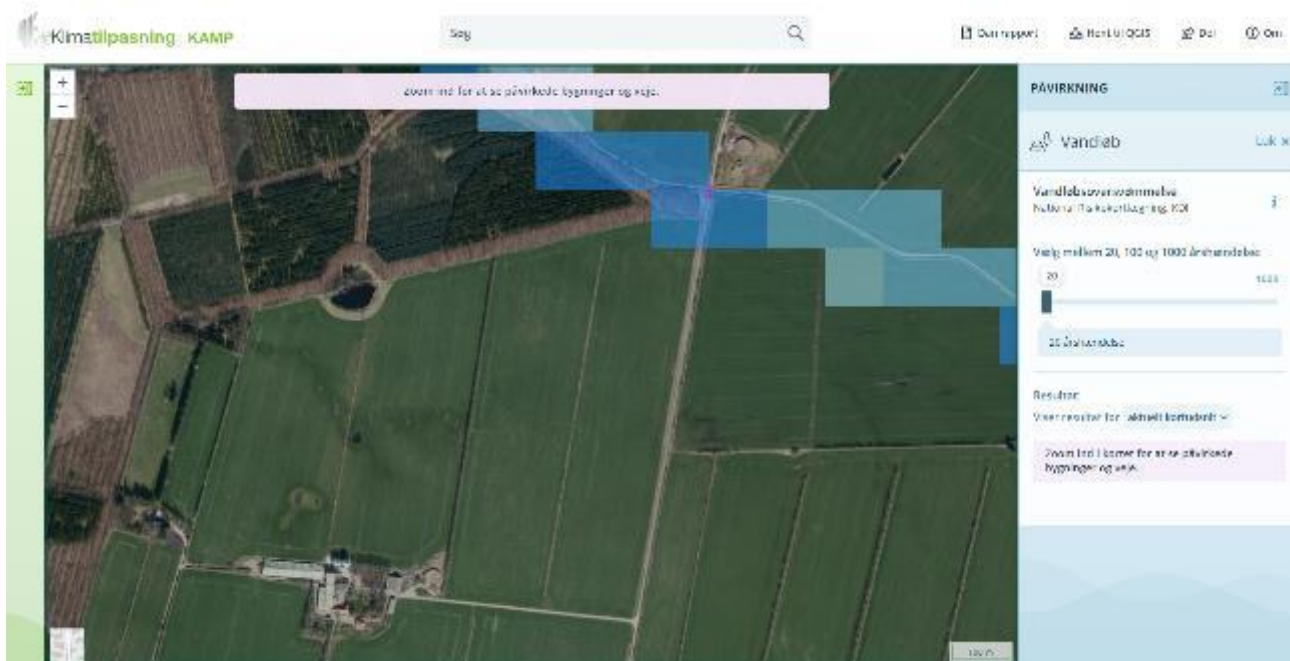
¹³ <https://www.danva.dk/viden/bm/om-benchmarking/nedboersvariation-paa-danmarkskort/>

Figur 13: Grundvandshøjde omkring husdyrbruget om vinteren. Kilde: kamp.miljoportal.dk

Vandløb og hav

Som det fremgår af figur 14, er der umiddelbart ingen risiko for, at husdyrbruget vil blive påvirket af oversvømmelse fra vandløb.

Figur 14: Vandløbsoversvømmelse ved 20 års hændelse. Kilde: kamp.miljoportal.dk

Som det beskrives under punkt 4.2.2 er husdyrbruget i gang med at reducere energiforbruget gennem udskiftning af ventilation, belysning mv. til mere energibesparende anlæg.

Vurdering

Pga. husdyrbrugets beliggenhed ca. 34 m over havets overflade og med ca. 39 km til kysten, vurderes husdyrbruget ikke at kunne opleve negative konsekvenser pga. klimaændringer i de kommende mange år. Dog

skal der være skærpet opmærksomhed ved tømning af gyllebeholdere, så der ikke sker skader ved høj grundvandsstand.

Ved løbende udskiftning til lavenergi-belysning og -ventilation mv. vurderes husdyrbrugets CO₂-udledning at være begrænset til et rimeligt niveau.

3.13 Risiko for ulykker og katastrofer (B7, F5d, E1c, F7, F8)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet under punkterne 3.5-3.16. Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan. Beredskabsplanen opbevares i forrummet. Beredskabsplanen opdateres løbende, når der er behov.

De største ulykker der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle eller fx olie, kemikalier eller flydende handelsgødning. Gylleudslip vil kunne ske fx i forbindelse med overpumpning, ved brud på gyllebeholder ved påkørsel eller lignende. Stalde, gyllekanaler, forbeholder og gyllebeholdere er etableret med tætte og stabile bunde og sider, og der er sørget for tilstrækkelig opbevaringskapacitet af husdyrbrugets gylle (se punkt 3.1.2). Gyllebeholderne er desuden omfattet af beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende. Der er gyllealarm på gyllebeholderen nord for Valsbæk.

Ud fra et højdekurvekort ses det, at terrænet ved gyllebeholderen ved Valsbæk falder svagt mod syd (ca. 1 m over de ca. 60 m ned mod vandløbet).

Langs Valsbæk er der etableret en jordvold på ca. 2 m i højden, der kan tilbageholde gylle i tilfælde af uheld.

Ved udslip af gylle vil der forsøges etableret en opdæmning, for at undgå at gylle spredes over et større areal. Opdæmning kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. Opsugning vil blive iværksat med det samme for at undgå, at gylle siver ned i jorden. Markerne omkring gyllebeholderne er ikke drænedede.

Eventuelle kemikalier håndteres indendørs. Som tidligere beskrevet opbevares der ikke længere bekæmpelsesmidler på husdyrbruget, og der opbevares heller ikke handelsgødning.

I beredskabsplanen er der en instruks for, hvad der skal ske i tilfælde med bl.a. uheld med gylleudslip, olie eller kemikalier.

Vurdering

Som beskrevet vil gylle i tilfælde af overløb eller kollaps af gyllebeholder blive forsøgt opdæmnet og hurtigt fjernet. Kollaps af gyllebeholdere ses forholdsvis sjældent.

Da der er en lille risiko for, at Valsbæk kan blive forurennet i tilfælde af kollaps af gyllebeholder, er det vigtigt, at der altid forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, så der hurtigt kan reageres.

Med hensyn til øvrige forhold på husdyrbruget vurderes disse ikke at kunne være til fare for menneskers sundhed, kulturarven eller miljøet.

3.14 Overvågning (F7)

Der forslås ingen særskilte overvågningsordninger.

Vurdering

Da der som beskrevet i de foregående punkter i miljøkonsekvensrapporten ikke vurderes at kunne forekomme væsentlige skadelige virkninger på det omkringliggende miljø, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet, vurderes der ikke behov for at opstille en egentlig overvågningsordning.

Haderslev Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarerstyrelsens regi. Der er intet, der tyder på, at svin kan inficeres med Covid 19¹⁴.

Vurdering

Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

Det vurderes endvidere, at husdyrbruget med dets beliggenhed i forhold til omgivelserne, ikke kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed, heller ikke i forhold til samspil med de øvrige faktorer jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4 stk. 8 (se punkt 3). Potentielt kunne befolkningen og menneskers sundhed blive påvirket af næringsstoffer eller kemikalier, der siver ned i grundvandet og forurener dette. Med husdyrbrugets indretning og drift vurderes det, at der er meget begrænset risiko for, at dette kan ske.

3.16 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)

Med ca. 37 km i fugleflugt fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse kan der ikke forekomme grænseoverskridende effekter.

Kumulation i forhold til ammoniakdeposition og natur er beskrevet under punkt 3.5.

I forhold til kumulation med andre husdyrbrug og øvrige forureningsparametre og gener som beskrevet i kapitel 3, er de nærmeste husdyrbrug husdyrbruget på Pionervej 8 knap 1,6 km vest for husdyrbruget på Glaservej 1. Som det fremgår af lugtberegningerne, skal der ikke beregnes med kumulation med andre husdyrbrug med hensyn til lugt i forhold til nogen af de udpegede beboelser eller byzonepunkter.

Ca. 1,4 km nord for Glaservej 1 ligger biogasanlægget Sønderjysk Biogas Bevtøft A/S på Langvej 65. Da biogasanlægget ligger godt 2 km fra byzonen i Bevtøft, vurderes der ikke at kunne være kumulative effekter for husdyrbrugets og biogasanlæggets aktiviteter, der vil medføre forøgede gener for byen.

De eneste transporter, der sker mellem husdyrbrugene på Glaservej 1 og Hyrupvej 20, er personaletransport i personbiler.

Vurdering

Pga. afstanden fra Glaservej 1 til andre husdyrbrug mv., vurderes det, at der ikke vil kunne opstå kumulation i forhold til lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr eller transporter.

Det vurderes, at husdyrbruget på Glaservej 1 ikke er teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Det vurderes endvidere, at der ikke kan være andre eksisterende eller godkendte projekter i området, som husdyrbruget vil kunne kumulere med, som fx biogasanlæg eller godkendte men endnu ikke etablerede nye husdyrbrug eller lignende.

3.17 Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)

Som beskrevet sker der ingen ændringer eller udvidelser. Driftsmæssigt er den eneste ændring, at der fremadrettet ugentligt udsluses gylle fra stalde med drænet gulv og spalter.

I forhold til alternative teknologier, er det overvejet, om der kan etableres lugtreducerende teknologier eller ændres i afkastforhold. Lugtrensede teknologier kan enten være gyllekøling med vedvarende drift eller etablering af luftrensningsanlæg. Begge teknologier vil kræve større ændringer i de eksisterende stalde. Ved etablering af gyllekøling vil staldene skulle tømmes for dyr, kummer rengøres og køleslanger fastgjort til kanalbunden og eventuelt overstøbes. Erfaringsmæssigt vil alt varme fra vedvarende drift af gyllekølingsanlæg ikke kunne genbruges, hvorfor en del af varmen skal afsættes vha. fx et miljøkit, hvilket medfører et unødvendigt højt elforbrug. Af denne grund er gyllekøling fravalgt. Ved etablering af luftrensning skal afkastluften samles og ledes til et eller flere luftrensningsanlæg. Dette vil kræve ændringer i tagkonstruktionerne. Selve

¹⁴ <https://danvet.com/danvet-nyheder/corona-hos-svin/>

luftrensningssystemet er en stor investering, og ændringerne af tagkonstruktionerne vil også løbe op i et stort beløb. Der er ikke foretaget konkrete beregninger af de samlede omkostninger.

Da en del af staldene er af forholdsvis ældre dato (fra 1950-2004), og restlevetiden således er begrænset, er etablering af både gyllekøling og luftrensningsanlæg fravalgt. Som udgangspunkt forventes staldene dog fortsat at kunne benyttes som minimum de næste 10 år, uden at der er behov for gennemgribende renoveringer.

0-alternativet er, at husdyrbruget drives videre efter vilkårene fastsat i husdyrbrugets nuværende revurderede miljøgodkendelse. Haderslev Kommune vil i givet fald skulle foretage en ny revurdering af miljøgodkendelsen, da der er kommet en BAT-konklusion i 2017 for fjerkræ og svin.

Den generelle udvikling går mod større og mere effektive husdyrbrug for at kunne optimere indtjeningen. Hvis ikke husdyrbruget gives mulighed for at få en ny miljøgodkendelse efter den nye lovgivning, vil husdyrbruget ikke kunne udnytte staldanlægget optimalt.

Der er ikke foretaget scenarieberegninger for alternativer i Husdyrgodkendelse.dk.

Da dyre- og gulvtyperne er tilstrækkelige til at leve op til BAT for ammoniak, er der ikke benyttet yderligere virkemidler. Hvis der senere teltoverdækkes gyllebeholdere, ønskes ammoniakreduktionseffekten af teltoverdækningerne gemt, så den senere kan benyttes, hvis der fx bliver behov for tilpasninger.

Vurdering

Det vurderes, at ovenstående vurderinger i forhold til alternativer og 0-alternativ er tilstrækkeligt til at leve op til lovgivnings krav til en sådan vurdering.

3.18 Erhvervsmæssig nødvendighed

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal kommunen ved opførelse af ny bebyggelse vurdere, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom. Glaservej 1 er noteret med landbrugspligt.

Miljøstyrelsen skriver i vejledningen, at det er deres vurdering, at byggeri til brug for husdyrbrug i langt de fleste tilfælde vil være erhvervsmæssigt nødvendigt, bl.a. fordi landmanden som udgangspunkt ikke har interesse i at opføre byggeri, der ikke er nødvendigt for driften af husdyrbruget, men at det er et krav, at der foretages en konkret vurdering af den erhvervsmæssige nødvendighed. I vejledningen står desuden:

"Langt de fleste husdyrbrug vil desuden ligge på landbrugsejendomme. Det vil i sådanne tilfælde sjældent være nødvendigt, at det fremgår eksplicit af afgørelsen, at der er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri. De tilfælde, hvor kommunens vurdering vil kunne have selvstændig betydning, vil formentlig alene være, hvor der er tale om så omfattende byggeri, at det får industrilignende karakter, eller tilfælde hvor der er tale om byggeri til brug for små hobbybrug. Der kan dog også være andre husdyrbrug, i praksis navnlig minkfarme, på ejendomme uden landbrugspligt. Det forhold, at kommunen vurderer, at der ikke er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri for ejendommens drift som landbrugsejendom, betyder ikke i sig selv, at byggeriet ikke kan godkendes eller tillades. F.eks. vil der kunne være behov for at fastsætte yderligere vilkår til varetagelse af landskabshensyn, hvis der er tale om byggeri af industrilignende karakter."

Vurdering

Da der ikke etableres nyt byggeri, er der ikke behov for en vurdering af erhvervsmæssig nødvendighed af byggeri. Fodersiloen, som anmeldes i forbindelse med denne ansøgning, skal benyttes til soja til foder til slagtesvinene, og må derfor betragtes som erhvervsmæssigt nødvendigt. Som tidligere beskrevet medfører opsættelsen af siloen, at antallet af transporter med soja kan reduceres.

Med en ny miljøgodkendelse til frit at udnytte staldenes produktionsarealer inden for de valgte dyretyper er det nemmere at udnytte det eksisterende staldanlæg optimalt, hvorved husdyrbrugets indtjeningsmuligheder kan optimeres.

4. Oplysninger om IE-husdyrbruget (C)

Husdyrbruget er et IE-brug med mere end 2.000 stipladser til slagtesvin.

4.1 Ophør af IE-husdyrbruget (C1)

Hvis ansøger ophører med husdyrproduktion på Glaservej 1, er det enten fordi staldanlægget sælges, eller at husdyrproduktionen nedlægges helt. Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af medicin og kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

4.2 BAT: Råvarer, energi, vand og management (C2)

4.2.1 BAT råvarer (C2)

Med hensyn til råvarer (foder, vand, hjælpemidler mv.) benyttes der ikke mere, end der er behov for. Ansøger vil bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt. Der fodres med en enhedsblanding til slagtesvinene (tørfoder). Blandingen er sammensat med en god aminosyrebalance med et reduceret indhold af råprotein.

Herved er der mulighed for en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer, hvorved mængden af uudnyttede næringsstoffer mindskes. På baggrund af dette sikres det, at mængden af ammoniak og udskilt kvælstof og fosfor i gødning og urin holdes på så lavt niveau som muligt. Foderet tilsættes endvidere fytase.

Ud fra normtal fodres slagtesvin i gennemsnit med ca. 2,75 foderenheder pr. kg tilvækst, og en foderenhed svarer ca. til 1 kg. Med en maksimal produktion af 15.500 slagtesvin 30-120 kg vil det årlige foderforbrug ligge på op til ca. 3.800 ton.

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal IE-husdyrbrug for at reducere kvælstofudskillelsen enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, reducere indholdet af råprotein ved hjælp af en god aminosyrebalance, eller ved at bruge et eller flere fodertilsætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof, der udskilles og er tilladt i henhold til forordningen om fodertilsætningsstoffer¹⁵. En god aminosyrebalance og lavt indhold af råprotein kan opnås ved at kombinere fodermidler, hvor aminosyreprofilen supplerer hinanden og/eller ved at tilsætte frie essentielle aminosyrer til foder med et lavt indhold af råprotein. Der må også benyttes en kombination af de nævnte teknikker.

For at reducere fosforudskillelsen skal der anvendes enten fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, et eller flere fodertilsætningsstoffer som nedsætter den samlede mængde fosfor der udskilles (f.eks. fytase) og er tilladt forordningen om fodertilsætningsstoffer, eller letfordøjeligt uorganisk fosfat som f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder. Der må også benyttes en kombination af de nævnte teknikker.

Vandforbruget er beskrevet i afsnit 4.2.3.

Vurdering

Med fodring en god aminosyrebalance med et reduceret indhold af råprotein samt tilsætning af fytase vurderes husdyrbruget at leve op til BAT for fodring.

4.2.2 Energiforbrug (B8, F1c,) og BAT-energi (C2)

Der anvendes primært el til ventilation, belysning, gyllepumper, foderanlæg og øvrige elektriske maskiner samt forbrug i beboelserne. Herudover benyttes en del strøm til at pumpe vand op til drikkevand samt markvanding.

Opvarmning af stalde sker med et træpillefyr, og der benyttes endvidere oliefyret varmekanon i forbindelse med udtørring af stalde efter vask.

Alle staldbygninger er isolerede.

Der er temperaturstyring og alarmer mv. på ventilationsanlæggene i staldene. Der foretages jævnligt inspektion, og ventilatorer bliver rengjort rutinemæssigt, fx efter hvert hold slagtesvin. Rengøring af ventilationsanlæggene reducerer modstanden, og mindsker dermed strømforbruget.

Ventilationen er en blanding af undertryksventilation og ligetryksventilation. Ventilationsanlæggene i slagtesvinestaldene fra 2000 og 2004 har fået udskiftet ventilationsanlæggene for ca. 10 år siden til EC-motorer

¹⁵ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 1831/2003 af 22. september 2003 om fodertilsætningsstoffer

(Electronic Controlled) og EC-styring fra KJ Klimateknik. Ventilatorerne og styringen er strømbesparende i forhold til fx Triac anlæg og frekvensmotorer.

Cirkulationspumper udskiftes løbende til nye strømbesparende typer.

Husdyrbruget har udskiftet det meste af belysningen til LED-belysning. Energieffektiv belysning i overensstemmelse med bygningsreglementet, er et krav for stalde hvor der sker ændring eller udskiftning af eksisterende belysningsystem eller belysningsanlæg.

Lyset er i staldene er tændt i ca. 8 timer om dagen (manuel tænd/sluk). Staldene får desuden en del dagslys gennem vinduer.

Husdyrbrugets energiforbrug fremgår af nedenstående tabel.

Type	Forbrug nudrift og ansøgt drift
El	ca. 260.000 kWh
Træpiller til træpillefyr	ca. 60 ton træpiller
Dieselolie	ca. 11.000 l

Tablet 15: Energiforbrug

Ifølge Notat nr. 2033 fra Seges¹⁶ ligger et gennemsnitligt elforbrug pr. slagtesvin på ca. 14 kWh pr. slagtesvin 32-107 kg. Normtalsberegning kommer således frem til ca. 217.000 kWh til svineproduktionen alene. Hertil kommer forbrug til foderfremstilling, øvrige driftsbygninger, oppumpning af vand til drikkevand og markvanding samt forbrug i beboelserne.

Der modtages månedsvise forbrugsoplysninger fra elselskabet og forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Vurdering

Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi.

Som beskrevet er ikke alle ventilationsmotorer lavenergimotorer. I forbindelse med udskiftning af ventilatorer, vil der blive udskiftet til lavenergimotorer, i det omfang det vil give en energibesparelse.

Forskellen mellem normtalsberegningen og det faktiske forbrug må skyldes elforbruget til oppumpning af vand samt foderfremstilling. Desuden er ikke alle ventilationsanlæggene endnu udskiftet til lavenergiventilatorer og styring.

Med isolerede stalde, primært opvarmning med træpiller, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation samt delvis LED-belysning vurderes det, at der samlet set anvendes BAT i forhold til energi (BAT-konklusion 1.6).

4.2.3 Vandressourcen og vandforbrug (B8) samt BAT-vand (C2)

Husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder men uden for indvindingsoplande, nitratfølsomme indvindingsområder og områder med indsatsplaner for grundvand.

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af stalde, overbrusning af dyr, sanitære forhold og forbrug i beboelserne. Husdyrbruget forsynes med vand fra egen boring (DGU-arkiv nr.: 151.2025).

Boringen øst for den grønne lade/maskinhuset er sikret, så der er betonsider op i 40 cm over terræn, så der i tilfælde af kollaps af gyllebeholderen knap 40 m nordøst for gyllebeholderen ikke burde kunne ske forurening af boringen. Der er rejst et mindre skur hen over markvandingsboringen, og der er støbt tæt betongulv.

¹⁶ Grundlag for den beregnede smågrisenotering – December 2021, Notat nr. 2033, <https://svineproduktion.dk/publikationer/kilder/notater/2021/2133>

Der er drikkeventiler i forbindelse med foderautomaterne, så vandspild ender i automaternes krybber. Stalde sættes i blød i koldt vand inden vask. Iblødsætningen reducerer det efterfølgende forbrug af rengøringsvand. Staldene vaskes med højtryksrensere, hvilket er vandbesparende.

Der sker daglig inspektion af drikkevandssystemet for lækager med efterfølgende igangsætning af reparation.

Type	Skønnet forbrug nudrift	Skønnet forbrug ved fuld produktion
Drikkevand, vaskevand mv. i stalde	ca. 9.200 m ³	ca. 10.100 m ³
Beboelser	ca. 250 m ³	ca. 250 m ³
Vaskevand på vaskeplads	ca. 8 m ³	maks. 2 m ³
I alt	ca. 9.458 m ³	ca. 10.352 m ³

Tabel 16: Vandforbrug før og efter

Vandforbruget er beregnet ud fra et erfaringsmæssigt forbrug på 28 m³ vand pr. døgn til slagtesvinene i staldene.

Der er 2 markvandingsboringer i tilknytning til staldanlægget. Boringerne benyttes af forpagter af arealerne.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er det forventelige vandforbrug på ca. 560 liter vand pr. slagtesvin (32-107 kg). Med den forventede produktion på maksimalt 15.500 slagtesvin 30-120 kg giver et simpelt korrigeret normal et vandforbrug til slagtesvinene på ca. 10.080 m³ pr. år.

Da godkendelsen er til fri produktion på produktionsarealerne, bør der ikke stilles vilkår om et maksimalt vandforbrug.

De eksisterende stalde, gyllebeholdere, forbeholder, kanaler og gyllerør mv. er etableret tætte. Der er derfor ingen risiko for udsivning til grundvand eller overfladevand.

Vurdering

Samlet set vurderes det, at husdyrbrugets vandforbrug ikke er højere end nødvendigt for svineproduktionen.

I forhold til BAT-konklusionen (1.4) vurderes det, at der anvendes BAT i forhold til effektiv vandudnyttelse, idet der sker daglig overvågning af drikkevandssystemerne i staldene og øjeblikkelig igangsætning af reparation ved lækage, der anvendes højtryksrensere ved vask, der er vandbesparende drikkevandssystem (drikkeventiler i foderautomater) samt at stalde sættes i blød forud for vask.

Gyllebeholderen ved Valsbæk har som beskrevet under punkt 3.13 gyllealarm, er omfattet af beholderkontrollen, og der er endvidere etableret en ca. 2 m høj jordvold, som kan tilbageholde gylle i tilfælde af fx overløb eller brud på gyllebeholderen. Det vurderes derfor, at der er taget de nødvendige forhåndsregler for at forhindre forurening af vandløbet.

Udledningen af overfladevand fra tagarealer ændres ikke, og der udledes ikke vand fra befæstede kørearealer på husdyrbruget til vandløb. Overfladevand fra tagarealer vurderes at være uforurennet.

På baggrund af ovenstående, vurderes det, at husdyrbruget ikke har væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af grundvand eller overfladevand.

4.2.4 Management og forholdet til BAT-konklusionen (C2)

Da husdyrbruget har mere end 2.000 stipladser til slagtesvin, er husdyrbruget omfattet af BAT-konklusionen for intensivt opdræt af fjerkræ og slagtesvin. BAT-konklusionen er delvis implementeret i dansk lovgivning i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Herunder er en kort redegørelse for husdyrbrugets anvendelse af BAT i forhold til BAT-konklusionerne for intensivt opdræt af fjerkræ og slagtesvin. Tallene i parenteserne herefter henviser til BAT-konklusionerne.

Den generelle danske miljølovgivning, som gælder for alle husdyrbrug, og beskyttelsesniveauerne som skal overholdes i forbindelse med en godkendelse efter Husdyrbrugloven, sikrer, at der leves op til BAT. Husdyrbruget skal have et miljøledelsessystem (1.1) samt en beredskabsplan (1.2). Dokumentationen for miljøledelsessystemet

skal årligt fremsendes til kommunen, med mindre kommunen det pågældende år har været på tilsyn på husdyrbruget.

Godt landmandskab (1.2) sikres bl.a. en gennem ajourført beredskabsplan og dagligt opsyn med stald-, opbevarings- og foderanlæg. Der er udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Denne opdateres løbende, når der er behov. Dokumentation for gennemførte kontroller skal årligt fremsendes til kommunen, med mindre kommunen det pågældende år har været på tilsyn på husdyrbruget.

Husdyrbruget skal have udarbejdet oplæringsmateriale, som sikrer oplæring af personale i relevant miljølovgivning, transport og udbringning af husdyrgødning, planlægning af aktiviteter, beredskabsplanlægning- og styring, reparation og vedligeholdelse af udstyr. Endvidere skal husdyrbruget have en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget. Planen skal indeholde krav til regelmæssig kontrol af nedenstående anlæg (såfremt de enkelte anlæg findes på husdyrbruget):

- gyllebeholder (minimum årlig kontrol for tegn på skader, nedbrydning eller utætheder)
- gyllepumper, -miksere, -separatorer og spredere
- forsyningssystemer til vand og foder
- varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf
- siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør)
- luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner) (ikke aktuelt)
- udstyr til drikkevand, herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes og frekvensen for løbende indstilling i så fald fastsættes i planen
- maskiner til udbringning af husdyrgødning samt doseringsmekanisme- eller dysse, som begge skal være i god stand

Såfremt kontrollen afdækker behov for reparation eller anden vedligeholdelse, skal dette iværksættes med det samme.

Ernæringsmæssig styring (1.3) sker gennem fodring med en blanding der er sammensat med en god aminosyrebalance med et reduceret indhold af råprotein samt tilsætning af fytase. Fodring er beskrevet nærmere i punkt 4.21.

Det antages, at Miljøstyrelsen gennem fastsættelsen af BAT for ammoniakemission og udbringningsreglerne om N- og P-lofter har forholdt sig til de angivne kvælstof- og fosforudskillelser, der fremgår af BAT-konklusionen. Husdyrbruget skal årligt fremsende dokumentation for overholdelse af fodringskrav til kommunen, med mindre kommunen det pågældende år har været på tilsyn på husdyrbruget.

Minimering af emissioner fra spildevand (1.5) sikres bl.a. ved at gylle håndteres i et lukket system med tætte kanaler, forbeholder, gyllerør og gyllebeholdere. Endvidere benyttes højtryksrensere ved rengøring, og der er vandbesparende drikkevandssystemer i staldene. Af regnvand tilledes der kun regnvand til gyllebeholdere fra ind- og udleveringsrampen og vaskepladsen samt det regnvand der falder i selve gyllebeholdere.

Af de oplyste teknikker til reduktion af lugtemission benytter husdyrbruget, at gylle kun omrøres forud for udbringning eller flytning af gylle, hyppig fjernelse af gylle fra stald til lager (1.9). Minimering af omrøring reducerer samtidigt ammoniakemissionen fra opbevaring af gylle.

Med husdyrbrugets indretning er der ikke markante støjkloder, som kan genere naboerne. De primære støjkloder er transport, ventilation samt tipping af foder og indblæsning i fodersiloer. Da der ikke har været problemer med støj til omgivelserne (klager), er der ikke udarbejdet en støjhandlingsplan (1.7).

Forebyggelse af emission til jord og vand sker gennem opbevaring og håndtering af gylle i stabile, tætte kanaler, rørsystemer, forbeholder og gyllebeholdere. Gyllebeholdere er omfattet af gyllebeholderkontrolordningen. Endvidere inspiceres gyllebeholdere årligt i forbindelse med bundtømning. (1.11).

Da arealerne er bortforpagtede, er det forpagter, der står for mark- og gødningsplanlægning samt overholdelse af de generelle regler i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Da gylle ledes til gyllebeholdere i et lukket system, og forpagter benytter fyldeudstyr med læssekran, er risikoen for spild i forbindelse med gødningslageret minimal.

Beregning af ammoniakemissionen (1.14) fra produktionen sker gennem ansøgningen om miljøgodkendelse i Husdyrgodkendelse.dk. Der leves op til BAT i forhold til ammoniakemission.

Årligt opgøres den faktiske husdyrproduktion på husdyrbruget i forbindelse med gødningsregnskabet. Ud fra disse oplysninger kan ammoniakemissionen beregnes ud fra normtal fra Institut for Husdyrvidenskab ved Aarhus Universitet. Normtallene beregnes og udgives årligt. N- og P-udskillelsen beregnes direkte i gødningsregnskabet (1.15).

Generelt er der ikke problemer med støv i forbindelse med håndteringen af foderet, idet foder håndteres i foderrum og ledes ud i staldene gennem rørsystemer. Der sker ingen monitoring eller beregning af støvemissionen, idet udgifterne ved måling og beregning ikke vurderes at være rimelig i forhold til den meget lille støvemission fra staldene (1.8).

Der er etableret overbrusnings- og iblødsætningsanlæg i alle stalde.

Der sker minimum årlig registrering af vand-, el- og brændstofforbrug. Der registreres antal indsatte, døde og leverede dyr samt indkøbte fodermængder. Gødningsproduktionen beregnes i gødningsregnskabet.

Der er ingen fast husdyrgødning på husdyrbruget (1.10).

Der sker ingen forarbejdning af husdyrgødningen på husdyrbruget (1.12).

BAT i forhold til energi- (1.6) og vandforbrug (1.4) er beskrevet under punkt 4.2.2 og 4.2.3.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det, at husdyrbruget benytter BAT i forhold til management.

5. Oplysninger om konsulenten (A4)

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient. Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold i mere end 18 år. Først i den kommunale enhed Sønderborg Områdets Miljøcenter og senere som miljørådgiver i landboforeningen LandboSyd.

6. Konklusion

Som beskrevet i denne rapport overholder husdyrbruget på Glaservej 1 beskyttelsesniveauerne for lugt og ammoniak.

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte miljøgodkendelse af de eksisterende produktionsarealer på husdyrbruget på Glaservej 1 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Haderslev Kommune kan ved fastsættelse af driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag, samt opsætte vilkår for indgreb såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

7. Referenceliste

1. Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. BEK nr. 520 af 01/05/2019
2. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr. 2225 af 27/11/2021
3. <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>
4. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 1986 af 27/10/2021
5. http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taalegraenser.pdf
6. <https://naturdata.miljoportal.dk/>
7. Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>
8. AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www2.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>
9. <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=vandrammedirektiv2-bek-2019>
10. <https://mst.dk/erhverv/landbrug/miljoeteknologi-og-bat/teknologilisten/gaa-til-teknologilisten/staldindretning/vilkaarsforslag-hyppig-gylleudslusning/>
11. <https://www.danva.dk/viden/bm/om-benchmarking/nedboersvariation-paa-danmarkskort/>
12. <https://www.foedevarestyrelsen.dk/Dyr/Dyr-og-Covid-19/Andre-dyr-og-COVID-19/Sider/Andre-dyr-og-COVID-19.aspx>
13. EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 1831/2003 af 22. september 2003 om fodertilsætningsstoffer
14. Grundlag for den beregnede smågrisenotering – December 2021, Notat nr. 2033

8. Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Staldtegnning for slagtesvinestald fra 2000

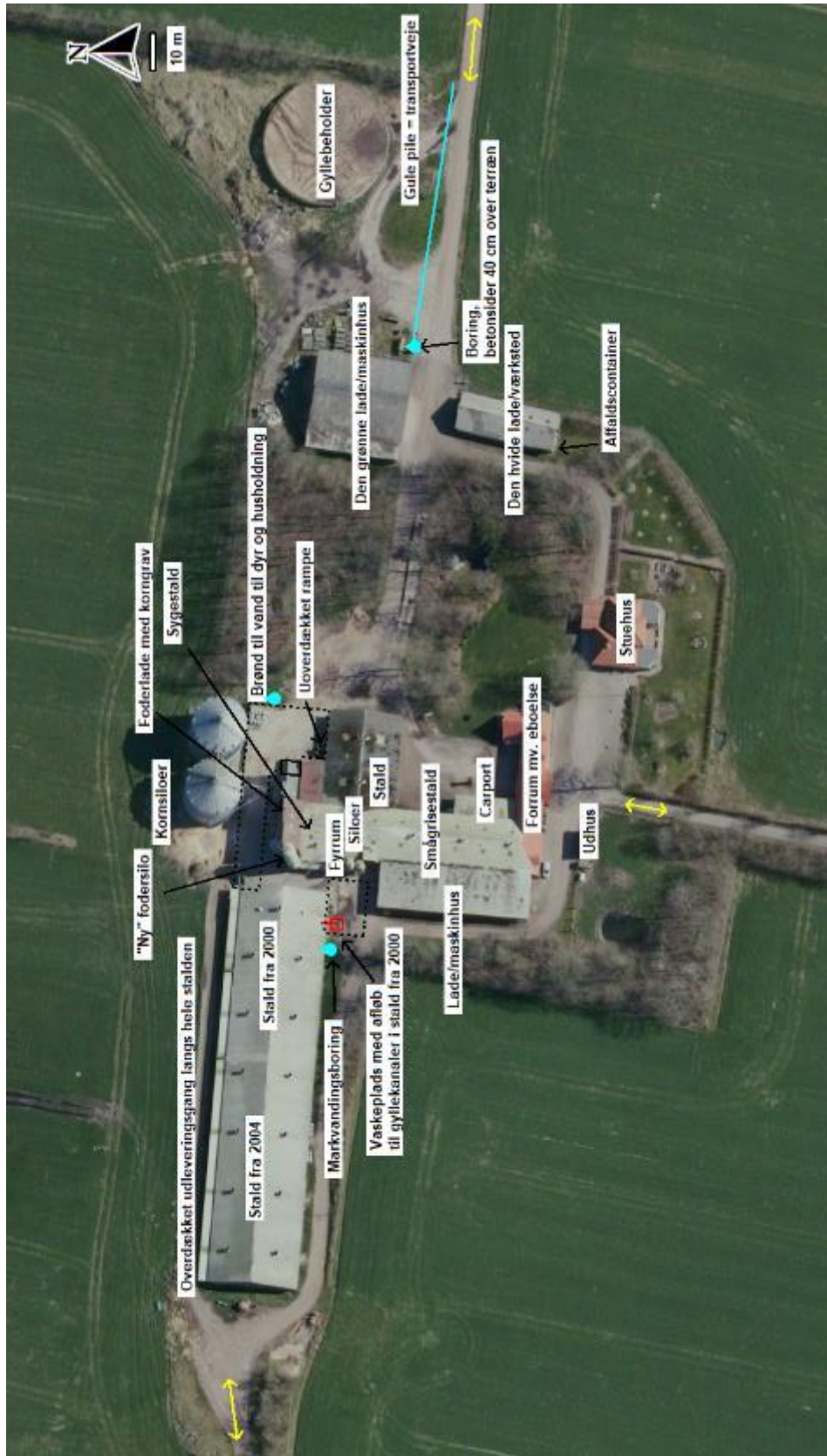
Bilag 3: Staldtegnning for slagtesvinestald fra 2004

Bilag 4: Opgørelse af produktionsarealer

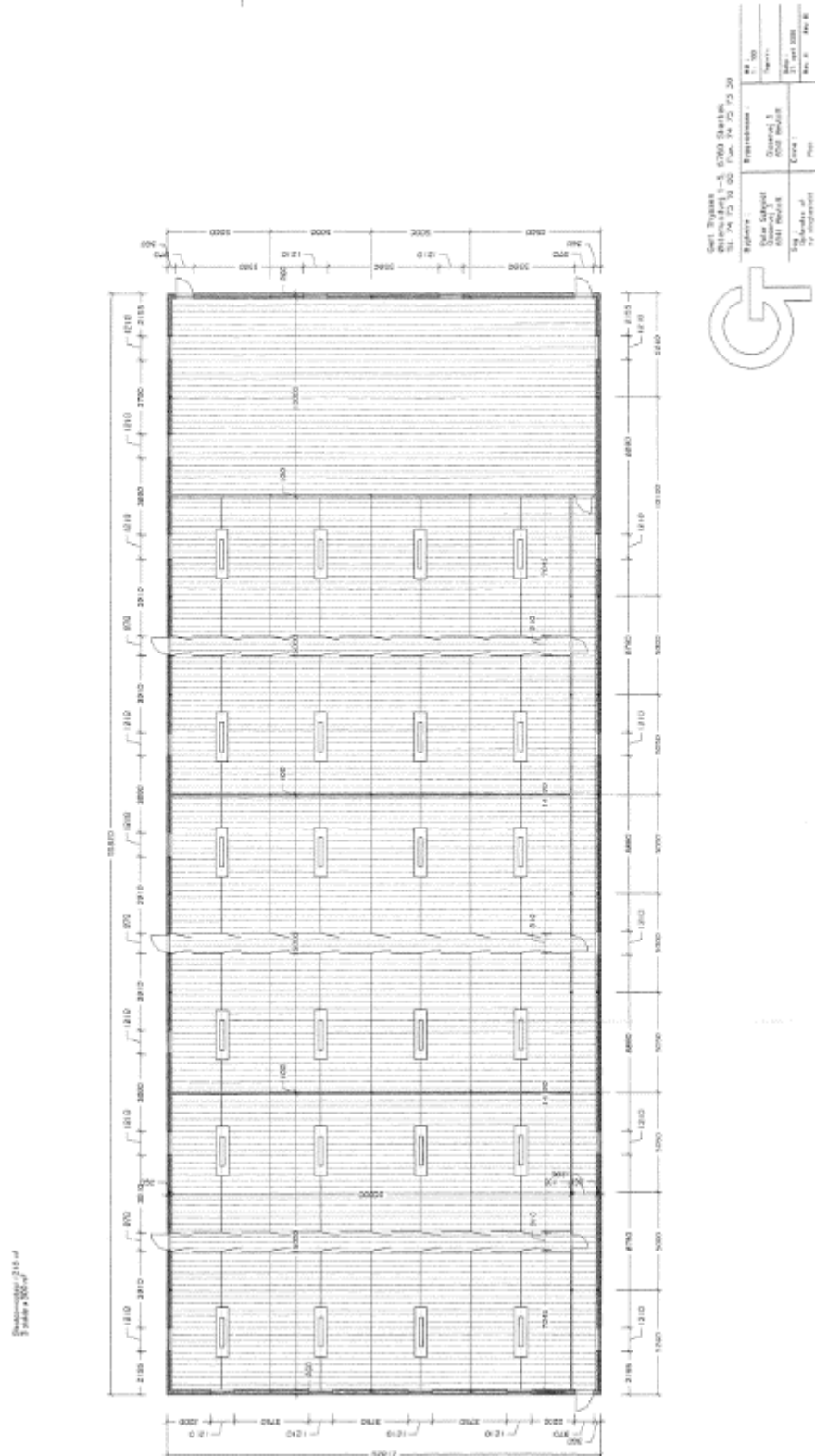
Bilag 5: Afløbsplan

Bilag 1: Oversigtskort

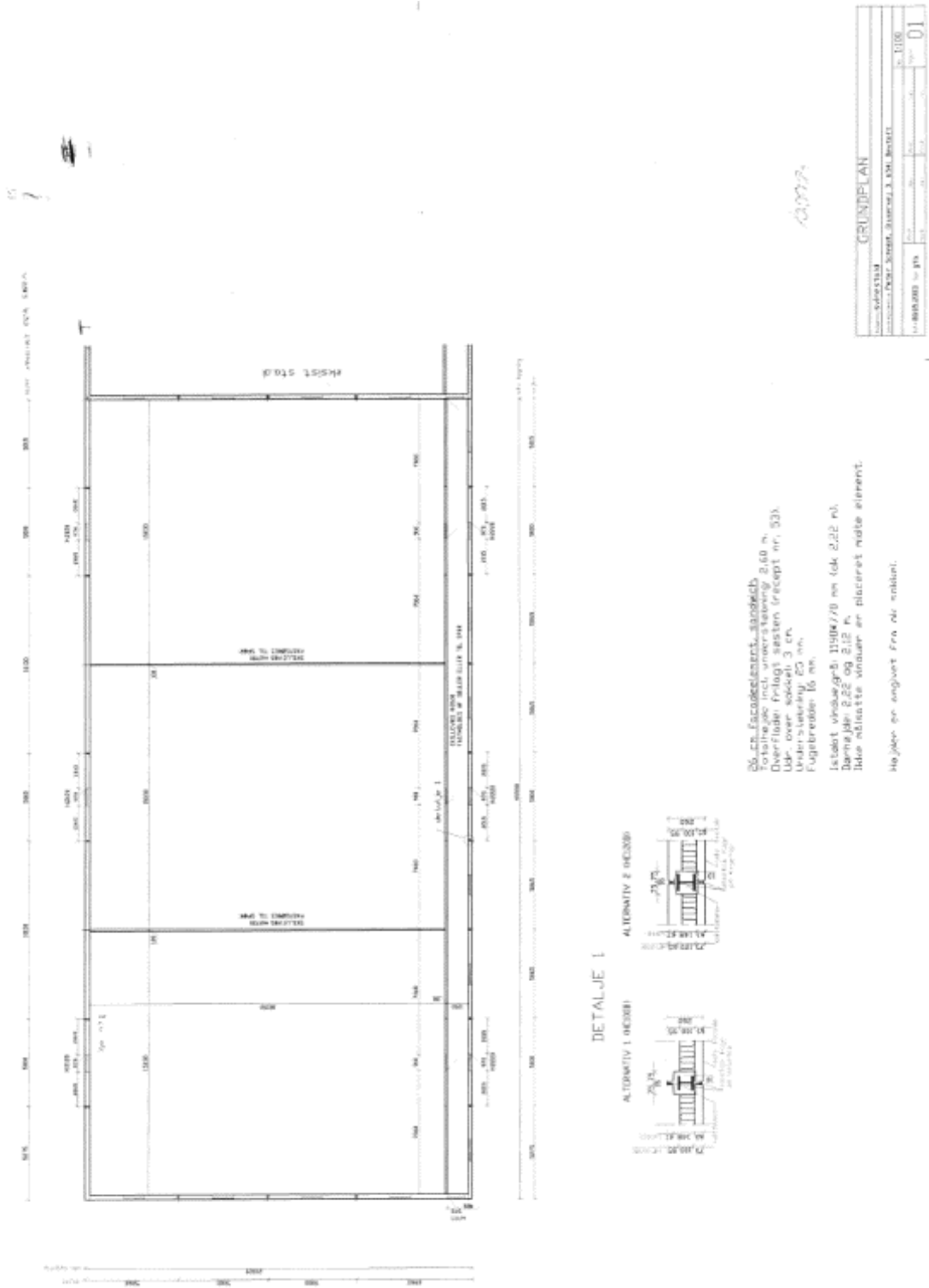

Bilag 2: Staldtegning for slagtesvinestald fra 2000

Tegningen viser ikke indretningen af den ene sektion. Mål er oplyst i bilag 4.

Bilag 3: Staldtegning for slagtesvinestald fra 2004

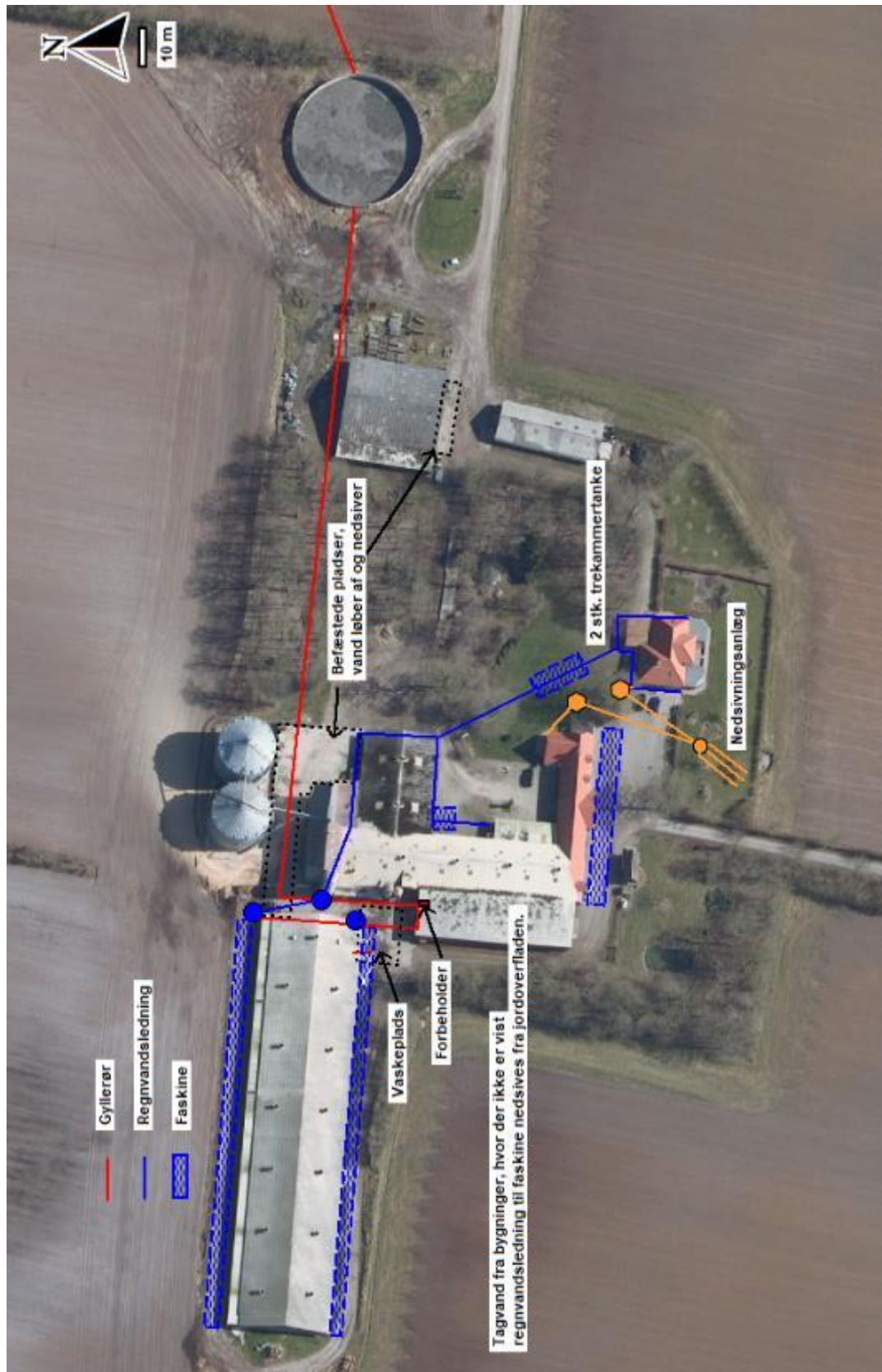

Tegningen viser ikke indretningen af sektionerne. Mål er oplyst i bilag 4.

Bilag 4: Opgørelse af produktionsarealer

Stald	Gulvtype	Produktionsareal ansøgt drift	Produktionsareal nu drift	Produktionsareal 8 års drift	Kommentarer
Smågrøstald (1-4)	Slagtesvin, Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	519	519	519	Oplyst af ansøger: 32 stier af 2,82 m x 5,8 m - en halv foderautomat af 0,42 m x 0,67 m i hver sti
Slagtesvinestald (5-6)	Slagtesvin, Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	351	351	351	Oplyst af ansøger: 5 stier af 4 m x 7,6 m, 1 sti af 3,1 m x 7,6 m og 6 stier af 4 m x 7,6 m - 2 foderautomater af 0,42 m x 0,67 m i hver sti
Slagtesvinestald fra 2000 (8-11)	Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (83%/67%)	972	972	972	Oplyst af ansøger: 8 stier af 2,5 m x 7 m, 4 stier af 2 m x 5 m, 48 stier af 2,5 m x 7 m - 2 halve foderautomater af 0,42 m x 0,67 m i hver sti
Slagtesvinestald fra 2004 (12-14)	Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (83%/67%)	826	826	826	Oplyst af ansøger: 48 stier af 2,5 m x 7 m - 2 halve foderautomater af 0,42 m x 0,67 m i hver sti
Sygestald (7)	Slagtesvin, Delvis spaltegulv 50-75 % fast gulv	100	100	100	Oplyst af ansøger: 4 stier af 2,6 m x 6,5 m - en foderautomat af 0,42 m x 0,67 m i hver sti
		2769	2769	2769	OBS: Pga. afrunding kan tallet variere marginalt fra opgørelsen i Husdyrgodkendelse.dk

Bilag 5: Afløbsplan

Miljøkonsekvensrapport til § 16a

Glaservej 1
6541 Bevtoft

Ansøgning om godkendelse af produktionsarealer i
eksisterende slagtesvinestalde
skema 228464 i [Husdyrgodkendelse.dk](https://husdyrgodkendelse.dk)

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)

Ansøger og ejer	Peter Rostgaard Evald Smit Glaservej 1 6541 Bevtoft glasergaarden-eu@mail.tele.dk
Husdyrbrugets adresse	Glaservej 1 6541 Bevtoft
CVR-nummer	78141816
CHR-nummer	98804
Kommune	Haderslev Kommune
Ejendomsnummer	5100021871
Matrikel-nr.	Matrikel: 4 – Hjartbro, Bevtoft m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Hyrupvej 20, 6541 Bevtoft CHR-nr. 51329
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningskema	228464
Konsulent	Ulla Refshammer Pallesen LandboSyd, CVR-nr. 25160428 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: upa@landbosyd.dk Tlf.: 6155 8262

Forord / læsevejledning

Denne rapport er en miljøkonsekvensrapport, som beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Glaservej 1, 6541 Bevtoft. Husdyrbruget er et IE-brug, da der er mere end 2.000 stipladser til slagtesvin.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion og de ansøgte ændringer. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget efter Husdyrbrugloven¹⁷.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹⁸ og er en videreudvikling af Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. Det er valgt at samle beskrivelserne og vurderingerne i samme afsnit. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen. I afsnit, hvor der er behov for at foretage en vurdering af påvirkningen af det omgivende miljø, afsluttes afsnittet med en vurdering heraf. I afsnit hvor der kun står faktuelle oplysninger og der ikke er behov for en vurdering, er dette udeladt.

Tabeller og figurer (skærmdumps fra Husdyrgodkendelse.dk) samt kort tegnet af LandboSyd i AgroGIS er angivet uden kildehenvisning. Øvrige figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

Til miljøkonsekvensrapporten er der ud over de indsatte bilag sidst i dokumentet indsendt bilag til kommunen i form af regneark for kapacitetsberegning og opgørelse over produktionsarealer. Det antages, at det er tilstrækkeligt at offentliggøre selve miljøkonsekvensrapporten med indbyggede bilag i forbindelse med offentliggørelsen af ansøgningen og miljøgodkendelsen.

---

¹⁷ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr 520 af 01/05/2019

¹⁸ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 2225 af 27/11/2021

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)80

Forord / læsevejledning 81

1. Indledning84

1.1 Metode og manglende viden (F6) 84

2. Ikke-teknisk resume (C3, E3, F9) 85

3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø 87

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c) 87

3.1.1 Produktionsarealer 88

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning 89

3.1.3 Drift af anlægget 89

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a) 90

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3) 90

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4) 90

3.4.1 Landskab 90

3.4.2 Kulturarv 91

3.4.3 Materielle goder 92

3.4.4 Afstandskrav 93

3.4.5 Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv. 95

3.4.6 Jordarealer og jordbund 95

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d) 96

3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c) 100

3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c) 102

3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8) 105

3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c) 105

3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c) 106

3.8.3 Støv (B7, E1b) 106

3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c) 107

3.8.5 Skadedyr (B7, E1b) 107

3.8.6 Transporter (B7, E1b) 107

3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b) 108

3.9.1 Døde dyr (B8) 108

3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c) 108

3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8) 109

3.9.4 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4) 109

3.10 BAT ammoniakemission (B9, C2, F5g) 110

3.11 Forslag til vilkår om bl.a. egenkontrol (B7) 111

3.12 Klima (F4, F5f) 111

3.13 Risiko for ulykker og katastrofer (B7, F5d, E1c, F7, F8) 114

3.14 Overvågning (F7) 114

3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d) 115

3.16 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e) 115

3.17	Alternative løsninger og o-alternativet (E1d, F2, F3)	115
3.18	Erhvervsmæssig nødvendighed	116
4.	Oplysninger om IE-husdyrbruget (C)	116
4.1	Ophør af IE-husdyrbruget (C1)	117
4.2	BAT: Råvarer, energi, vand og management (C2)	117
4.2.1	BAT råvarer (C2)	117
4.2.2	Energiforbrug (B8, F1c.) og BAT-energi (C2)	117
4.2.3	Vandressourcen og vandforbrug (B8) samt BAT-vand (C2)	118
4.2.4	Management og forholdet til BAT-konklusionen (C2)	119
5.	Oplysninger om konsulenten (A4)	121
6.	Konklusion	121
7.	Referenceliste	122
8.	Bilag	122
	Bilag 1: Oversigtskort	123
	Bilag 2: Staldtegning for slagtesvinestald fra 2000	124
	Bilag 3: Staldtegning for slagtesvinestald fra 2004	125
	Bilag 4: Opgørelse af produktionsarealer	126
	Bilag 5: Afløbsplan	127

9. Indledning

Husdyrbruget har en kapitel 5 miljøgodkendelse fra 2003 efter Miljøbeskyttelsesloven samt et tillæg til godkendelsen fra 2006, der er revurderet efter Husdyrbrugloven fra d. 6. februar 2012. Revurderingen er stadfæstet med ophævelse af vilkår og ændrede påbud af Natur- og Miljøklagenævnet d. 18. juni 2012. Haderslev Kommune har meddelt at godkendelsen skal revurderes. Efterfølgende er der meddelt 2 anmeldeafgørelser til ændringer af dyreholdet.

Den nuværende produktionstilladelse er til 14.115 slagtesvin 30-114 kg. Den slagtevægt, der i dag efterspørges af slagteriet, ligger væsentligt højere end 109 kg. Husdyrbruget ønsker derfor at overgå til en ny godkendelse, hvor der ikke stilles vilkår til et maksimalt antal producerede dyr og ind- og udgangsvægte, men hvor der i stedet godkendes produktionsarealer. Den maksimale produktion forventes at blive på maksimalt 15.500 slagtesvin ca. 30-120 kg.

Ansøgningen kan betragtes som en delvis lovliggørelse, idet slagtevægten er steget løbende over de senere år, som følge af at Danish Crown ikke har kunnet følge med på slagterierne. Samtidigt anmeldes opsætning af en fodersilo opsat i 2019. Årsagen til, at siloen er opsat er, at den eksisterende silo var af begrænset størrelse. Med den nye silo kan der modtages hele læs med soja, hvorved antallet af transporter kan reduceres.

Ny faglig viden om ammoniak- og lugtemission fra stalde har vist, at der er en større sammenhæng mellem emissionerne og produktionsarealernes størrelser end det årligt antal producerede dyr. Fra 1. august 2017 er Husdyrloven således ændret, så emissionerne beregnes på grundlag af produktionsarealer.

Husdyrbruget ligger forholdsvis tæt på Bevtøft By, hvorfor husdyrbruget ikke ville kunne få tilladelse til den nuværende placering, hvis husdyrbruget skulle etableres i dag. Kommunen har dog mulighed for at meddele miljøgodkendelse til husdyrbrug, der minimum kan overholde 50 % af den geneafstand et tilsvarende nyt husdyrbrug skal overholde efter nugældende regler. Denne regel kaldes undtagelsesreglen for lugt. For at reducere lugtemissionen vil der fremadrettet blive foretaget ugentlig udslusning af gylle fra staldene.

Forud for indsendelsen af miljøgodkendelsesansøgningen har der været fremsendt en forespørgsel til kommunen sammen med beregninger for lugtemissionen fra husdyrbruget. Plan og Miljø udvalget har behandlet forespørgslen, og har besluttet at undtagelsesreglen kan benyttes.

Rapporten er udarbejdet på baggrund af oplysninger og staldskitser modtaget fra Peter Smith, som indestår for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

9.1 Metode og manglende viden (F6)

Til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten er beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk anvendt. Forudsætningen for beregningen af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager, tager afsæt i emissionsfaktorerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Husdyrgodkendelse.dk beregner lugtgeneafstande ud fra standardiserede kurver udarbejdet på baggrund af OML-beregninger (OML = Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller). De standardiserede kurver tager udgangspunkt i standardstalde, normal ventilation og standardomgivelser.

Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver beregnet med OML-DEP, som er en variant af OML-modellen).

I forhold til drivhusgasemissioner så foreligger der for landbrug ikke præcise redskaber til kvantificering af drivhusgasemissioner, specielt ikke for metan og lattergas. Der arbejdes i landbruget på at lave redskaber til klimaregnskaber, men disse er endnu ikke færdigudviklede. Der er derfor ikke udarbejdet et CO₂-regnskab.

10. Ikke-teknisk resume (C3, E3, F9)

Definitioner mv.

Husdyrbrugloven: Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Husdyrgodkendelse.dk: Et elektronisk ansøgningssystem som miljøgodkendelse af husdyrbrug skal ansøges gennem, som bl.a. beregner udledning og nedfald fra ammoniak og lugt.

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Glaservej 1, 6541 Bevtoft. Husdyrbruget består af en konventionel slagtesvinebesætning. Den nuværende tilladte husdyrproduktion på husdyrbruget er på 14.115 slagtesvin fra 30 til 114 kg.

Ansøgningen er indsendt for at få godkendt de eksisterende produktionsarealer til fri produktion. Den fremtidige maksimale slagtesvineproduktion på husdyrbruget forventes at blive på op til maks. 15.500 slagtesvin 30-120 kg.

Samtidigt anmeldes opsætning af en fodersilo (lovliggørelse).

Landskabelige forhold

Husdyrbruget ligger godt 750 m nord for Bevtoft i Haderslev kommune. Terrænet ved Glaservej 1 er forholdsvis fladt. Ifølge kommuneplanen ligger husdyrbruget uden for sårbare landskabsudpegninger.

Husdyrbruget er delvist afskærmet af levende hegn og beplantninger, hvorfor husdyrbruget ikke er specielt synligt i landskabet.

Der sker intet nyt byggeri eller ændringer af bygningsmassen eller beplantningen. Der ansøges dog om lovliggørelse af en allerede opsat fodersilo. Da siloen er opsat i tilknytning til eksisterende bygninger og tæt på andre foder- og kornsiloer, er der ikke sket en ændring, der kan påvirke det omgivende landskab negativt, herunder fredede fund eller fortidsminder.

Potentielle gener

Beregningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget kan godkendes under undtagelsesreglen for lugt, hvis der fremadrettet sker ugentlig udslusning af gylle fra alle stalde med fulddrænede gulve, hvilket reducerer lugten fra staldene med 20 %.

Støj, rystelser og vibrationer fra husdyrbrugets bygninger og faste installationer vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer pga. typen af kilderne og afstanden til naboerne.

Pga. placeringen og arten af lyskilder vil naboer ikke kunne blive generet af lysgener.

Fluer og skadedyr bekæmpes og døde dyr opbevares overdækket ind til afhentning.

Støv vil primært være fra transport. Transport til og fra husdyrbruget sker via Glaservej og Hjartbrovej. Veje fejes efter kørsel, når der er behov for det.

Samlet set vurderes husdyrbruget i forhold til omgivelserne ikke at medføre væsentlige gener i form af støj, rystelser, vibrationer, støv, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport. Selv om husdyrbruget ikke kan overholde den afstand, et tilsvarende nyt staldanlæg skal overholde, så antages det, at omgivelserne til en vis grad har vænnet sig til husdyrbruget. Da lugten fra de fleste af staldene samtidigt reduceres, vurderes det forsvarligt at meddele en miljøgodkendelse efter de nye regler om godkendelse af produktionsarealerne. Produktionsarealerne på husdyrbruget forbliver således uændrede.

Husdyrgødning

Der produceres gylle som afsættes til forpagter af markerne.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med. Kravene er fastsat som maksimale mængder kvælstof (kvælstof er en bestanddel af ammoniak).

Ammoniaknedfald kaldes deposition og beregnes som kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1, kategori 2 og kategori 3 natur overholdes. Kategori 1 og 2 natur er de mest sårbare naturtyper, hvor der er totaldepositionskrav til. Kravene ligger på maksimalt 0,2-1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne viser, at der er 0,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år til både kategori 1 natur og kategori 2 natur.

I forhold til kategori 3 natur, som er mindre heder, moser og overdrev, er der en maksimal forøgelse af ammoniakdepositionen (merdeposition) på 0,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år i nudrift, men i forhold til en mose mod nord er der en merdeposition på 0,1 kg kvælstof pr. hektar pr. år i forhold til driften for 8 år siden. Dette skyldes den daværende anmeldte ændring fra smågrise til slagtesvin i stalden navngivet Smågrisestald. Til øvrige naturtyper er der en maksimal merdeposition på 0,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år både i forhold til nudrift og driften for 8 år siden. Den almindelige betragtning er, at en merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt naturområde. Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er en maksimalt merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år.

Da der kun kommer en merdeposition på maksimalt 0,1 kg kvælstof pr. hektar pr. år og totaldepositionskravene overholdes, vurderes ammoniakdeposition til natur ikke at kunne medføre en væsentlig negativ påvirkning.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget er et IE-brug, er der krav til at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til at minimere miljøbelastninger. Et IE-brug er et husdyrbrug, der er omfattet af EU's direktiv fra 2010 om Industrielle Emissioner. Der er dels faste krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrloven og tilhørende Husdyrgodkendelsesbekendtgørelse, og dels har EU fastsat såkaldte BAT-konklusioner for IE-brug.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT for ammoniak.

Der er i ansøgningen redegjort for BAT med hensyn til godt landmandskab, ernæringsmæssig styring, vand, energi, støj, støv, lugt, emissioner fra gødning, forarbejdning af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, ammoniakemission og beregning af N- og P indhold i gødning.

Husdyrbruget skal desuden udarbejde et miljøledelsessystem, et oplæringsmateriale til ansatte samt en plan for kontrol, reparation og vedligehold.

Da der er tale om et eksisterende husdyrbrug, hvor der i forhold til den nuværende drift ikke sker udvidelse, ændringer eller gennemgribende renoveringer, overholdes BAT uden brug af miljøteknologi.

Forurenings- og genebegrænsende tiltag

Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, hvor der er instrukser for, hvad man skal foretages sig i forbindelse med uheld med olie, kemikalier og gylle eller brand. Beredskabsplanen indeholder relevante kontaktoplysninger samt oversigtskort over husdyrbruget med angivelse af relevante oplag, flugtveje, slukningsmateriel mv.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Der er overvejet, om der kan etableres andre lugtreducerende teknologier end ugentlig udslusning af gylle, som fx gyllekøling eller luftrenningsanlæg. Disse teknologier er fravalgt af praktiske og økonomiske årsager.

0-alternativet er, at husdyrbruget drives videre efter vilkårene fastsat i den reviderede miljøgodkendelse fra 2012, som kommunen så skal foretage en fornyet revurdering af.

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af affald vil blive bortskaffet i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

11. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition og eventuelle gener i forbindelse med støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr og transport. Endvidere beskrives forbrug af naturressourcer og affaldsproduktion.

Hvor det er relevant efterfølges emnerne af en vurdering af det ansørgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

11.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)

Det eksisterende bygningsæt ligger forholdsvis samlet, dog ligger den ene gyllebeholder knap 1 km nordøst for de øvrige bygninger mv. Bygninger og gyllebeholdere ses af kortudsnittene i figur 1 og 2 samt bilag 1.

Figur 2: Husdyrbrugets stalde og opbevaringsanlæg i forbindelse med stuehuset

Figur 2: Husdyrbrugets stalde og opbevaringsanlæg inklusiv gyllebeholderen i det åbne land

11.1.1 Produktionsarealer

Det følger af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden. Produktionsarealerne har været uændrede de seneste 8 år, hvorfor produktionsarealerne er ens i alle tre drifter, dog var der for 8 år siden smågrise i smågrise-stalden.

Produktionsarealerne er beregnet ud fra oplysninger fra ansøger om stimål samt mål på foderautomater. Se bilag 4.

Produktionsarealerne i 8-års drift fremgår af tabel 1 og produktionsarealerne i nudrift og ansøgt drift fremgår af tabel 2.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Smågrise-stald	676	Mekanisk ventilation	6 m	(#438725) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	519
Slagtesvine-stald	420	Mekanisk ventilation	6 m	(#438727) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	351
Slagtesvine-stald fra 2000	1216	Mekanisk ventilation	6 m	(#438729) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	972
Slagtesvine-stald fra 2004	994	Mekanisk ventilation	6 m	(#438731) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	826
Sygestald	110	Mekanisk ventilation	6 m	(#438735) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	100
Sum						2768

Tabel 2: Stalde, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i 8 års drift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Smågrise-stald	676	Mekanisk ventilation	6 m	(#438726) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	519
Slagtesvine-stald	420	Mekanisk ventilation	6 m	(#440206) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	351
Slagtesvine-stald fra 2000	1216	Mekanisk ventilation	6 m	(#440208) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	972
Slagtesvine-stald fra 2004	994	Mekanisk ventilation	6 m	(#438732) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	826
Sygestald	110	Mekanisk ventilation	6 m	(#438736) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	100
Sum						2768

Tabel 2: Stalde, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i nudrift og ansøgt drift

Smågrisestald er opdelt i 4 sektioner, Slagtesvinestald er opdelt i 2 sektioner, Slagtesvinestald fra 2000 er opdelt i 4 sektioner og Slagtesvinestald fra 2004 er opdelt i 3 sektioner og Sygestald er en sektion. Da sektionerne i de enkelte stalde er stort set ens indrettet inden for den enkelte stald, er staldene indtegnet samlet i stedet for opdelt på sektioner, da dette letter beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk. Da der endvidere ikke sker ændringer af produktionsarealerne, får den manglende opdeling ingen betydning for konklusionen af beregningerne.

Udleveringsgangen nord for stalden fra 2000 og 2004 benyttes ikke til produktionsarealer, hvorfor denne ikke er indtegnet.

11.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbruget har to gyllebeholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning (se tabel 3). Gyllebeholderne er opført i årene 1998 og 2007 og indgår dermed i alle tre drifter. Ingen af gyllebeholderne er på nuværende tidspunkt teltoverdækkede. Da det er muligt, at gyllebeholderne på et tidspunkt vil blive teltoverdækkede, ønskes mulighed for at kunne opsætte teltoverdækninger.

Opbevaringslagre				
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension Areal [m ²]
Ansøgt drift				
Gyllebeholder på 3.500 m ³	Flydende			796
Gyllebeholder på 3.500 m ³ i det åbne land	Flydende			747
Nudrift				
Gyllebeholder på 3.500 m ³	Flydende			796
Gyllebeholder på 3.500 m ³ i det åbne land	Flydende			747
8 års drift				
Gyllebeholder på 3.500 m ³	Flydende			796
Gyllebeholder på 3.500 m ³ i det åbne land	Flydende			747

Tabel 3: Opbevaringsanlæg, lagertype og areal i m²

Alle stalde er med træk og slip-system. Fremadrettet vil der blive trukket propper og udsluset gylle en gang om ugen på en hverdag i alle stalde. Kravet er at alle stalde med drænet gulv og spalter (Slagtesvinestald fra 2000 og Slagtesvinestald fra 2004) skal udsluses ugentligt, men i praksis vil der blive udsluset ugentligt fra alle stalde. Gyllen i gyllebeholdere omrøres kun forud for flytning eller udbringning.

Der er endnu ikke færdigetableret en ny gylleledning fra gyllebeholderen ved staldanlægget til gyllebeholderen ved Valsbæk. Ind til denne er færdigetableret flyttes gylle med lastbil. Det er forpagter af markerne, der står for denne del. Gyllen flyttes løbende.

Det er forpagter af arealer, der står for udbringningen af husdyrgødningen.

Den eksisterende rampe nord for Slagtesvinestald er for smal. Rampen vil blive ændret, så den bliver bredere, så den kommer til at passe til bredden af lastbilerne, der transporterer dyr (ca. 2,5 m i bredden).

Med en forventet fremtidig maksimal produktion på op til maks. 15.500 slagtesvin 30-120 kg er den årlige gylleproduktion, vaskevand samt regnvand fra ud- og indleveringsrampe og vaskeplads på ca. 9.832 m³ (beregnet ud fra normalt). Ved fuld produktion af 15.500 slagtesvin 30-120 kg er der behov for en opbevaringsaftale på 400 m³, når der udsluses gylle ugentligt, idet kanalkapacitet så ikke kan indgå som opbevaringskapacitet. Ved fx maks. 15.200 slagtesvin 30-117,5 kg er der tilstrækkelig opbevaringskapacitet i husdyrbrugets 2 gyllebeholdere.

Der er indsendt kapacitetsberegning til kommunen, der viser, hvordan opbevaringskapaciteten overholdes.

11.1.3 Drift af anlægget

Det er ejer og en ansat, der står for driften af staldene og foderanlægget på husdyrbruget. Da markerne er bortforpagtede sker der ingen markdrift med udgangspunkt i husdyrbruget. Kornsiloeerne benyttes til indkøbt korn, som benyttes til foder. Driften af anlægget er beskrevet i de følgende afsnit i denne rapport, men derudover kan der nævnes at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- Der registreres dyr i CHR
- Der registreres antal dyr bortskaffet til DAKA og dyr sendt til slagting (svineflyttedatabasen)

- Der føres E-kontrol
- Der er gyllebeholderkontrol af gyllebeholderne via beholderkontrolordningen
- Der føres logbog over flydelag på gyllebeholderne
- Før pumpning af gylle fra forbeholder bliver det tjekket, om der er plads til mere gylle i gyllebeholdere
- Gyllepumpning til gyllevogn/lastbil sker med automatisk afbrydning ved fuld tank samt returløbsrør (forpagters maskinstation)
- Der føres journal over medicinforbrug
- Der gennemføres kontrol af elinstallationerne af autoriseret el-installatør hvert 5. år
- Pulverslukkere tjekkes og/eller udskiftes efter behov
- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres i regnskabet
- Der udarbejdes mark- og gødningsplaner (forpagter)
- Der føres ikke sprøjtejournale (forpagter driver markerne økologisk)

11.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a)

Ansøgningen omhandler en miljøgodkendelse efter de nugældende regler til fri produktion i de eksisterende lovligt etablerede stalde. Ansøgningen er samtidig en anmeldelse af en fodersilo opsat i 2019. Siloen er en gråhvid 100 m³ glasfiber Tunetank på ca. 11 m i højden. Siloen er opsat på betonfundament. Betonfundamentet er etableret oven på et eksisterende betonareal. Der er ikke planlagt nedrivning/fjernelse af eksisterende bygninger eller anlæg, og der sker ingen godkendelsespligtige ændringer af stalde eller anlæg.

Såfremt der senere ønskes etableret teltoverdækninger på gyllebeholderne forventes disse etableret i grå pvc-duge med ca. 20 graders hældning og telktop i maks. 8,5 meters højde over terræn.

Placeringer af stalde og anlæg mv. fremgår af oversigtskortet i bilag 1.

11.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

Ansøger har desuden slagtesvinehold i lejet stald på Hyrupvej 20, 6541 Bevtøft, hvor der er slagtesvin.

Markerne tilhørende ejendommen Glaservej 1 er bortforpagtede.

11.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4)

11.4.1 Landskab

Husdyrbruget ligger godt ca. 750 m nord for Bevtøft by i Haderslev Kommune. Husdyrbruget ligger i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder.

Husdyrbruget ligger på en hedeslette nord for Gels Å. Bygningssettet på Glaservej 1 ligger i et forholdsvist fladt område. Staldanlægget er delvist afskærmet af beplantninger ved bygningssettet levende hegn langs markerne. Pga. det flade landskab, beplantningen og de forholdsvis lave bygninger på husdyrbruget er husdyrbruget kun synligt på en kortere strækning på Hjartbrovej. De højeste anlæg på husdyrbruget er kornsiloerne, der er ca. 15 m høje.

Ved gyllebeholderen i det åbne land knap 1 km nordøst for staldanlægget er der beplantet rundt på den parcel på ca. 0,9 ha, hvor gyllebeholderen er placeret i den nordlige del. Beplantningen har været en del år om at komme i

god vækst, men er nu på vej op. I skel mod nord er tjernehegnet skåret ned for at foryngre hegnet, og det skyder allerede godt igen.

Ifølge kortmaterialet på Plandata¹⁹ ligger husdyrbruget inden for udpegningen Særlig værdifuldt landbrugsområde men uden for udpegningerne Kulturhistoriske bevaringsværdier, Større sammenhængende landskaber, Bevaringsværdige landskaber, Specifik geologisk bevaringsværdi samt Kystnærhedszonen. Husdyrbruget ligger dog lige på kanten et område udpeget med Kulturhistoriske bevaringsværdier, som må være kirkeomgivelser i forbindelse med Bedsted Kirke.

Ifølge Haderslev Kommunes retningslinjer i Kommuneplan 2017 gælder følgende retningslinjer for Særlig værdifuldt landbrugsområde og Kirkelandskaber:

Særligt værdifulde landbrugsområder

I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder, skal landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt.

Kulturhistoriske værdier, Kirkeomgivelser

Inden for kirkeomgivelserne må der kun planlægges for og udføres aktiviteter inden for byggeri, anlæg, råstofgravning m.v., hvis der tages hensyn til kirkernes landskabelige beliggenhed, samspil med det nære bebyggelsesmiljø eller udsigten til og fra kirken, og det kan godtgøres, at de beskyttelsesmæssige og bevaringsmæssige interesser ikke tilsidesættes.

Bygningerne på husdyrbruget er opført i hvide, røde, grå, gule og blå farver i mursten, stålplader og elementer med tage i grå og røde farver (eternit, blik og tegl). De mindre udendørs siloer er gråhvide glasfibersiloer og de to store kornsiloer er ufarvede gastætte stålsiloer. Gyllebeholderne er etableret i betonelementer. Som beskrevet vil eventuelle teltoverdækninger blive etableret i lys grå pvc-dug.

De højeste anlæg på husdyrbruget er de to kornsiloer på ca. 15 m i højden.

Vurdering af landskab

I forhold til udpegningen Særligt værdifulde landbrugsområder må husdyrproduktion betragtes som jordbrugsformål. Da husdyrbruget ikke ligger inden for landskabelige udpegninger og den nye fodersilo er opstillet i tilknytning til det eksisterende byggeri og ikke overstiger højden på de to store gastætte siloer, vurderes opsætningen af siloen ikke at kunne påvirke landskabet negativt. Siloen er desuden opsat uden for udpegningen for Kirkeomgivelser til Bevtoft Kirke. Husdyrbruget vil fortsat ligge delvis afskærmet af den eksisterende beplantning og områdets levende hegn, hvorfor påvirkningen af landskabet fortsat vil være begrænset.

11.4.2 Kulturarv

Ifølge Slots- og Kulturarvsstyrelsens hjemmeside er der i omegnen af husdyrbruget fundet en række fortidsminder. På kortudsnittet herunder angiver de blå markeringer ikke-fredede fund. Der er ingen fortidsminder i nærheden af husdyrbruget, der afkaster fortidsmindebeskyttelseslinjer.

---

¹⁹ <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>

FUND OG FORTIDSMINDER

MINISTERIET
SLOTS- OG KULTURSTYRELSEN

[FORSIDE](#)
[SØG PÅ KORT](#)
[SØGNING](#)
[DOWNLOAD](#)
[HJÆLP OG INFO](#)

[Signaturforklaring](#) |
 [Adressesøgning](#) |
 [Udskriv kort](#) |
 [Vis på liste](#)

Luftfoto © Leica Geosystems Technology A/S
Kort © Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering /

[Kontakt](#) |
 [Teknik og tilgængelighed](#) |
 [Privatlivspolitik](#) |
 [Regler for brug](#)

Slots- og Kulturstyrelsen - H.C. Andersens Boulevard 2, 1553 København V

Figur 3: Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til fund og fortidsminder

De ikke-fredede fund nordvest for husdyrbruget er en række rundhøje fra oldtiden.

Vurdering af kulturarv

Da der ikke skal ske bygningsmæssige udvidelser eller ændringer, skal der ikke ske jordarbejde, og der er derfor ingen risiko for at påvirke kulturarv. Der er ikke sket gravearbejde i forbindelse med opsætningen af den nye fodersilo. Som beskrevet ligger husdyrbruget lige uden for udpegningen for kirkeomgivelser i forbindelse med Bevtøft Kirke.

11.4.3 Materielle goder

Begrebet materielle goder er et begreb, der ikke benyttes i det daglige sprog. Med materielle goder menes materielle ting og ejendom. Ud fra denne betragtning skal der redegøres for, om ting og ejendomme kan blive væsentligt påvirket af husdyrbruget og dets udvidelse. Som beskrevet i det efterfølgende punkt, overholdes stort set alle afstandskrav, idet der ikke sker ændringer af produktionsarealernes størrelser eller dyretyper.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i flere sager afgjort, at værditab som følge af godkendelse af husdyrbrug efter nævnets opfattelse ikke er et hensyn, der skal indgå i vurderingen af en ansøgning efter Husdyrbrugloven.

Vurdering af materielle goder

Med ca. 180 m fra nærmeste bygning/anlæg på husdyrbruget til nærmeste nabobeboelse, og overholdelse af lugtgeneafstande til nabobeboelse (se punkt 3.7), vurderes husdyrbruget ikke at kunne påvirke naboers materielle ting og ejendomme væsentligt. Forholdet til kulturarven er beskrevet og vurderet under punkt 3.4.2.

11.4.4 Afstandskrav

Husdyrbruglovens § 6 og § 8 fastsætter krav til minimumafstande fra husdyrbruget til omgivelserne. Afstandskravene jf. Husdyrbruglovens § 6 overholdes, idet husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

I tabellen herunder er afstande jf. Husdyrlovens § 8 vist:

Nærmeste vandløb (gyllebeholder) - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	966
Staldbygning	Slagtesvinestald	947
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³ i det åbne land	65

Nærmeste naboskel (stald) - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	244
Staldbygning	Slagtesvinestald fra 2004	136
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³	414

Nærmeste naboskel (gyllebeholder) - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	1055
Staldbygning	Slagtesvinestald	1037
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³ i det åbne land	11

Tabel 4: Afstande jf. Husdyrlovens § 8 stk. 1.

Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed? - Levnedsmiddelvirksomhed		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	891
Staldbygning	Smågrisestald	828
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³	850

Nærmeste nabobeboelse - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	296
Staldbygning	Slagtesvinestald fra 2004	188
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³	464

Nærmeste aktive boring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	23
Staldbygning	Slagtesvinestald fra 2000	2
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³	193

Nærmeste aktive vandværksboring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	5176
Staldbygning	Slagtesvinestald	5166
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³ i det åbne land	4163

Nærmeste vej (stalde, vejskel til Hjartbrovej) - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	244
Staldbygning	Slagtesvinestald fra 2004	136
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³	414

Nærmeste vej (gyllebeholder, vejskel til Glaservej) - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	1012
Staldbygning	Slagtesvinestald	995
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³ i det åbne land	19

Stuehus - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	91
Staldbygning	Smågrisestald	43
Gødningslager	Gyllebeholder på 3.500 m ³	136

Tabel 4: Afstande jf. Husdyrlovens § 8 stk. 1 - fortsat.

Husdyrgodkendelse.dk måler fra den/det stald/gødningslager, der ligger tættest på de udpegede punkter. Punkterne er udpeget, så de ligger tættest muligt på de eksisterende stalde og gyllebeholdere.

Afstandskravene til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej, og beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning er på 50 m.

På kortudsnittene herunder er vist nærmeste vandløb, sø, naboskel, nabobeboelse, ikke almene vandforsyningsboring (egen boring), offentlig vej og stuehus. Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed og vandværksboring ligger så langt væk, at de nærmeste øvrige punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnittet, hvis der zoomes så langt ud, så de alle er med på kortudsnittet.

Figur 4: Kortudsnit over afstande

Som det fremgår er afstanden fra gyllebeholderen i det åbne land på 11 m til naboskel og afstanden fra Slatgesvinestald fra 2000 er på 2 m til egen boring. Da der ikke sker ændringer, skal der ikke ansøges eller meddeles nye dispensationer. Ansøger er medejer af arealet nord for gyllebeholderen, der tilhører en bygningsløs ejendom (Glaservej 0 med ejendomsnummer 21873).

11.4.5 Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.

Gyllebeholderen i det åbne land og Slatgesvinestald fra 2004 ligger helt eller delvist inden for skovbeskyttelseslinjen.

Vurdering af afstandskrav og andre beskyttelseslinjer (3.4.4 og 3.4.5)

Da der ikke bygges nyt eller sker ændringer inden for nogle af beskyttelseslinjerne, er der ikke behov for at foretage en vurdering af afstandskrav eller beskyttelseslinjer.

11.4.6 Jordarealer og jordbund

Alle stalde, kanaler, gyllerør, forbeholder og gyllebeholdere er udført i tætte og stabile materialer.

Der er ikke registreret jordforureninger på husdyrbruget. Husdyrbruget ligger uden for kortlagte råstofgraveområder (råstofplan 2020). Der er ikke anvendt slagter på husdyrbruget. Jordbundstypen i området er angivet som grovsandet jord. Hvor gyllebeholderen i det åbne land ligger, er jordbundstypen dog angivet til at være humusjord.

Vurdering

Da stalde, kanaler, gyllerør, forbeholder og gyllebeholdere er i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer eller jordbund.

11.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og guldtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre fremgår af tabel 5. Den totale ammoniakemission fra husdyrbruget er i nudrift og ansøgt drift på 6.545,4 kg NH₃-N/år, mens den er på 5.849,9 kg NH₃-N/år i 8 års drift. Dette skyldes, at der for 8 år siden var smågrise i Smågrisestald. Smågrisene er i 2015 anmeldt ændret til slagtesvin samtidigt med, at der blev ændret i vægtgrænserne for slagtesvinene.

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	5928,4	617,0	6545,4
Nudrift	5928,4	617,0	6545,4
8 års-drift	5232,9	617,0	5849,9

Tabel 5: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kategoriserer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer, som fremgår af tabel 6.

Naturområder i nærheden af husdyrbruget er udpeget og fremgår af figur 5 og 6 og beregningerne af ammoniak til disse områder fremgår af tabel 7.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL ²⁰ (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. totaldeposition (stald og lager) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden ¹⁾ : 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år

²⁰ Naturbeskyttelsesloven, Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 1986 af 27/10/2021

	<p>gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller</p> <p>3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.</p>	
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniak-følsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
<p>* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1.000 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m</p>		

Tabel 6: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak til natur

Figur 5: Husdyrbrugets placering i forhold til de nærmeste naturområder

Figur 6: Husdyrbrugets placering i forhold til alle udpegede naturområder

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Nærmeste kategori 3 skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2
Eng mod syd - OBS: ikke kategori 3 natur!	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2
Mose mod nord	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,9
Overdrev mod nordøst	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Nærmeste punkt i Natura 2000 område	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Overdrev mod syd i Bevtoft	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Sø mod nord - OBS: ikke kategori 3 natur!	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,6

Tabel 7: Total og merdeposition af ammoniak til udpegede naturområder

Alle punkter er sat i den afstand og retning, der giver den største totaldeposition.

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde er et rigkær i Natura 2000 habitatområdet Pamhule Skov og Stevning Dam, som ligger ca. 9 km nordøst for husdyrbruget.

Da der er mere end 4 km til nærmeste kategori 1 natur, er der ikke brugt tid på at vurdere, om der er andre husdyrbrug der påvirker kategori 1 naturen, idet Husdyrgodkendelse.dk altid beregner en deposition til punkter længere væk end 4 km til 0,0 kg N/ha/år. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav på 0,2-0,7 kg N/ha/år til kategori 1 natur er således overholdt.

Kategori 2 natur

Det nærmeste kategori 2 naturareal er jf. Husdyrgodkendelse.dk et overdrev ca. 5 km nordøst for husdyrbruget. Da der er mere end 4 km til overdrevet beregner Husdyrgodkendelse.dk 0,0 kg N/ha/år i totaldeposition. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav til kategori 2 natur på maksimalt 1,0 kg N/ha/år overholdes således.

Kategori 3 natur og § 3 områder

De nærmeste kategori 3 naturområder er en mose ca. 450 m nord for husdyrbruget samt et overdrev godt 800 m syd for husdyrbruget. Der er desuden udpeget ammoniakfølsom skov ca. 1,3 km sydvest for husdyrbruget.

Ud over de ovenfor beskrevne naturpunkter er der desuden foretaget depositionsregninger til de nærmeste § 3 registrerede naturområder, som er en sø inde i mosen mod nord samt et engareal ved Gels Å syd for husdyrbruget.

Som det fremgår af beregningerne, så er det eneste naturområde, der modtager en merbelastning mosen mod nord. Pga. ændringen i Smågrisestald fra smågrise til slagtesvineproduktion kommer der en merbelastning på 0,1 kg N/ha/år til mosen.

Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er maksimalt 1 kg N/ha/år i merdeposition.

Der er ikke udspecificeret tålegrænser for alle naturtyper. DCE under Aarhus Universitet har fastsat empirisk baserede tålegrænser for forskellige naturtyper (se tabel 8 herunder).

Tabel 2. Empirisk baserede tålegrænser for naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper samt for klit, løv- og nåleskov baseret på de seneste anbefalinger fra UNECE, 2011.		
Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	10-25	¹ sure overdrev 10-15, kalkholdige overdrev 15-25
Klit	8-20	grå klit og grønsværklit 8-15, øvrig klit 10-20
Hede	10-20	der kan være klit kortlagt som § 3 hede
Fersk eng	15-25	^{1,2}
Strandeng	30-40	^{1,2}
Mose (og kær)	5-30	højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-30
Løvskov	10-20	Skovbevoksede tørvemoser 10-15
Nåleskov	10-20	

¹ Bør ikke anvendes for arealer med kulturgræsland / hvor den væsentligste påvirkning er en hidtil lovlig landbrugsmæssig. Dette vil primært gælde engarealer og bør ses over en længere tidsperiode. Intervallet dækker således som udgangspunkt 'naturenge'. Se også note 2.

² Den atmosfæriske afsætning skal ses i sammenhæng med andre tilførsler, fx med overfladenær afstrømning.

Tabel 8: Tålegrænser for terrestriske naturtyper²¹.

Ifølge klagenævnets praksis skal der ved vurderingen benyttes et 3-års gennemsnittet for ammoniakdepositionen. Gennemsnittet af ammoniakdepositionen for 2017-2019 er for det 5,6 km x 5,6 km grid som husdyrbruget ligger i på 16,121 N/ha/år ((16,886+14,495+16,983)/3). Husdyrbruget ligger i koordinat 513;6118 (xutm;yutm). Tallene stammer fra regneark modtaget fra Aarhus Universitet. Siden indsendelsen af ansøgningen kan samlet ammoniakdepositionen for 2018-2020 aflæses via Danmarks Miljøportal. Ammoniakdepositionen er her angivet til 15,2 kg N/ha/år i gennemsnit.

Som beskrevet er mosen mod nord den eneste, der modtager en merbelastning og kun i forhold til 8 års driften. Mosen er i Danmarks Naturdata²² angivet som mose og kær.

Vurdering af ammoniakdeposition til naturområder

Da Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til total- og merdeposition af ammoniak til kategori 1, 2 og 3 natur overholdes, vurderes ammoniakdepositionen til de nærliggende naturområder ikke at kunne påvirke naturarealerne væsentligt negativt.

Mosen mod nord vil være påvirket af markdriften på de tilstødende arealer syd for mosen. Da mosen endvidere er af meget begrænset størrelse, og baggrundsbelastningen er forholdsvis høj, vurderes en merbelastning på 0,1 kg

²¹ http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taalegraenser.pdf

²² <https://naturdata.miljoportal.dk/>

N/ha/år ikke kunne medføre en tilstandsændring af mosen. Det vurderes derfor unødvendigt at foretage en konkret vurdering af mosens tålegrænseinterval.

11.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c)

Som vi læser Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, så er det den nærliggende biodiversitet, der kan forventes at blive berørt af projektet, der skal beskrives, herunder biodiversitetens relative rigdom, forekomst, kvalitet og regenereringskapacitet i området og dets undergrund.

FN definerer biodiversitet som: "*Mangfoldigheden af levende organismer i alle miljøer, både på land og i vand, samt de økologiske samspil, som organismene indgår i. Biodiversitet omfatter såvel variationen indenfor og mellem arterne som mangfoldigheden af økosystemer.*" Med andre ord er biodiversitet alt liv på jordkloden, herunder dyr, planter, svampe, bakterier og andet levende både på land og i vand.

Et traditionelt husdyrbrug, vil kunne påvirke biodiversiteten med ammoniak, der udledes gennem luften, udslip af forurenende stoffer i form af næringsstoffer eller kemikalier, afdrift eller afstrømning af bekæmpelsesmidler anvendt i marken eller ved direkte fysisk påvirkning, fx hvis der fjernes natur, leve-, yngle- eller opholdssteder.

Påvirkningen med ammoniak på naturtyper er beskrevet i det foregående punkt. I et efterfølgende afsnit under dette punkt beskrives bilag IV-arter og eventuel påvirkning heraf.

Gyllebeholderen i det åbne land ligger lige uden for et område udpeget som økologisk forbindelse og helt uden for områder med naturbeskyttelsesinteresser eller potentielle naturbeskyttelsesinteresser.

I Kommuneplan 2017 står følgende i retningslinjen om økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser:

Økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser

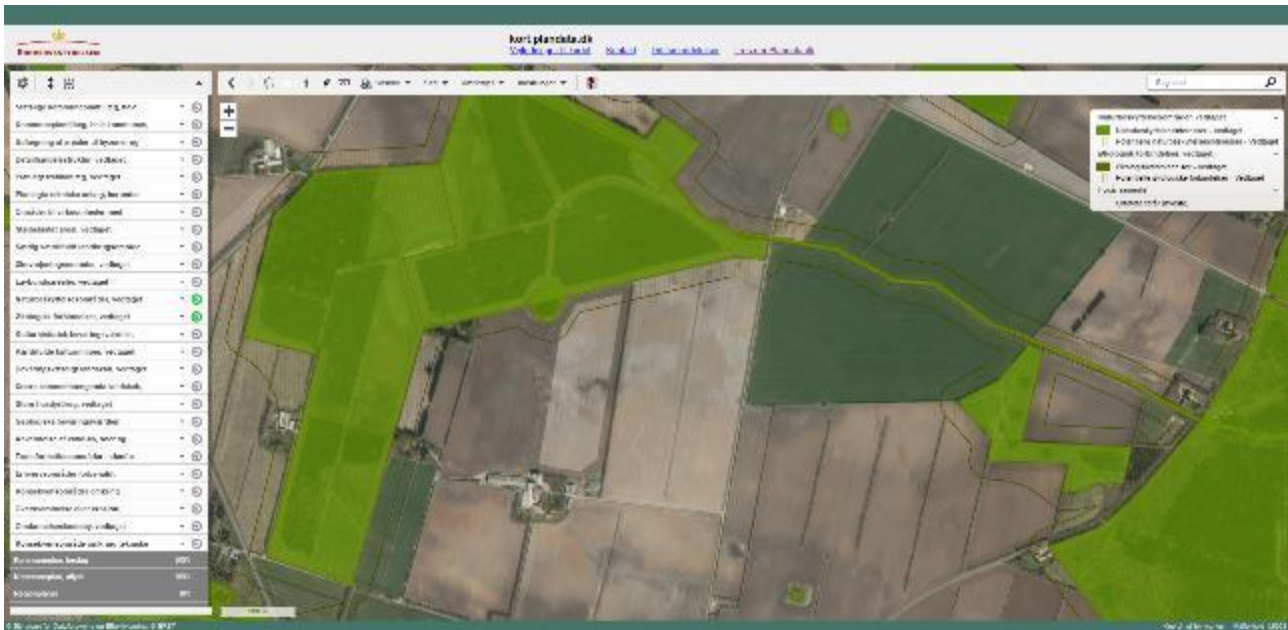
I de økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser skal dyr og planters naturlige bevægelsesveje styrkes. Her må ændringer i arealanvendelsen, bl.a. etablering af nye, større anlæg, ikke i væsentlig grad forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder.

Ved byggeri, anlæg eller ombygning af veje, jernbaner eller lignende, der vil afskære en økologisk forbindelse, skal der stilles krav om tiltag, der sikrer hensynet til en mere sammenhængende natur, eller der skal etableres faunapassager, hvor der er behov for det. *

Økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser inden for byzone skal styrke byernes rekreative og naturlige miljøer og indgå og friholdes som rekreative forbindelser ud til det omkringliggende åbne land.

* I Billund og Haderslev Kommuner er bebyggelse, der er erhvervsmæssigt nødvendig for driften af landbrugsejendommen undtaget.

Udpegningen af økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser fremgår af nedenstående kortudsnit.

Figur 7: Kort over økologiske forbindelser mv. fra Plandata.dk

Bilag IV-arter mv.

Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV²³ fremgår udbredelsen af forskellige arter i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter²⁴. Af rapporterne fremgår, at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget.

Dansk navn:	Videnskabeligt artsnavn:
Vandflagermus	<i>Myotis daubentonii</i>
Sydflagermus	<i>Eptesicus serotinus</i>
Markfirben	<i>Lacerta agilis</i>
Stor vandsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Løgfør	<i>Pelobates fuscus</i>
Spidssnudet frø	<i>Rana arvalis</i>

Tabel 9: Liste over bilag IV-arter

Ifølge kortene på Danmarks Miljøportal over registrerede bilag IV-arter, er der registreret bilag IV-arten odder inden for 1.000 m fra husdyrbruget. Registreringen er sket ved Gelså ca. 1 km sydvest for staldanlægget.

²³ Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>

²⁴ AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www2.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>

Figur 8: Kort over registreringer af bilag IV-arter.

Gamle bygninger og træer *kan* fungere som dagskjul og overvintringssteder for flagermus.

Flere af området søer og vådområder *kan* være yngle- og levesteder for padder.

Som beskrevet sker der ingen nyetableringer eller ændringer, og der er ingen planer om at nedrive bygninger.

Samlet vurdering

Den generelle vurdering er, at en merdeposition på 1,0 kg N/ha/år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt § 3 beskyttet naturareal. Ammoniak er så vidt vides ikke direkte skadelig for bilag IV-arter eller for andre arter. Den største effekt af ammoniakdepositionen vil være risiko for tilgroning af lysåbne naturarealer.

Selv om gyllebeholderen i det åbne land ligger på kanten af et område udpeget som økologisk forbindelse, kan dyre- og plantelivet spredes som hidtil.

Da der kun kommer en merdeposition af ammoniak i forhold til 8 års drift på 0,1 kg N/ha/år til et enkelt naturareal, og der ikke fjernes ældre beplantninger, stenbunker, jorddiger eller gamle bygninger, som vurderes at kunne være mulige opholdssteder for bilag IV-arter, vurderes det, at husdyrbruget ikke kan påvirke bilag IV-arters eller andre arters yngle- eller levesteder negativt. Pga. afstanden til Gelså vurderes husdyrbruget heller ikke at kunne have en negativ påvirkning på oddere i forbindelse med Gelså.

Når de generelle udbringningsregler for husdyrgødning, samt anvendelse af bekæmpelsesmidler overholdes, vurderes der ikke at kunne ske væsentlig påvirkning af biodiversiteten ved markdriften, der som beskrevet varetages af forpagter.

11.7 Lugtmission (B6, B4, E1b, E1c)

Husdyrbruget ligger tæt på Bevtoft by, hvorfor husdyrbruget ikke ville kunne få tilladelse til den nuværende placering, hvis husdyrbruget skulle etableres i dag. Kommunen har dog mulighed for at meddele miljøgodkendelse til husdyrbrug, der minimum kan overholde 50 % af den geneafstand et tilsvarende nyt husdyrbrug skal overholde efter nugældende regler. Denne regel kaldes undtagelsesreglen for lugt. For at reducere lugtmissionen vil der fremadrettet blive foretaget ugentlig udslusning af gylle fra alle staldene. Virkemidlet ugentlig udslusning af gylle er kun godkendt til stalde med fulddrænede gulve, hvor virkemidlet nedsætter lugtmissionen med 20 %. Af praktiske årsager vil udslusningen ske ugentlig for alle stalde.

Forud for indsendelsen af miljøgodkendelsesansøgningen har der været fremsendt en forespørgsel til kommunen sammen med beregninger for lugtmissionen fra husdyrbruget. Beregningerne viser, at der med ugentlig udslusning kan overholde 99 % af den korrigerede lugtgeneafstande. Hvis ikke der foretages ugentlig udslusning kan kun 87 % af lugtgeneafstanden til punktet i byzonen overholdes.

Kommunen har meddelt, at de ser positivt på en ansøgning under undtagelsesreglen for lugt.

De nærmeste lugtberegningsspunkter er udpeget i skema 228464 i Husdyrgodkendelse.dk og ses i figur 9.

Nærmeste enkelt beboelse uden landbrugspligt er Hjartbrovej 17. Nærmeste samlede bebyggelse udløses af Hjartbrovej 3 og 5. Nærmeste byzone er byzoneafgrænsningen til Bedsted. Der er udpeget i alt 3 punkter i grænsen til byzonen.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i forhold til lugt til hverken enkelt beboelse, samlet bebyggelse eller byzone, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for henholdsvis 100 m fra nærmeste enkelt bolig eller 300 m fra den nærmeste samlede bebyggelse eller byzone/sommerhusområde.

De beregnede lugtgeneafstande fremgår af tabel 10. Det ses, at geneafstandene til enkelt beboelser og samlet bebyggelse kan overholdes fuldt ud, mens geneafstanden til et af de 3 udpegede punkter ved byzonen kan overholdes under undtagelsesreglen for lugt.

Det fremgår, at 99 % af lugtgeneafstanden til det ene punkt i byzonen kan overholdes i forhold til den korrigerede geneafstand samt at 94 % af lugtgeneafstanden til det ene punkt i byzonen kan overholdes i forhold til den ukorrigerede geneafstand.

Der sker korrigering af geneafstanden som følge af, at husdyrbruget på Glaservej ligger nord for alle de udpegede punkter (inden for intervallet 300° til 60°). Dette betyder at geneafstanden reduceres med % 5 i forhold til byzonen, 10 % i forhold til samlet bebyggelse og 20 % i forhold til enkelt beboelse.

Figur 9: Nærmeste nabo, samlede bebyggelse og byzone

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Hjartbrovej 17	0	NY	322,6	258,1	470,4	Ja
 Hjartbrovej 3	0	NY	639,1	575,2	860,8	Ja
 Hjartbrovej 5	0	NY	639,1	575,2	857,4	Ja
 Bevtoft Ejerlav, Bevtoft	0	NY	828,2	786,8	778,9	Nej
 Bevtoft Ejerlav, Bevtoft	0	NY	828,2	786,8	847	Ja
 Bevtoft Ejerlav, Bevtoft	0	NY	828,2	786,8	839,2	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

Gul: Genekriterie er ikke overholdt, men der kan søges om dispensation jf. § 33 ("50 % reglen").

Konsekvenszone: 833 m

Tabel 10: Beregning af lugtgeneafstande til nærmeste naboer, samlet bebyggelse og byzoner

Geneniveauerne for lugt beregnes efter Miljøstyrelsens lugtmodel i odour units (OU_E) og efter FMK-modellen i lugtenheder (LE). Geneniveauerne må maksimalt være 5 OU_E pr. m³ og 1 LE pr. m³ til områder, der ifølge kommuneplanens rammedel er udlagt til eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde, 7 OU_E pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende samt 15 OU_E pr. m³ og 10 LE pr. m³ til enkelt beboelser uden landbrugspligt.

Som beskrevet er ansøgningen om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Glaservej 1 omfattet af undtagelsesreglen for lugt, hvor kommunen har mulighed for at meddele miljøgodkendelse til husdyrbrug, der ikke kan overholde lugtgeneafstandene. Jf. § 33 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kan en lugtgeneafstand fraviges, hvis følgende kriterier er opfyldt:

1. Den vægtede gennemsnitsafstand er mere end 50% af geneafstanden for alle kombinationer af staldafsnit på husdyrbruget.
2. Lugtemissionen i det enkelte staldafsnit ikke forøges medmindre
  - lugtemissionen samtidig reduceres tilsvarende eller mere i staldafsnit, der ligger nærmere det område, hvor lugtgeneafstande ikke kan overholdes, eller
  - afstanden fra det staldafsnit hvor lugten øges er mindst 200 % af den ukorrigerede lugtgeneafstand i forhold til det område, hvor lugtgeneafstande ikke kan overholdes beregnet på baggrund af alle staldafsnit på husdyrbruget

Lugtemissionen i de enkelte staldafsnit er uændrede eller mindre, hvorfor der kan ses bort fra punkt 2. Lugtemissionen fra staldene Slagtesvinestald fra 2000 og Slagtesvinestald fra 2004 med drænet gulv og spalter reduceres med 20 % som følge af, at der fremadrettet udsluses gylle en gang om ugen.

Husdyrgodkendelse.dk beregner udelukkende lugt fra stalde. Ud over lugt fra staldene, kan der være lugt fra gyllebeholdere. Fra gyllebeholderne kan der være lugtafgivelse i sær i forbindelse med omrøring og pumpning. Der vil også kunne forekomme lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på marker. Der er generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af gylle op til byzoneområder og

lokalplanlagte områder, hvor lokalplanen udlægger området til boligformål. Dette betyder, at der ikke må udbringes husdyrgødning inden for 200 m fra disse områder på lørdage, søndage og helligdage.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

Vurdering

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgeneafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstandene. Lugt fra fx gyllebeholdere indgår ikke i lugtberegningerne i Husdyrgodkendelse.dk. Det vurderes, at en afstand på 180 m fra nærmeste stald eller gyllebeholder til nærmeste nabo på Hjartbrovej 4 (ejendom med landbrugspligt) er tilstrækkelig til at undgå væsentlige lugtgener.

Da lugtreduktionen i forbindelse med det nuværende luftrensingsanlæg ikke kan dokumenteres, vurderes det rimeligt at tage luftrensingsanlægget ud af drift og dermed spare en masse strøm, mod at der samtidigt stilles vilkår om, at der fortages ugentlig udslusning af gylle.

11.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)

I de efterfølgende underpunkter beskrives potentielle gener fra støj, rystelser og vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter. Husdyrbruget på Glaservej 1 ligger generelt godt placeret i forhold til omkringboende. Der er som tidligere nævnt 180 m fra nærmeste stald til nabobeboelse (Hjartbrovej 4), og der er 75-100 m fra nærmeste benyttede kørevej på ejendommen til nærmeste nabobeboelse (Hjartbrovej 4 og Hjartbrovej 17).

Nærmeste større husdyrbrug er et blandet smågrise- og slagtesvinehold på Pionervej 8 knap 1,6 km vest for husdyrbruget på Glaservej 1.

Der forekommer ingen stråling fra husdyrbrug. Der vil være emission af varme fra dyrene og gødningen. Det er ikke fundet nødvendigt at kvantificere varmeemissionen.

11.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)

De største støjgener vil forekomme i forbindelse med ventilation, gylleomrøring og -pumpning, tipping af korn i korngrav i foderladen, indblæsning af træpiller i silo, mølleri og fodringsanlæg samt transport af dyr, foder og gylle mv. Se kort over støjkilder herunder.

Foderfremstillingen sker automatisk hele døgnet rundt.

Alle stationære pumper er støjsvage elektriske pumper. Gyllebeholderne tømmes vha. gyllevogn med indbygget pumpesystem, som er meget lidt støjende

Figur 10: Støjkilder (og udvendig belysning) Glaservej 1

Ventilationsanlæggene i slagtesvinestaldene fra 2000 og 2004 har fået udskiftet ventilationsanlæggene for ca. 10 år siden til nye støjsvage typer. De øvrige motorer er fra ca. 1998, men er ikke specielt støjende. Ventilationsanlæggene kører hele døgnet.

Transporter forbi naboer vil kunne høres, men adskiller sig ikke fra anden vejtransport.

Ansøger oplyser, at der aldrig er indkommet klager fra naboer over støj fra husdyrbruget.

Der sker ingen ændringer i støjklagerne fra husdyrbruget med det ansøgte.

Vurdering

Med husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste nabobeboelser, vurderes støj, herunder lavfrekvent støj, at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, samt at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes.

Vurdering af støj i forhold til transport er beskrevet under punkt 3.8.6.

Det vurderes, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes, og det forslås, at der fastsættes vilkår for støj i overensstemmelse med Miljøstyrelsens støjvejledninger.

11.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c)

Der kan eventuelt forekomme mindre rystelser i forbindelse med transport til og fra husdyrbruget og internt på husdyrbruget. Der sker ingen ændringer i de eksisterende kilder til rystelser og vibrationer fra husdyrbruget med det ansøgte. Kilder kan fx være ventilationsanlæg, foderanlæg, gyllepumper og diverse maskiner.

Vurdering

De typer stationære anlæg, der benyttes på traditionelle husdyrbrug, giver ikke anledning til rystelser og vibrationer, der kan mærkes, andet end hvis man opholder sig klods op ad anlæggene. De eneste rystelser, der eventuelt vil kunne opleves af omgivelserne, vil være, hvis beboelser ligger meget tæt på overkørsler, hvor der foregår trafik af gyllevogne, transport af foder og dyr mv. Der ligger ingen nabobeboelser i umiddelbar tilknytning til overkørslerne til husdyrbruget.

Se yderligere om transport under punkt 3.8.6.

Med afstanden til naboer fra stationære og mobile kilder på selve husdyrbruget, vurderes det, at rystelser og vibrationer fra husdyrbruget ikke vil kunne medføre væsentlige gener for omgivelserne.

11.8.3 Støv (B7, E1b)

Kørearealerne rundt omkring bygningerne og gyllebeholderne er primært grusbelagte. Støv vil primært forekomme ved transport på husdyrbrugets kørearealer samt i forbindelse med markdriften i meget tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejtet efter udkørsel af husdyrgødning mv., når der er behov for det.

Støv fra aftipning af foder er meget begrænset. Foder læsses af inde i foderladen, hvorfra det ledes til siloer. Korn og soja ledes til foderrummet via redlere, hvor males og blandes, og ledes ud i staldene gennem rørsystemer.

Der er overbrusningsanlæg i alle stalde til brug ved behov for køling af dyrene. Når disse benyttes, medvirker de også til at reducere støvemissioner fra staldene.

Der sker ingen ændringer i støvkilderne fra husdyrbruget i forbindelse med det ansøgte.

Vurdering

Det vurderes, at afstanden til nabobeboelser er så stor, at der ikke vil kunne forekomme støvgener fra kørslen på de grusbelagte kørearealer.

Det vurderes endvidere, at der ikke er problemer med støv i forbindelse med håndteringen af foderet, idet foder håndteres i foderladen og foderrummet og ledes ud i staldene gennem lukkede rørsystemer. Overbrusning i staldene medvirker endvidere til at binde eventuelt støv fra foder.

11.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c)

Udendørs belysning fremgår af figur 10. Der er opsat lysstandere ved betonpladsen ved kornsiloerne og brovægten samt en lampe på maskinhuset vest for gyllebeholderen ved staldanlægget. Der er desuden pyntebelysning i forbindelse med stuehuset og carporten. Der er bevægelsessensor i forbindelse med lysstanderne og lampen på maskinhuset.

Lyspåvirkning af omgivelserne fra belysning inde i staldene eller de øvrige driftsbygninger, vil kun kunne oplyse nærområdet. Som beskrevet under 3.4.1 er indsynet til husdyrbruget delvist afskærmet af levende hegn og andre beplantninger, og husdyrbruget ligger i et relativt fladt landskab.

Ud over lyspåvirkning fra udvendig og indvendig belysning vil der forekomme lyspåvirkning fra køretøjer. Lastbiler og traktorer med lys holder kortvarigt ved stalde, foderlade, siloerne og gylleholdere i forbindelse med af- og pålæsning.

Vurdering

Hverken lysudslip via vinduer eller udvendig belysning vurderes at kunne genere naboer eller vejtrafik, dels pga. kildernes lysstyrke og placering, beplantninger samt afstanden til nærmeste naboer og veje. Lyspåvirkningerne vurderes ligeledes ikke at kunne påvirke det landskabsopfattelsen væsentligt negativt.

11.8.5 Skadedyr (B7, E1b)

Ansøger oplever ikke problemer med skadedyr. Skadedyr og fluer bekæmpes efter gældende regler. Opbevaring af foder sker som beskrevet i siloer og der fejles op ved eventuelt spild, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter og mus m.v.).

Fluebekæmpelse er ind til videre sket ved indsættelse af rovfluelarver. Rottebekæmpelse sker via den kommunale ordning. Rotter bekæmpes med klapfælder og rottegift udlagt i kasser. Der er pt opsat ca. 6 fælder/kasser fordelt rundt på husdyrbruget. Der er desuden en del katte i forbindelse med husdyrbruget.

Vurdering

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr. Med effektiv rottebekæmpelse vil der være begrænset fare for menneskers sundhed, da overførsel af smitte med bakterier, vira og proto-zoer dermed begrænses mest muligt.

11.8.6 Transporter (B7, E1b)

Transporter sker både ad den vestlige indkørselsvej fra Hjartbrovej og ad den østlige indkørselsvej fra Glaservej afhængigt af hvor der transporteres fra/til og hvor på husdyrbruget, der skal leveres til/fra.

Når forpagter kører gylle ud, køres der så vidt muligt over så få dage som muligt, for at holde eventuelle gener begrænset til så kort en periode som muligt. Forpagter benytter maskinstation til udbringningen af gylle.

Så vidt muligt sker tunge transporter på hverdage og dagtimerne. Ansøger er dog ikke herre over, hvornår slagteriet afhenter slagtesvin og forpagter udbringer gylle.

Tunge transporter (ind og ud tælles som en transport)	Tilladt drift Antal/år	Ansøgt drift Antal/år
Indkørsel af korn og soja (lastbil, kapacitet ca. 37 ton eller traktor og vogn, ca. 20 ton)	ca. 123	ca. 145
Levering af smågrise (lastbil, kapacitet ca. 750 stk.)	ca. 26	ca. 26
Afhentning af slagtesvin (lastbil, kapacitet ca. 210 stk.)	ca. 67	ca. 74
Afhentning af døde dyr (lastbil)	ca. 52	ca. 52
Udkørsel og flytning af gylle (gyllevogn, kapacitet 25 ton, lastbil ca. 40 ton)	ca. 340	ca. 400
Levering af dieselolie (lastbil)	ca. 12	ca. 12
Træpiller (lastbil)	ca. 6	ca. 6

Tømning af erhvervsaffaldscontainer (lastbil)	ca. 26	ca. 26
Afhentning af dagrenovation (lastbil)	ca. 26	ca. 26
Maksimalt i alt	ca. 678	ca. 767

Table 11: Estimated number of transports

Gylletransporter er skønnet ud fra normtalsproduktion af gylle (normtal 2021). En del af transporterne sker direkte fra gyllebeholder til tilstødende arealer uden transport ad offentlig vej.

Vurdering

Transporterne stiger beregningsmæssigt med ca. 13 % som følge af udvidelsen fra 14.115 slagtesvin 30-114 kg til maks. 15.500 slagtesvin 30-120 kg. Stigningen i antallet af transporter på offentlig vej vurderes at være proportionalt med udvidelsens størrelse.

Som nævnt sker transporter både fra øst ad Hjartbrovej og fra vest ad Glaservej. Der er ingen nabobeboelser i umiddelbar nærhed af overkørslerne til Hjartbrovej eller Glaservej. Husdyrbruget vedligeholder den sydligste del af Hjartbrovej, der tilhører Hjartbrovej 4. Det vurderes således, at ingen naboer vil blive generet af opbremsninger i forbindelse med kørsler til og fra husdyrbruget, samt at transporterne ikke vil adskille sig fra øvrige tunge transporter på vejene med hensyn til støj, vibrationer, rystelser mv. Som udgangspunkt sker der udelukkende de nødvendige transporter.

Trafik på veje reguleres af færdselsreglerne (regulering af akseltryk, hastighedsbegrænsninger mv.). I forhold til husdyrbrug er der jf. Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis kun hjemmel i Husdyrbrugloven til at stille vilkår om brug af bestemte overkørsler eller tidspunkter for ind- og udkørsel. Med husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naboer, vurderes det ikke relevant at begrænse husdyrbrugets transporter.

Samlet set, vurderes transporter til og fra husdyrbruget ikke at kunne medføre væsentlige gener for naboer.

11.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)

11.9.1 Døde dyr (B8)

Døde dyr placeres nord for den vestlige ende af Slagtesvinestald fra 2004 på betonspalter og under kadaverkappe. DAKA afhenter efter behov. Dyr til afhentning tilmeldes via app på mobiltelefonen. Daka genanvender de døde dyr som råvarer i biodiesel og kød- og benmelsproduktion.

Vurdering

Pga. opsamlingspladsens placering kan ingen naboer eller forbipasserende bliver generet i forbindelse med opbevaring og afhentning af døde dyr. Opbevaringen af døde dyr vurderes derfor at være forsvarlig.

11.9.2 Affald (B8, F1d, F5c)

Da der er tale om et IE-brug, så skal affaldshåndteringen leve op til affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, hvilket betyder at affald skal behandles efter følgende hierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Der er fokus på at producere så lidt affald som muligt. Som udgangspunkt benyttes ikke mere foder, end der er behov for, husdyrgødning anvendes til gødskning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald.

Herunder er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører, modtageanlæg samt skønnede årlige affaldsmængder. Der sker ingen ændringer i affaldstyper og mængder med det ansøgte.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder
Olie- og kemikalieaffald:				
Spildolie	Maskinhus	U.L. Petersens Eftf.	Kendes ikke	ca. 30 l
Olie- og brændstoffiltre	Maskinhus	U.L. Petersens Eftf.	Kendes ikke	ca. 3 stk.
Blyakkumulatorer	Maskinhus	U.L. Petersens Eftf.	Kendes ikke	ca. 1 stk.
Spraydåser	Affaldscontainer	Marius Pedersen A/S	Kendes ikke	ca. 200 stk.
Medicinrester	Køleskab i stald	Dyrlæge	Kendes ikke	normal intet
Kanyler i særlig beholder	Stald	Dyrlæge	Kendes ikke	1 boks
Fast affald:				
Lysstofrør og LED-rør	I fyrrum	Transporterer selv	Vojens Genbrugsplads	ca. 20 stk.
Jern og metal	Ved maskinhuset vest for gyllebeholderen	U.L. Petersens Eftf.	Kendes ikke	0-1 ton
Diverse brændbart	Syd for den hvide lade/værksted	Marius Pedersen A/S	Kendes ikke	ca. 800 l hver 2. uge

Tablet 12: Affaldshåndtering og mængder

Da markerne er bortforpagtede er der ikke længere oplag af bekæmpelsesmidler på husdyrbruget.

Maskiner serviceres normalt på eksternt værksted, hvorfor spildolie og andet farligt affald er af meget begrænsede mængder.

Eventuelle mindre fraktioner af rent genbrugeligt papir, pap og plast kommer i dagrenovationens genbrugsfraktioner.

Der vil normalt aldrig være medicinrester, da alt medicin bruges op.

Der sker ingen genvinding af affald på husdyrbruget.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget gør en indsats for at leve op til affaldshierarkiet og at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Haderslev Kommunes affaldsregulativ. Det vurderes desuden at affald fra husdyrbruget ikke udgør væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer og jordbund, samt at der ikke vil opstå gener i forbindelse med bortskaffelse af affald.

11.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

Der er opstillet en 1.800 l dieselolietank i maskinhuset. Oletanken er anmeldt og registreret i BBR. I maskinhuset er der endvidere oplag af olieråvarer. Det maksimale oplag i dunke med olie er på ca. 50 liter.

Spildolie opbevares i en spildbakke, der kan opsamle volumen tilsvarende den største beholder, der opbevares på spildbakken.

Der benyttes hverken vaske eller desinfektionsmidler i forbindelse med staldene.

Hvis der skulle opstå uheld på husdyrbruget, har husdyrbruget udarbejdet en beredskabsplan, hvori det er en instruks ved uheld med olie og kemikalier.

11.9.4 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)

Afløbsforholdene på husdyrbruget fremgår af ledningsplanen, se bilag 5 og figur 11.

Alt tagvand nedsives genne faskiner eller direkte fra jordoverfladen. Der er ingen afløbsriste i forbindelse med kørearealerne på husdyrbruget. Der sker ingen ændringer af udledningen af spildevand fra husdyrbruget.

Spildevand fra husdyrproduktionen og regnvand fra udleveringsrampen ledes til gyllekanal og videre til gyllebeholder. Spildevand og regnvand fra vaskepladsen ledes til gyllekanal og videre til gyllebeholder.

Sanitært spildevand fra beboelserne afledes til trekammertanke og herefter til nedsivningsanlæg.

Figur 11: Ledningsplan

Der er redegjort for mængder af spildevand og overfladevand til gyllebeholdere under punkt 3.1.2.

Der er ikke kendskab til, at husdyrbruget skulle ligge inden for et område, hvor det ikke er lykkedes at opfylde miljøkvalitetsnormer fastsat i EU-lovgivning. Husdyrbruget afleder som beskrevet ikke overfladevand til vandløb. Markerne nord for husdyrbruget dræner til vandløbet Valsbæk. Valsbæk er på kort (MiljøGIS for vandområdeplanerne 2015-2021²⁵) registreret som havende en samlet moderat økologisk tilstand. Den økologiske tilstandsklasse for smådyr er moderat, og ukendt for fisk og makrofytter. Vandløbets kemiske tilstand er ligeledes ukendt.

Vurdering

Da der ikke sker ændringer eller udvidelse af husdyrproduktionen med det ansøgte, og der desuden ikke sker direkte udledning til vandløb, da alt overfladevand nedslives, vurderes der ikke at kunne ske en væsentlig negativ påvirkning af Valsbæk.

11.10 BAT ammoniakemission (B9, C2, F5g)

BAT-kravet, som er den maksimalt tilladte ammoniakemission fra stalde og lagre, beregnes i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-beregningen tager afsæt i, at der allerede foreligger en miljøgodkendelse, som omfatter de eksisterende stalde og opbevaringsanlæg.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet for ammoniak overholdes, da der ikke sker godkendelsespligtige ændringer eller udvidelser. BAT-kravet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologier blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

²⁵ <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=vandrammedirektiv2-bek-2019>

Der har tidligere været stillet vilkår til foder, men da fodringstiltag ikke er medtaget i Miljøstyrelsens Teknologiliste, skal vilkårene ikke videreføres.

BAT-beregninger i Husdyrgodkendelse.dk er indsat i efterfølgende tabeller.

Samlet BAT beregning ? !			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	5928	617	6545
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5928	617	6545
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 13: Samlet BAT-beregning

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde ? !				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Smågrisestald	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	1,90
Slagtesvinestald	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	1,90
Slagtesvinestald fra 2000	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	2,30
Slagtesvinestald fra 2004	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	2,30
Sygestald	Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	1,40

^b BAT-kravet ved ny stald er progressivt og afhænger af det samlede areal for husdyrtypen i nye staldafsnit

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 14: Tabel med oplysninger om forudsætning for BAT-beregning

Vurdering

Da BAT-kravet overholdes, vurderes det, at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

11.11 Forslag til vilkår om bl.a. egenkontrol (B7)

Det forslås, at der fastsættes vilkår til ugentlig udslusning i overensstemmelse med standardvilkårene i Miljøstyrelsens Teknologiliste²⁶.

Vilkårsforslag:

- Gyllen i gyllekanalerne i stald B, stald C og stald D skal udsluses mindst hver 7. dag.
- Udslusning skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.
- Der skal føres logbog over hyppigheden af udslusningen i overensstemmelse med vilkår 1. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

11.12 Klima (F4, F5f)

Husdyrbrug med slagtesvin bidrager til udledning af klimagasser som metan, lattergas og CO₂. Det er især dyrenes omsætning af foder, der bidrager til metanudskillelsen, og husdyrgødningen der bidrager til lattergas- og metan udskillelsen, mens CO₂-udledningen primært stammer fra strøm- og dieselforbruget.

²⁶ <https://mst.dk/erhverv/landbrug/miljoeteknologi-og-bat/teknologilisten/gaa-til-teknologilisten/staldindretning/vilkaarsforslag-hyppig-gylleudslusning/>

Som det beskrives under punkt 4.2.2 har husdyrbruget udskiftet det meste af belysninger til LED-belysning, en del af ventilatorerne er udskiftet til lavenergiventilatorer og cirkulationspumper udskiftes løbende til nye strømbesparende typer.

Der udarbejdes på nuværende tidspunkt intet klimaregnskab. Det er muligt, at der fremadrettet vil blive udarbejdet et klimaregnskab via Danish Crowns bæredygtighedsprogram, Klimavejen.

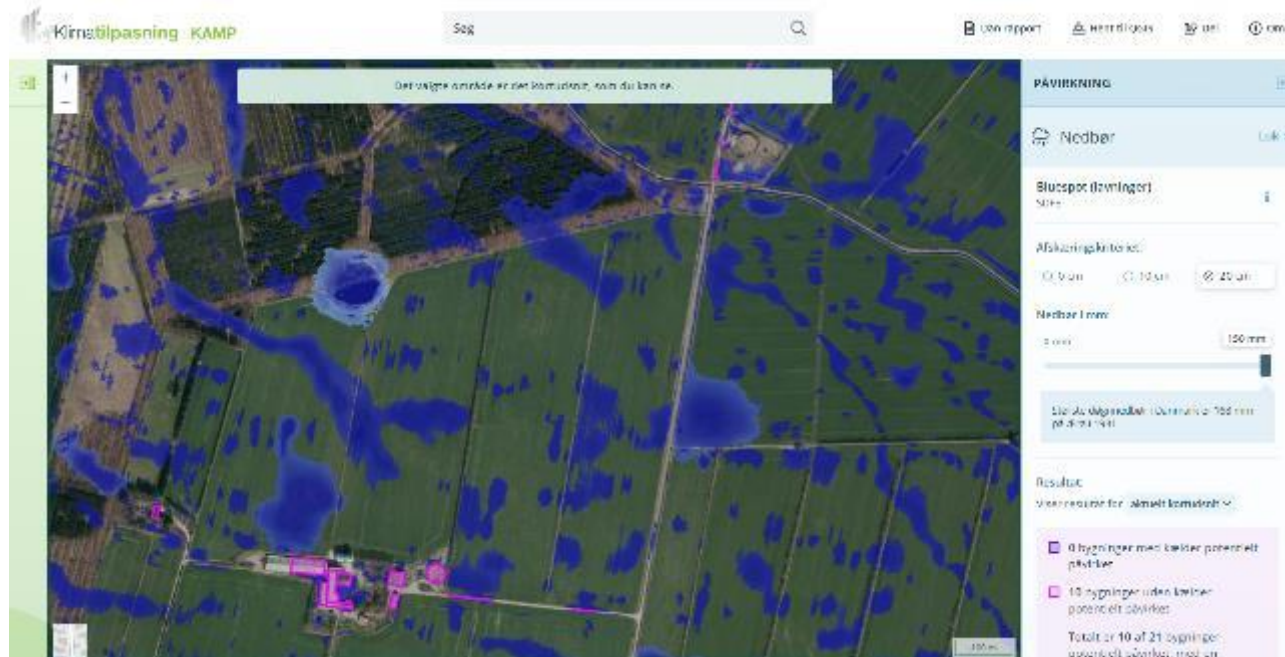
I forhold til klimaændringer er det især et ændret nedbørsmønster eller grundvandsstigninger, der kan tænkes at påvirke husdyrbruget. Over de seneste 8 år har nedbøren svinget med et gennemsnit på 866 mm om året²⁷. Da husdyrbruget ligger ca. 34 m over havoverfladen, vil stigende havvandstigninger ikke kunne påvirke husdyrbruget i dets forventede levetid.

Nedenfor fremgår husdyrbrugets sårbarhed i forhold til nedbør, vandstandsstigning fra vandløb, grundvandsstigning samt havvandsstigning.

Nedbør

Af figur 12 herunder fremgår de områder og bygninger, der kan blive påvirket ved værste tænkelige nedbørsmængde.

Der har ikke tidligere været problemer med oversvømmelser på husdyrbruget eller forurening som følge af store nedbørsmængder.

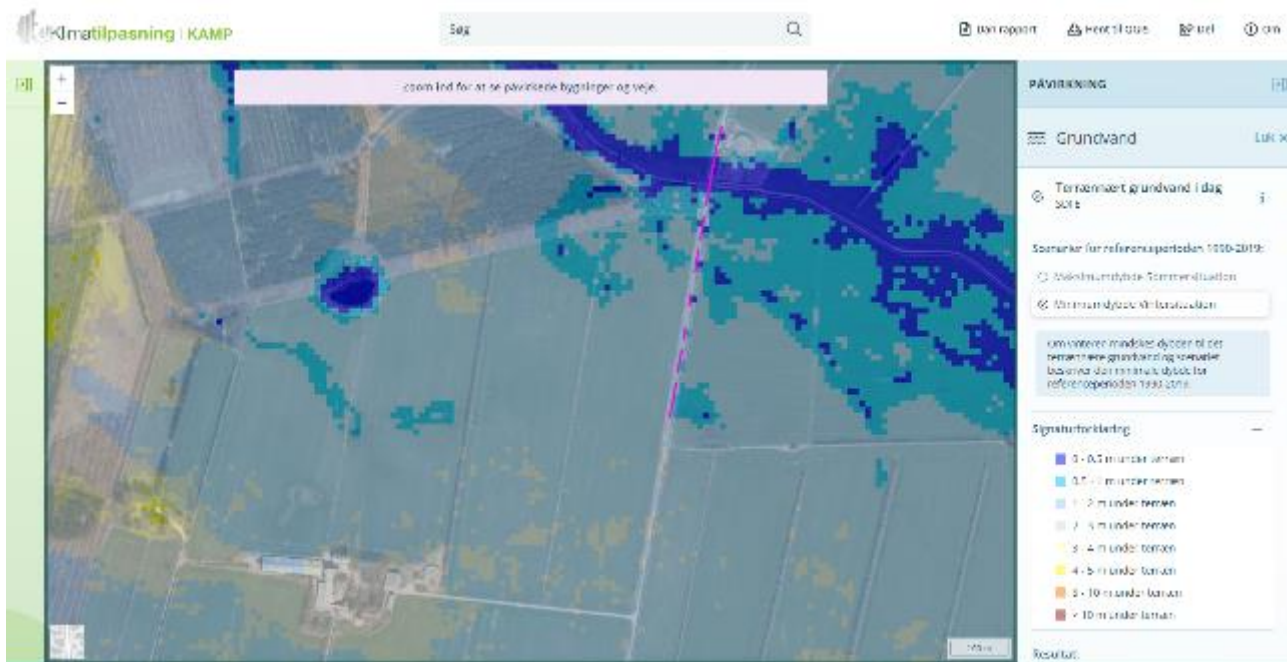
Figur 12: Områder der kan blive påvirket af nedbør. Kilde: kamp.miljoportal.dk

Grundvand

Af figur 13 fremgår det, at grundvandet omkring ejendommen står forholdsvis højt, med en højde på 1-4 meter under terræn. Dette kan have betydning i forbindelse med tømninger af gyllebeholderne, hvorfor bundtømning af beholderne kun sker, når der ikke er risiko for at grundvandet står så højt, at det kan presse gyllebeholderens bund op og medføre utætheder i gyllebeholderne. Gyllebeholderne er gravet ca. 1,3 m - 2 m ned under terræn, for at sikre at det højtliggende grundvand ikke presser på gyllebeholderens bunde. Der er endvidere etableret omfangsdræn og pejlebrønd i forbindelse med gyllebeholderen ved staldanlægget, så grundvandets højde kan tjekkes forud for bundtømning.

²⁷ <https://www.danva.dk/viden/bm/om-benchmarking/nedboersvariation-paa-danmarkskort/>

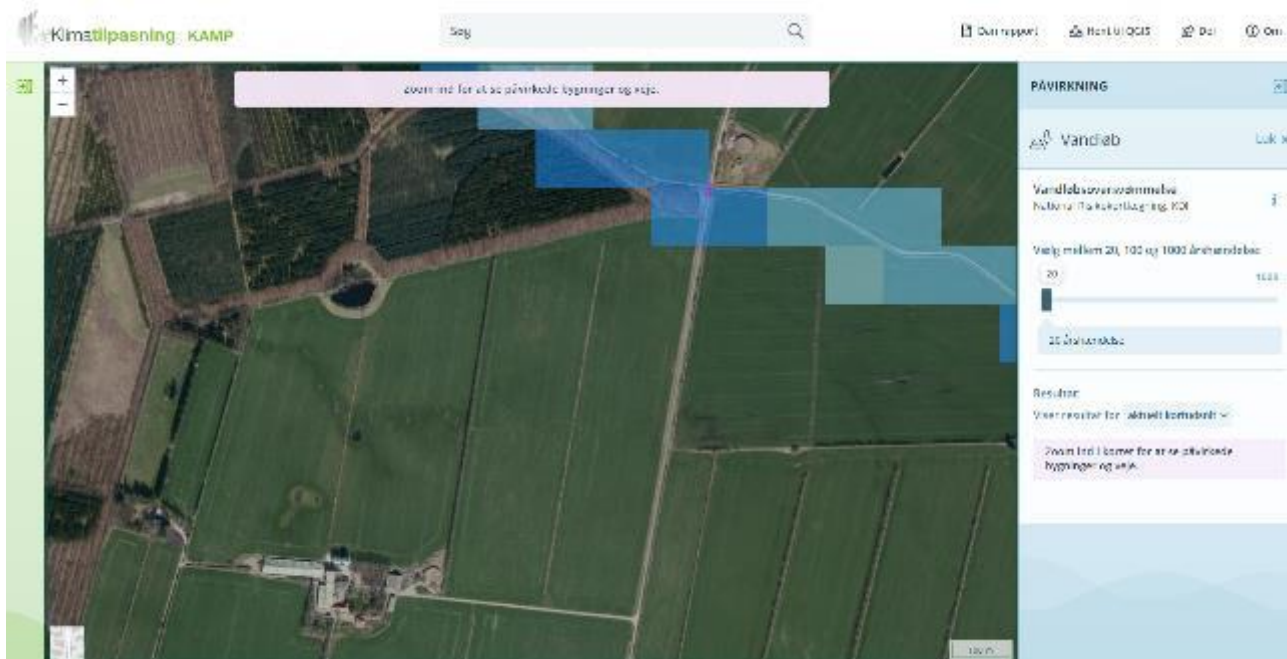

Figur 13: Grundvandshøjde omkring husdyrbruget om vinteren. Kilde: kamp.miljoportal.dk

Vandløb og hav

Som det fremgår af figur 14, er der umiddelbart ingen risiko for, at husdyrbruget vil blive påvirket af oversvømmelse fra vandløb.

Figur 14: Vandløbsoversvømmelse ved 20 års hændelse. Kilde: kamp.miljoportal.dk

Som det beskrives under punkt 4.2.2 er husdyrbruget i gang med at reducere energiforbruget gennem udskiftning af ventilation, belysning mv. til mere energibesparende anlæg.

Vurdering

Pga. husdyrbrugets beliggenhed ca. 34 m over havets overflade og med ca. 39 km til kysten, vurderes husdyrbruget ikke at kunne opleve negative konsekvenser pga. klimaændringer i de kommende mange år. Dog

skal der være skærpet opmærksomhed ved tømning af gyllebeholdere, så der ikke sker skader ved høj grundvandsstand.

Ved løbende udskiftning til lavenergi-belysning og -ventilation mv. vurderes husdyrbrugets CO₂-udledning at være begrænset til et rimeligt niveau.

11.13 Risiko for ulykker og katastrofer (B7, F5d, E1c, F7, F8)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet under punkterne 3.5-3.16. Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan. Beredskabsplanen opbevares i forrummet. Beredskabsplanen opdateres løbende, når der er behov.

De største ulykker der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle eller fx olie, kemikalier eller flydende handelsgødning. Gylleudslip vil kunne ske fx i forbindelse med overpumpning, ved brud på gyllebeholder ved påkørsel eller lignende. Stalde, gyllekanaler, forbeholder og gyllebeholdere er etableret med tætte og stabile bunde og sider, og der er sørget for tilstrækkelig opbevaringskapacitet af husdyrbrugets gylle (se punkt 3.1.2). Gyllebeholderne er desuden omfattet af beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende. Der er gyllealarm på gyllebeholderen nord for Valsbæk.

Ud fra et højdekurvekort ses det, at terrænet ved gyllebeholderen ved Valsbæk falder svagt mod syd (ca. 1 m over de ca. 60 m ned mod vandløbet).

Langs Valsbæk er der etableret en jordvold på ca. 2 m i højden, der kan tilbageholde gylle i tilfælde af uheld.

Ved udslip af gylle vil der forsøges etableret en opdæmning, for at undgå at gylle spredes over et større areal. Opdæmning kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. Opsugning vil blive iværksat med det samme for at undgå, at gylle siver ned i jorden. Markerne omkring gyllebeholderne er ikke drænedede.

Eventuelle kemikalier håndteres indendørs. Som tidligere beskrevet opbevares der ikke længere bekæmpelsesmidler på husdyrbruget, og der opbevares heller ikke handelsgødning.

I beredskabsplanen er der en instruks for, hvad der skal ske i tilfælde med bl.a. uheld med gylleudslip, olie eller kemikalier.

Vurdering

Som beskrevet vil gylle i tilfælde af overløb eller kollaps af gyllebeholder blive forsøgt opdæmnet og hurtigt fjernet. Kollaps af gyllebeholdere ses forholdsvis sjældent.

Da der er en lille risiko for, at Valsbæk kan blive forurennet i tilfælde af kollaps af gyllebeholder, er det vigtigt, at der altid forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, så der hurtigt kan reageres.

Med hensyn til øvrige forhold på husdyrbruget vurderes disse ikke at kunne være til fare for menneskers sundhed, kulturarven eller miljøet.

11.14 Overvågning (F7)

Der forslås ingen særskilte overvågningsordninger.

Vurdering

Da der som beskrevet i de foregående punkter i miljøkonsekvensrapporten ikke vurderes at kunne forekomme væsentlige skadelige virkninger på det omkringliggende miljø, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet, vurderes der ikke behov for at opstille en egentlig overvågningsordning.

Haderslev Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

11.15 (F4, F5d)

Andet om befolkningen og menneskers sundhed

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarestyrelsens regi. Der er intet, der tyder på, at svin kan inficeres med Covid 19²⁸.

Vurdering

Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

Det vurderes endvidere, at husdyrbruget med dets beliggenhed i forhold til omgivelserne, ikke kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed, heller ikke i forhold til samspil med de øvrige faktorer jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4 stk. 8 (se punkt 3). Potentielt kunne befolkningen og menneskers sundhed blive påvirket af næringsstoffer eller kemikalier, der siver ned i grundvandet og forurener dette. Med husdyrbrugets indretning og drift vurderes det, at der er meget begrænset risiko for, at dette kan ske.

11.16

(B10, E1b, F5e)

Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger

Med ca. 37 km i fugleflugt fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse kan der ikke forekomme grænseoverskridende effekter.

Kumulation i forhold til ammoniakdeposition og natur er beskrevet under punkt 3.5.

I forhold til kumulation med andre husdyrbrug og øvrige forureningsparametre og gener som beskrevet i kapitel 3, er de nærmeste husdyrbrug husdyrbruget på Pionervej 8 knap 1,6 km vest for husdyrbruget på Glaservej 1. Som det fremgår af lugtberegningerne, skal der ikke beregnes med kumulation med andre husdyrbrug med hensyn til lugt i forhold til nogen af de udpegede beboelser eller byzonepunkter.

Ca. 1,4 km nord for Glaservej 1 ligger biogasanlægget Sønderjysk Biogas Bevtoft A/S på Langvej 65. Da biogasanlægget ligger godt 2 km fra byzonen i Bevtoft, vurderes der ikke at kunne være kumulative effekter for husdyrbrugets og biogasanlæggets aktiviteter, der vil medføre forøgede gener for byen.

De eneste transporter, der sker mellem husdyrbrugene på Glaservej 1 og Hyrupvej 20, er personaletransport i personbiler.

Vurdering

Pga. afstanden fra Glaservej 1 til andre husdyrbrug mv., vurderes det, at der ikke vil kunne opstå kumulation i forhold til lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr eller transporter.

Det vurderes, at husdyrbruget på Glaservej 1 ikke er teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Det vurderes endvidere, at der ikke kan være andre eksisterende eller godkendte projekter i området, som husdyrbruget vil kunne kumulere med, som fx biogasanlæg eller godkendte men endnu ikke etablerede nye husdyrbrug eller lignende.

11.17

Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)

Som beskrevet sker der ingen ændringer eller udvidelser. Driftsmæssigt er den eneste ændring, at der fremadrettet ugentligt udsluses gylle fra stalde med drænet gulv og spalter.

I forhold til alternative teknologier, er det overvejet, om der kan etableres lugtreducerende teknologier eller ændres i afkastforhold. Lugtrensede teknologier kan enten være gyllekøling med vedvarende drift eller etablering af luftrensningsanlæg. Begge teknologier vil kræve større ændringer i de eksisterende stalde. Ved etablering af gyllekøling vil staldene skulle tømmes for dyr, kummer rengøres og køleslanger fastgjort til kanalbunden og eventuelt overstøbes. Erfaringsmæssigt vil alt varme fra vedvarende drift af gyllekølingsanlæg ikke kunne genbruges, hvorfor en del af varmen skal afsættes vha. fx et miljøkit, hvilket medfører et unødvendigt højt elforbrug. Af denne grund er gyllekøling fravalgt. Ved etablering af luftrensning skal afkastluften samles og

²⁸ <https://danvet.com/danvet-nyheder/corona-hos-svin/>

ledes til et eller flere luftrensningsanlæg. Dette vil kæve ændringer i tagkonstruktionerne. Selve luftrensningssystemet er en stor investering, og ændringerne af tagkonstruktionerne vil også løbe op i et stort beløb. Der er ikke foretaget konkrete beregninger af de samlede omkostninger.

Da en del af staldene er af forholdsvis ældre dato (fra 1950-2004), og restlevetiden således er begrænset, er etablering af både gyllekøling og luftrensningsanlæg fravalgt. Som udgangspunkt forventes staldene dog fortsat at kunne benyttes som minimum de næste 10 år, uden at der er behov for gennemgribende renoveringer.

o-alternativet er, at husdyrbruget drives videre efter vilkårene fastsat i husdyrbrugets nuværende revurderede miljøgodkendelse. Haderslev Kommune vil i givet fald skulle foretage en ny revurdering af miljøgodkendelsen, da der er kommet en BAT-konklusion i 2017 for fjerkræ og svin.

Den generelle udvikling går mod større og mere effektive husdyrbrug for at kunne optimere indtjeningen. Hvis ikke husdyrbruget gives mulighed for at få en ny miljøgodkendelse efter den nye lovgivning, vil husdyrbruget ikke kunne udnytte staldanlægget optimalt.

Der er ikke foretaget scenarieberegninger for alternativer i Husdyrgodkendelse.dk.

Da dyre- og gulvtyperne er tilstrækkelige til at leve op til BAT for ammoniak, er der ikke benyttet yderligere virkemidler. Hvis der senere teltoverdækkes gyllebeholdere, ønskes ammoniakreduktionseffekten af teltoverdækningerne gemt, så den senere kan benyttes, hvis der fx bliver behov for tilpasninger.

Vurdering

Det vurderes, at ovenstående vurderinger i forhold til alternativer og o-alternativ er tilstrækkeligt til at leve op til lovgivnings krav til en sådan vurdering.

11.18 Erhvervsmæssig nødvendighed

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal kommunen ved opførelse af ny bebyggelse vurdere, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom. Glaservej 1 er noteret med landbrugspligt.

Miljøstyrelsen skriver i vejledningen, at det er deres vurdering, at byggeri til brug for husdyrbrug i langt de fleste tilfælde vil være erhvervsmæssigt nødvendigt, bl.a. fordi landmanden som udgangspunkt ikke har interesse i at opføre byggeri, der ikke er nødvendigt for driften af husdyrbruget, men at det er et krav, at der foretages en konkret vurdering af den erhvervsmæssige nødvendighed. I vejledningen står desuden:

"Langt de fleste husdyrbrug vil desuden ligge på landbrugsejendomme. Det vil i sådanne tilfælde sjældent være nødvendigt, at det fremgår eksplicit af afgørelsen, at der er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri. De tilfælde, hvor kommunens vurdering vil kunne have selvstændig betydning, vil formentlig alene være, hvor der er tale om så omfattende byggeri, at det får industrilignende karakter, eller tilfælde hvor der er tale om byggeri til brug for små hobbybrug. Der kan dog også være andre husdyrbrug, i praksis navnlig minkfarme, på ejendomme uden landbrugspligt. Det forhold, at kommunen vurderer, at der ikke er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri for ejendommens drift som landbrugsejendom, betyder ikke i sig selv, at byggeriet ikke kan godkendes eller tillades. F.eks. vil der kunne være behov for at fastsætte yderligere vilkår til varetagelse af landskabshensyn, hvis der er tale om byggeri af industrilignende karakter."

Vurdering

Da der ikke etableres nyt byggeri, er der ikke behov for en vurdering af erhvervsmæssig nødvendighed af byggeri. Fodersiloen, som anmeldes i forbindelse med denne ansøgning, skal benyttes til soja til foder til slagtesvinene, og må derfor betragtes som erhvervsmæssigt nødvendigt. Som tidligere beskrevet medfører opsættelsen af siloen, at antallet af transporter med soja kan reduceres.

Med en ny miljøgodkendelse til frit at udnytte staldenes produktionsarealer inden for de valgte dyretyper er det nemmere at udnytte det eksisterende staldanlæg optimalt, hvorved husdyrbrugets indtjeningsmuligheder kan optimeres.

12. Oplysninger om IE-husdyrbruget (C)

Husdyrbruget er et IE-brug med mere end 2.000 stipladser til slagtesvin.

12.1 Ophør af IE-husdyrbruget (C1)

Hvis ansøger ophører med husdyrproduktion på Glaservej 1, er det enten fordi staldanlægget sælges, eller at husdyrproduktionen nedlægges helt. Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af medicin og kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

12.2 BAT: Råvarer, energi, vand og management (C2)

12.2.1 BAT råvarer (C2)

Med hensyn til råvarer (foder, vand, hjælpemidler mv.) benyttes der ikke mere, end der er behov for. Ansøger vil bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt. Der fodres med en enhedsblanding til slagtesvinene (tørfoder). Blandingen er sammensat med en god aminosyrebalance med et reduceret indhold af råprotein.

Herved er der mulighed for en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer, hvorved mængden af uudnyttede næringsstoffer mindskes. På baggrund af dette sikres det, at mængden af ammoniak og udskilt kvælstof og fosfor i gødning og urin holdes på så lavt niveau som muligt. Foderet tilsættes endvidere fytase.

Ud fra normtal fodres slagtesvin i gennemsnit med ca. 2,75 foderenheder pr. kg tilvækst, og en foderenhed svarer ca. til 1 kg. Med en maksimal produktion af 15.500 slagtesvin 30-120 kg vil det årlige foderforbrug ligge på op til ca. 3.800 ton.

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal IE-husdyrbrug for at reducere kvælstofudskillelsen enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, reducere indholdet af råprotein ved hjælp af en god aminosyrebalance, eller ved at bruge et eller flere fodertilsætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof, der udskilles og er tilladt i henhold til forordningen om fodertilsætningsstoffer²⁹. En god aminosyrebalance og lavt indhold af råprotein kan opnås ved at kombinere fodermidler, hvor aminosyreprofilen supplerer hinanden og/eller ved at tilsætte frie essentielle aminosyrer til foder med et lavt indhold af råprotein. Der må også benyttes en kombination af de nævnte teknikker.

For at reducere fosforudskillelsen skal der anvendes enten fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, et eller flere fodertilsætningsstoffer som nedsætter den samlede mængde fosfor der udskilles (f.eks. fytase) og er tilladt forordningen om fodertilsætningsstoffer, eller letfordøjeligt uorganisk fosfat som f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder. Der må også benyttes en kombination af de nævnte teknikker.

Vandforbruget er beskrevet i afsnit 4.2.3.

Vurdering

Med fodring en god aminosyrebalance med et reduceret indhold af råprotein samt tilsætning af fytase vurderes husdyrbruget at leve op til BAT for fodring.

12.2.2 Energiforbrug (B8, F1c,) og BAT-energi (C2)

Der anvendes primært el til ventilation, belysning, gyllepumper, foderanlæg og øvrige elektriske maskiner samt forbrug i beboelserne. Herudover benyttes en del strøm til at pumpe vand op til drikkevand samt markvanding.

Opvarmning af stalde sker med et træpillefyr, og der benyttes endvidere oliefyret varmekanon i forbindelse med udtørring af stalde efter vask.

Alle staldbygninger er isolerede.

Der er temperaturstyring og alarmer mv. på ventilationsanlæggene i staldene. Der foretages jævnligt inspektion, og ventilatorer bliver rengjort rutinemæssigt, fx efter hvert hold slagtesvin. Rengøring af ventilationsanlæggene reducerer modstanden, og mindsker dermed strømforbruget.

Ventilationen er en blanding af undertryksventilation og ligetryksventilation. Ventilationsanlæggene i slagtesvinestaldene fra 2000 og 2004 har fået udskiftet ventilationsanlæggene for ca. 10 år siden til EC-motorer

---

²⁹ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 1831/2003 af 22. september 2003 om fodertilsætningsstoffer

(Electronic Controlled) og EC-styring fra KJ Klimateknik. Ventilatorerne og styringen er strømbesparende i forhold til fx Triac anlæg og frekvensmotorer.

Cirkulationspumper udskiftes løbende til nye strømbesparende typer.

Husdyrbruget har udskiftet det meste af belysningen til LED-belysning. Energieffektiv belysning i overensstemmelse med bygningsreglementet, er et krav for stalde hvor der sker ændring eller udskiftning af eksisterende belysningsystem eller belysningsanlæg.

Lyset er i staldene er tændt i ca. 8 timer om dagen (manuel tænd/sluk). Staldene får desuden en del dagslys gennem vinduer.

Husdyrbrugets energiforbrug fremgår af nedenstående tabel.

Type	Forbrug nudrift og ansøgt drift
El	ca. 260.000 kWh
Træpiller til træpillefyr	ca. 60 ton træpiller
Dieselolie	ca. 11.000 l

Table 15: Energiforbrug

Ifølge Notat nr. 2033 fra Seges³⁰ ligger et gennemsnitligt elforbrug pr. slagtesvin på ca. 14 kWh pr. slagtesvin 32-107 kg. Normtalsberegning kommer således frem til ca. 217.000 kWh til svineproduktionen alene. Hertil kommer forbrug til foderfremstilling, øvrige driftsbygninger, oppumpning af vand til drikkevand og markvanding samt forbrug i beboelserne.

Der modtages månedsvise forbrugsoplysninger fra elselskabet og forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Vurdering

Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi.

Som beskrevet er ikke alle ventilationsmotorer lavenergimotorer. I forbindelse med udskiftning af ventilatorer, vil der blive udskiftet til lavenergimotorer, i det omfang det vil give en energibesparelse.

Forskellen mellem normtalsberegningen og det faktiske forbrug må skyldes elforbruget til oppumpning af vand samt foderfremstilling. Desuden er ikke alle ventilationsanlæggene endnu udskiftet til lavenergiventilatorer og styring.

Med isolerede stalde, primært opvarmning med træpiller, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation samt delvis LED-belysning vurderes det, at der samlet set anvendes BAT i forhold til energi (BAT-konklusion 1.6).

12.2.3 Vandressourcen og vandforbrug (B8) samt BAT-vand (C2)

Husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder men uden for indvindingsoplande, nitratfølsomme indvindingsområder og områder med indsatsplaner for grundvand.

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af stalde, overbrusning af dyr, sanitære forhold og forbrug i beboelserne. Husdyrbruget forsynes med vand fra egen boring (DGU-arkiv nr.: 151.2025).

Boringen øst for den grønne lade/maskinhuset er sikret, så der er betonsider op i 40 cm over terræn, så der i tilfælde af kollaps af gyllebeholderen knap 40 m nordøst for gyllebeholderen ikke burde kunne ske forurening af boringen. Der er rejst et mindre skur hen over markvandingsboringen, og der er støbt tæt betongulv.

³⁰ Grundlag for den beregnede smågrisenotering – December 2021, Notat nr. 2033, <https://svineproduktion.dk/publikationer/kilder/notater/2021/2133>

Der er drikkeventiler i forbindelse med foderautomaterne, så vandspild ender i automaternes krybber. Stalde sættes i blød i koldt vand inden vask. Iblødsætningen reducerer det efterfølgende forbrug af rengøringsvand. Staldene vaskes med højtryksrensere, hvilket er vandbesparende.

Der sker daglig inspektion af drikkevandssystemet for lækager med efterfølgende igangsætning af reparation.

Type	Skønnet forbrug nudrift	Skønnet forbrug ved fuld produktion
Drikkevand, vaskevand mv. i stalde	ca. 9.200 m ³	ca. 10.100 m ³
Beboelser	ca. 250 m ³	ca. 250 m ³
Vaskevand på vaskeplads	ca. 8 m ³	maks. 2 m ³
I alt	ca. 9.458 m ³	ca. 10.352 m ³

Tabel 16: Vandforbrug før og efter

Vandforbruget er beregnet ud fra et erfaringsmæssigt forbrug på 28 m³ vand pr. døgn til slagtesvinene i staldene.

Der er 2 markvandingsboringer i tilknytning til staldanlægget. Boringerne benyttes af forpagter af arealerne.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er det forventelige vandforbrug på ca. 560 liter vand pr. slagtesvin (32-107 kg). Med den forventede produktion på maksimalt 15.500 slagtesvin 30-120 kg giver et simpelt korrigeret normal et vandforbrug til slagtesvinene på ca. 10.080 m³ pr. år.

Da godkendelsen er til fri produktion på produktionsarealerne, bør der ikke stilles vilkår om et maksimalt vandforbrug.

De eksisterende stalde, gyllebeholdere, forbeholder, kanaler og gyllerør mv. er etableret tætte. Der er derfor ingen risiko for udsivning til grundvand eller overfladevand.

Vurdering

Samlet set vurderes det, at husdyrbrugets vandforbrug ikke er højere end nødvendigt for svineproduktionen.

I forhold til BAT-konklusionen (1.4) vurderes det, at der anvendes BAT i forhold til effektiv vandudnyttelse, idet der sker daglig overvågning af drikkevandssystemerne i staldene og øjeblikkelig igangsætning af reparation ved lækage, der anvendes højtryksrensere ved vask, der er vandbesparende drikkevandssystem (drikkeventiler i foderautomater) samt at stalde sættes i blød forud for vask.

Gyllebeholderen ved Valsbæk har som beskrevet under punkt 3.13 gyllealarm, er omfattet af beholderkontrollen, og der er endvidere etableret en ca. 2 m høj jordvold, som kan tilbageholde gylle i tilfælde af fx overløb eller brud på gyllebeholderen. Det vurderes derfor, at der er taget de nødvendige forhåndsregler for at forhindre forurening af vandløbet.

Udledningen af overfladevand fra tagarealer ændres ikke, og der udledes ikke vand fra befæstede kørearealer på husdyrbruget til vandløb. Overfladevand fra tagarealer vurderes at være uforurennet.

På baggrund af ovenstående, vurderes det, at husdyrbruget ikke har væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af grundvand eller overfladevand.

12.2.4 Management og forholdet til BAT-konklusionen (C2)

Da husdyrbruget har mere end 2.000 stipladser til slagtesvin, er husdyrbruget omfattet af BAT-konklusionen for intensivt opdræt af fjerkræ og slagtesvin. BAT-konklusionen er delvis implementeret i dansk lovgivning i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Herunder er en kort redegørelse for husdyrbrugets anvendelse af BAT i forhold til BAT-konklusionerne for intensivt opdræt af fjerkræ og slagtesvin. Tallene i parenteserne herefter henviser til BAT-konklusionerne.

Den generelle danske miljølovgivning, som gælder for alle husdyrbrug, og beskyttelsesniveauerne som skal overholdes i forbindelse med en godkendelse efter Husdyrbrugloven, sikrer, at der leves op til BAT. Husdyrbruget skal have et miljøledelsessystem (1.1) samt en beredskabsplan (1.2). Dokumentationen for miljøledelsessystemet

skal årligt fremsendes til kommunen, med mindre kommunen det pågældende år har været på tilsyn på husdyrbruget.

Godt landmandskab (1.2) sikres bl.a. en gennem ajourført beredskabsplan og dagligt opsyn med stald-, opbevarings- og foderanlæg. Der er udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Denne opdateres løbende, når der er behov. Dokumentation for gennemførte kontroller skal årligt fremsendes til kommunen, med mindre kommunen det pågældende år har været på tilsyn på husdyrbruget.

Husdyrbruget skal have udarbejdet oplæringsmateriale, som sikrer oplæring af personale i relevant miljølovgivning, transport og udbringning af husdyrgødning, planlægning af aktiviteter, beredskabsplanlægning- og styring, reparation og vedligeholdelse af udstyr. Endvidere skal husdyrbruget have en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget. Planen skal indeholde krav til regelmæssig kontrol af nedenstående anlæg (såfremt de enkelte anlæg findes på husdyrbruget):

- gyllebeholder (minimum årlig kontrol for tegn på skader, nedbrydning eller utætheder)
- gyllepumper, -miksere, -separatorer og spredere
- forsyningssystemer til vand og foder
- varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf
- siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør)
- luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner) (ikke aktuelt)
- udstyr til drikkevand, herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes og frekvensen for løbende indstilling i så fald fastsættes i planen
- maskiner til udbringning af husdyrgødning samt doseringsmekanisme- eller dysse, som begge skal være i god stand

Såfremt kontrollen afdækker behov for reparation eller anden vedligeholdelse, skal dette iværksættes med det samme.

Ernæringsmæssig styring (1.3) sker gennem fodring med en blanding der er sammensat med en god aminosyrebalance med et reduceret indhold af råprotein samt tilsætning af fytase. Fodring er beskrevet nærmere i punkt 4.21.

Det antages, at Miljøstyrelsen gennem fastsættelsen af BAT for ammoniakemission og udbringningsreglerne om N- og P-lofter har forholdt sig til de angivne kvælstof- og fosforudskillelser, der fremgår af BAT-konklusionen. Husdyrbruget skal årligt fremsende dokumentation for overholdelse af fodringskrav til kommunen, med mindre kommunen det pågældende år har været på tilsyn på husdyrbruget.

Minimering af emissioner fra spildevand (1.5) sikres bl.a. ved at gylle håndteres i et lukket system med tætte kanaler, forbeholder, gyllerør og gyllebeholdere. Endvidere benyttes højtryksrensere ved rengøring, og der er vandbesparende drikkevandssystemer i staldene. Af regnvand tilledes der kun regnvand til gyllebeholdere fra ind- og udleveringsrampen og vaskepladsen samt det regnvand der falder i selve gyllebeholdere.

Af de oplyste teknikker til reduktion af lugtemission benytter husdyrbruget, at gylle kun omrøres forud for udbringning eller flytning af gylle, hyppig fjernelse af gylle fra stald til lager (1.9). Minimering af omrøring reducerer samtidigt ammoniakemissionen fra opbevaring af gylle.

Med husdyrbrugets indretning er der ikke markante støjkloder, som kan genere naboerne. De primære støjkloder er transport, ventilation samt tipping af foder og indblæsning i fodersiloer. Da der ikke har været problemer med støj til omgivelserne (klager), er der ikke udarbejdet en støjhandlingsplan (1.7).

Forebyggelse af emission til jord og vand sker gennem opbevaring og håndtering af gylle i stabile, tætte kanaler, rørsystemer, forbeholder og gyllebeholdere. Gyllebeholdere er omfattet af gyllebeholderkontrolordningen. Endvidere inspiceres gyllebeholdere årligt i forbindelse med bundtømning. (1.11).

Da arealerne er bortforpagtede, er det forpagter, der står for mark- og gødningsplanlægning samt overholdelse af de generelle regler i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Da gylle ledes til gyllebeholdere i et lukket system, og forpagter benytter fyldeudstyr med læssekran, er risikoen for spild i forbindelse med gødningslageret minimal.

Beregning af ammoniakemissionen (1.14) fra produktionen sker gennem ansøgningen om miljøgodkendelse i Husdyrgodkendelse.dk. Der leves op til BAT i forhold til ammoniakemission.

Årligt opgøres den faktiske husdyrproduktion på husdyrbruget i forbindelse med gødningsregnskabet. Ud fra disse oplysninger kan ammoniakemissionen beregnes ud fra normtal fra Institut for Husdyrvidenskab ved Aarhus Universitet. Normtallene beregnes og udgives årligt. N- og P-udskillelsen beregnes direkte i gødningsregnskabet (1.15).

Generelt er der ikke problemer med støv i forbindelse med håndteringen af foderet, idet foder håndteres i foderrum og ledes ud i staldene gennem rørsystemer. Der sker ingen monitoring eller beregning af støvemissionen, idet udgifterne ved måling og beregning ikke vurderes at være rimelig i forhold til den meget lille støvemission fra staldene (1.8).

Der er etableret overbrusnings- og iblødsætningsanlæg i alle stalde.

Der sker minimum årlig registrering af vand-, el- og brændstofforbrug. Der registreres antal indsatte, døde og leverede dyr samt indkøbte fodermængder. Gødningsproduktionen beregnes i gødningsregnskabet.

Der er ingen fast husdyrgødning på husdyrbruget (1.10).

Der sker ingen forarbejdning af husdyrgødningen på husdyrbruget (1.12).

BAT i forhold til energi- (1.6) og vandforbrug (1.4) er beskrevet under punkt 4.2.2 og 4.2.3.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det, at husdyrbruget benytter BAT i forhold til management.

13. Oplysninger om konsulenten (A4)

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient. Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold i mere end 18 år. Først i den kommunale enhed Sønderborg Områdets Miljøcenter og senere som miljørådgiver i landboforeningen LandboSyd.

14. Konklusion

Som beskrevet i denne rapport overholder husdyrbruget på Glaservej 1 beskyttelsesniveauerne for lugt og ammoniak.

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte miljøgodkendelse af de eksisterende produktionsarealer på husdyrbruget på Glaservej 1 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Haderslev Kommune kan ved fastsættelse af driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag, samt opsætte vilkår for indgreb såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

15. Referenceliste

15. Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. BEK nr. 520 af 01/05/2019
16. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr. 2225 af 27/11/2021
17. <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>
18. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 1986 af 27/10/2021
19. http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taalegraenser.pdf
20. <https://naturdata.miljoportal.dk/>
21. Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>
22. AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www2.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>
23. <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=vandrammedirektiv2-bek-2019>
24. <https://mst.dk/erhverv/landbrug/miljoeteknologi-og-bat/teknologilisten/gaa-til-teknologilisten/staldindretning/vilkaarsforslag-hyppig-gylleudslusning/>
25. <https://www.danva.dk/viden/bm/om-benchmarking/nedboersvariation-paa-danmarkskort/>
26. <https://www.foedevarestyrelsen.dk/Dyr/Dyr-og-Covid-19/Andre-dyr-og-COVID-19/Sider/Andre-dyr-og-COVID-19.aspx>
27. EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 1831/2003 af 22. september 2003 om fodertilsætningsstoffer
28. Grundlag for den beregnede smågrisenotering – December 2021, Notat nr. 2033

16. Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

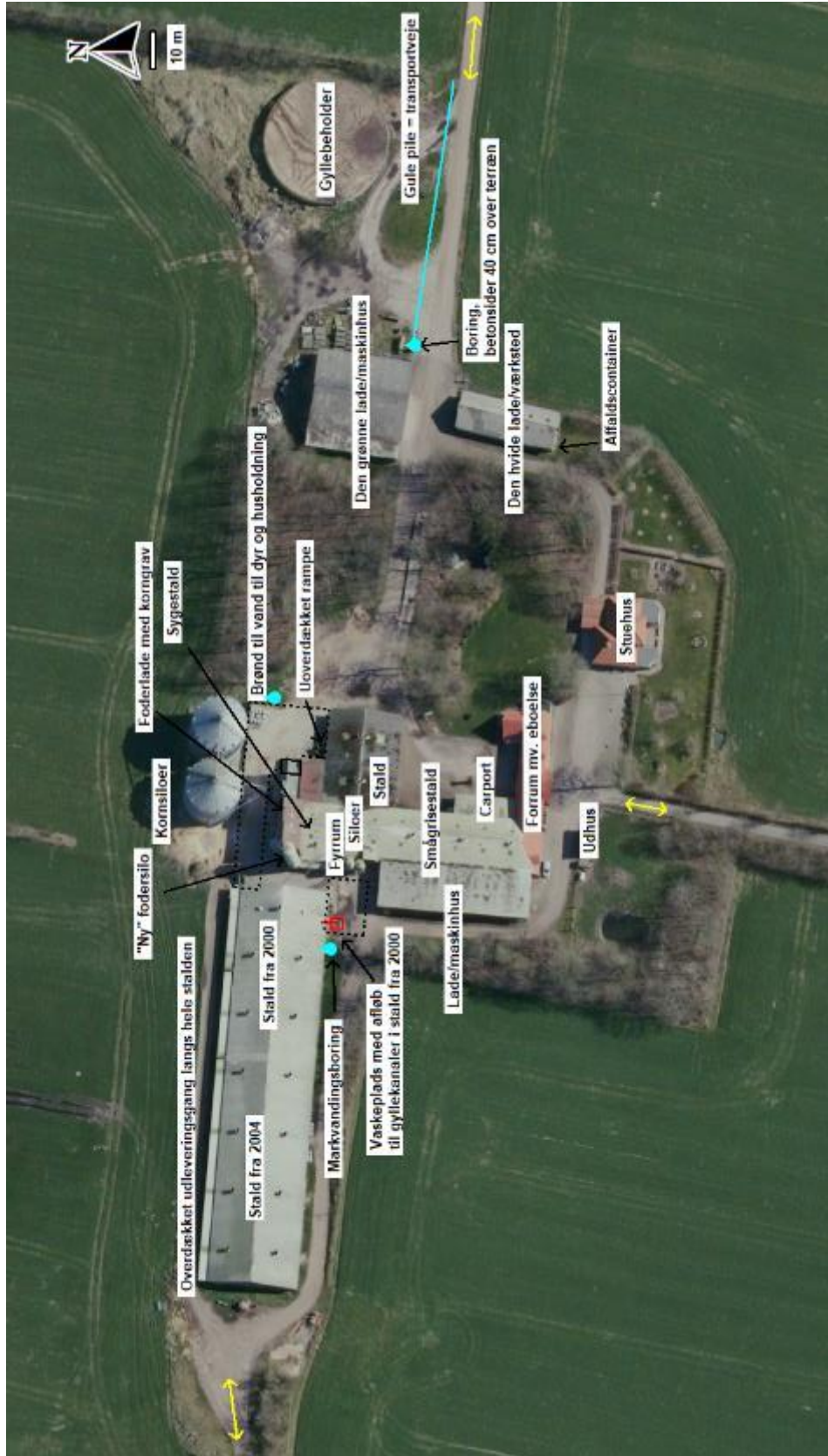
Bilag 2: Staldtegnning for slagtesvinestald fra 2000

Bilag 3: Staldtegnning for slagtesvinestald fra 2004

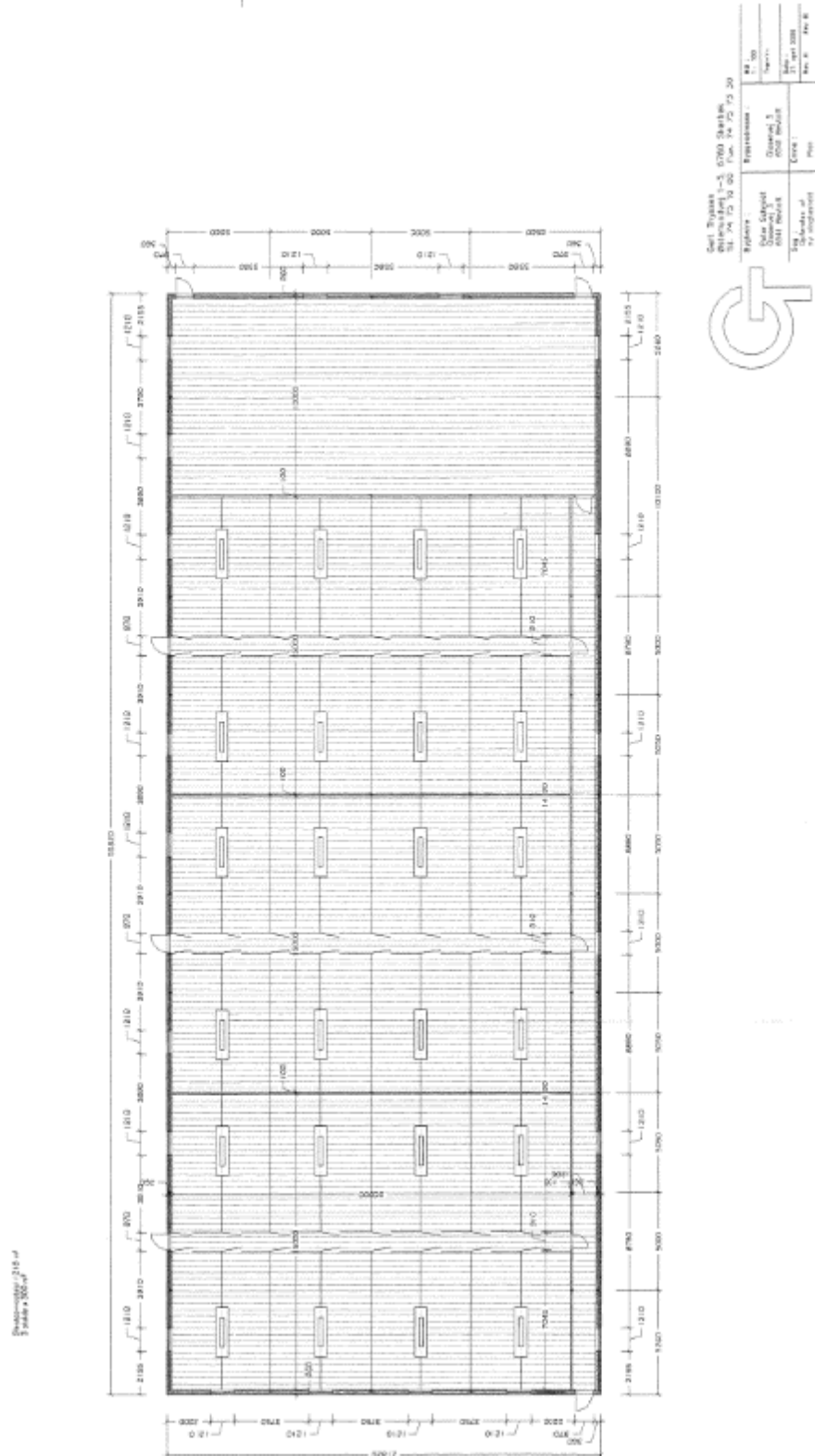
Bilag 4: Opgørelse af produktionsarealer

Bilag 5: Afløbsplan

Bilag 1: Oversigtskort

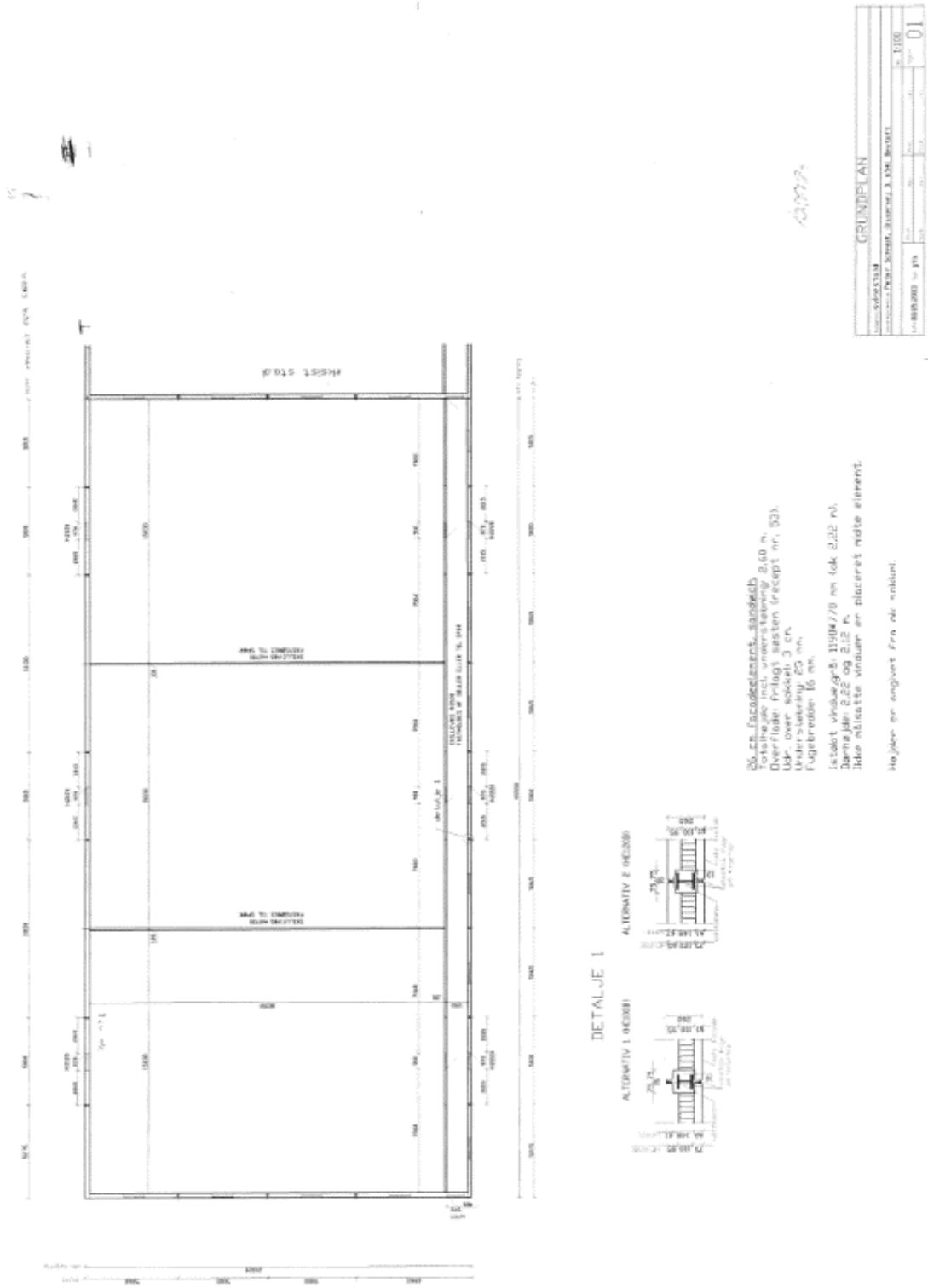

Bilag 2: Staldtegning for slagtesvinestald fra 2000

Tegningen viser ikke indretningen af den ene sektion. Mål er oplyst i bilag 4.

Bilag 3: Staldtegning for slagtesvinestald fra 2004

Tegningen viser ikke indretningen af sektionerne. Mål er oplyst i bilag 4.

Bilag 4: Opgørelse af produktionsarealer

Stald	Gulvtype	Produktionsareal ansøgt drift	Produktionsareal nu drift	Produktionsareal 8 års drift	Kommentarer
Smågrøstald (1-4)	Slagtesvin, Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	519	519	519	Oplyst af ansøger: 32 stier af 2,82 m x 5,8 m - en halv foderautomat af 0,42 m x 0,67 m i hver sti
Slagtesvinestald (5-6)	Slagtesvin, Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	351	351	351	Oplyst af ansøger: 5 stier af 4 m x 7,6 m, 1 sti af 3,1 m x 7,6 m og 6 stier af 4 m x 7,6 m - 2 foderautomater af 0,42 m x 0,67 m i hver sti
Slagtesvinestald fra 2000 (8-11)	Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (83%/67%)	972	972	972	Oplyst af ansøger: 8 stier af 2,5 m x 7 m, 4 stier af 2 m x 5 m, 48 stier af 2,5 m x 7 m - 2 halve foderautomater af 0,42 m x 0,67 m i hver sti
Slagtesvinestald fra 2004 (12-14)	Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (83%/67%)	826	826	826	Oplyst af ansøger: 48 stier af 2,5 m x 7 m - 2 halve foderautomater af 0,42 m x 0,67 m i hver sti
Sygestald (7)	Slagtesvin, Delvis spaltegulv 50-75 % fast gulv	100	100	100	Oplyst af ansøger: 4 stier af 2,6 m x 6,5 m - en foderautomat af 0,42 m x 0,67 m i hver sti
		2769	2769	2769	OBS: Pga. afrunding kan tallet variere marginalt fra opgørelsen i Husdyrgodkendelse.dk

Bilag 5: Afløbsplan

